

Security Research

PASR

**Preparatory Action on the
enhancement of the European industrial
potential in the field of Security research**

Grant Agreement no. 108600
Supporting activity acronym: PRISE

Activity full name:
Privacy enhancing shaping of security research and technology – A participatory approach to
develop acceptable and accepted principles for European Security Industries and Policies

Activity type: Supporting Activity

**Annexes to D 5.6 Hungarian report -
Interview meeting about security technologies and privacy**

Due date of deliverable: September 2007
Actual submission date: October 2007

Start date of Activity: 1 February 2006

Duration: 28 month

Author(s):
Eszter Bakonyi, Medián Opinion and Market Research Institute

Classification: PU

Supporting Activity Co-ordinator Johann Čas,
Institute of Technology Assessment, Austrian Academy of Sciences
Strohgasse 45, A-1030 Vienna, Austria
jcas@oeaw.ac.at
www.oeaw.ac.at/ita

Partners **Institute of Technology Assessment,**
Vienna, Austria
Contact: Johann Čas
jcas@oeaw.ac.at
www.oeaw.ac.at/ita

The Danish Board of Technology,
Copenhagen, Denmark
Contact: Lars Klüver
LK@Tekno.dk
www.tekno.dk

TEKNOLOGI-RÅDET

The Norwegian Board of Technology,
Oslo, Norway
Contact: Christine Hafskjold
christine.hafskjold@teknologiradet.no
www.teknologiradet.no

Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein,
Kiel, Germany
Contact: Marit Hansen
LD10@datenschutzzentrum.de
www.datenschutzzentrum.de

Legal notice:

The information in this document is provided as is and no guarantee or warranty is given that the information is fit for any particular purpose. The user thereof uses the information at its sole risk and liability. Neither the European Commission nor any person acting on behalf of the Commission is responsible for the use that might be made of the following information.

Table of Contents	page
Annex 1 – Participants' background	4
Annex 2 - Program of the interview meeting	5
Annex 3 - Material sent to the participants	6
Annex 4 - Questionnaire and interview guide	21
Annex 5 - Transcript of group interviews	53
Annex 6 - Frequency tables	101
Annex 7 - Comments from the questionnaire	165

Annex 1 – Participants' background

In general, the group of participants was fortunately, rather diverse regarding the selection matrix below. If we take a closer look we can see some distortion according to the demographic characteristics, although, it's not surprising in a small group. The ratio of the two sexes is the same, so there are exactly as many men as women, but focusing on their age and educational background, we can notice that the young participants are underrepresented, and the well-educated are overrepresented. A reason for this latter can be that those of the 50 registered participants who had a lower educational background lost their interest after realizing that they have to read a rather long and serious text that might cause problems for them.

	18-34 years – 8			35-54 years – 14			55 + years – 12		
Men – 17	0	2	1	1	3	4	1	2	3
Women – 17	0	3	2	1	1	4	0	4	2
	l	m	h	l	m	h	l	m	h

L = low education (leaving at age 14/15) – 3

M = medium (leaving at age 18) – 15

H = higher education (university or equivalent) – 16

Annex 2 - Program of the interview meeting

17.30-17.45	Arrival, welcome
17.45-18.20	Expert introduction and questions
18.20-19.10	Filling out the questionnaire
19.10-19.20	Division into groups
19.20-20.20	Discussion in groups
20.20-20.30	Concluding remarks

Annex 3 - Material sent to the participants

Invitation and confirmation

Budapest, 2007. május 17.

Kedves <insert name>!

Örömmel értesítem: Önt is kiválasztottuk arra, hogy részt vegyen a (angol elnevezése után) Prise-kutatás keretében megszervezett csoportos beszélgetésen a biztonsági technológiák és a magánélet témájában.

Szeretném felhívni a figyelmét néhány fontos tudnivalóra:

**A beszélgetés 2007. június 11-én hétfőn lesz, fél 6-tól fél 9-ig a BKIK Vállalkozói Házában,
Budapest, I. kerület, Krisztina krt. 99., 6. emelet Baross Gábor terem.**

Frissítőkről 5 órától mi gondoskodunk.

A helyszín megközelítése

Tömegközlekedéssel: A déli pályaudvari metrómegállótól a 18, 118-as villamossal két megálló. A Gellért tér irányából szintén a 18, 118-as villamossal érdemes jönni, a Krisztina térig. Pestről a gyors 4-es, 78-as, 105-ös busszal a Krisztina térig vagy az 5-össel a Dózsa György térig.

Autóval: Pestről a Lánchídon és az alagúton áthaladva a Mészáros utca és a Krisztina krt. kereszteződésénél balra kell fordulni, az épület a háztömb végén van. Ezen a részen a parkolás ingyenes.

A fókuszcsoport-módszer lényege

A fókuszcsoportok módszerét a közvélemény-kutatásokban arra dolgozták ki, hogy érdekes, a közvéleményt foglalkoztató témákat, problémákat valódi beszélgetős helyzetben lehessen körüljárni, és megvitatni. A beszélgetésnek az a célja, hogy a témával kapcsolatban minél többféle véleményt és elképzelés kerüljön felszínre. Ez azt is jelenti, hogy a szóba kerülő kérdésekre nincsenek „jó” vagy „rossz” válaszok. A beszélgetés éppen akkor lesz sikeres, ha barátságos, élénk hangulatban mindenki hallatni tudja a szavát és elmondhatja, amit gondol.

A résztvevők megérkezése, bemutatkozása után a rendezvény három részből fog állni.

Elsőként egy biztonságpolitikai szakértő rövid bevezető előadást tart a témáról. Erre azért van szükség, hogy minden résztvevő számára valamennyire érthetőek legyenek a biztonsági technológiák és a magánélet problémái. A szakértőnek kérdéseket is feltehetnek majd a résztvevők.

Második lépésként arra fogjuk kérni a résztvevőket, hogy töltsenek ki egy rövid kérdőívet arról, mi a véleményük a biztonsági technológiákról különböző helyzetekben. Ennek során is segítünk, ha szükséges.

A harmadik részben a résztvevők kisebb, hat- nyolcfős csoportokra oszlanak azért, hogy egy hozzáértő szakember vezetésével az egyes témákat alaposabban is megbeszéljék.

A beszélgetések végén újra összegyűlünk, és ha valakinek van kérdése, hozzáfűznivalója, akkor azt megbeszéljük.

A csoportos beszélgetést a későbbi elemzés céljából rögzíteni fogjuk. Az Ön személyes adatait természetesen bizalmasan kezeljük, a véleménye név nélkül, anonim módon kerül be a vizsgálatba.

Időbeosztás

17:30-17:45	Megérkezés, bemutatkozás
17:45-18:20	A szakértő előadása, kérdések
18:20-19:10	A kérdőív kitöltése
19:10-19:20	Kisebb csoportok létrehozása
19:20-20:20	Csoportos beszélgetés
20:20-20:30	Záró megjegyzések

A beszélgetés során az inni-ennivalóról mi gondoskodunk.

Előkészületek

A borítékban „Forgatókönyvek” címmel talál néhány leírást, történetet a biztonsági technológiákkal és a magánélettel kapcsolatban. Ezek a történetek arra jók, hogy bemutassák a biztonsági technológiák lehetséges jövőbeli használatát, a felmerülő kérdéseket és a különböző megközelítéseket. A „Forgatókönyvek” két ember mindennapi tapasztalatairól szólnak, és könnyen érthetőek. Emellett röviden bemutatják a különböző technológiákat. **Arra kérjük, hogy a találkozó előtt olvassa el ezeket a történeteket és leírásokat, mert a beszélgetés során ezekhez hasonló témákról, dilemmákról lesz szó.**

Kérjük, ha bármilyen kérdése, megjegyzése van, keresse a kutatás vezetőjét, Bakonyi Esztert a 250 4322-es telefonszámon vagy a bakonyi@median.hu e-mail címen.

Előre is köszönöm, hogy aktív részvételével hozzájárul a kutatás sikeréhez!

Szívélyes üdvözlettel:

Hann Endre
ügyvezető igazgató
Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet

Refusal letter

Budapest, 2007. június 4.

Kedves <insert name>!

Sajnálattal értesítem: Önt ez alkalommal nem választottuk ki arra, hogy részt vegyen a (angol elnevezése után) Prise-kutatás keretében megszervezett csoportos beszélgetésen a biztonsági technológiák és a magánélet témájában.

Nagyon sokan mutattak érdeklődést a kutatás iránt, ezért sajnos kénytelenek voltunk szűkíteni a listát. A résztvevőket végül úgy válogattuk össze, hogy lehetőség szerint minél különbözőbb háttérű (például életkorú, iskolázottságú) emberek legyenek a csoportban.

Mindenesetre nagyra értékeljük, hogy érdeklődést mutatott a felmérés iránt, és reméljük, más kutatásaink alkalmával lesz módunk az Ön véleményét is megkérdezni.

A Prise-kutatás egy nemzetközi vizsgálat, ha érdekli Önt részletesebben is, kérem, látogassa meg a vizsgálat hivatalos honlapját: <http://prise.oeaw.ac.at/>. Ha további kérdése, megjegyzése van, keresse a kutatás vezetőjét, Bakonyi Esztert a 250 4322-es telefonszámon vagy a bakonyi@median.hu e-mail címen.

Szívélyes üdvözléssel:

Hann Endre
ügyvezető igazgató
Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet

Scenarios

Bevezető

Szeretnénk Önöknek bemutatni néhány olyan történetet, amelyek segítségével könnyebben képet alkothatnak maguknak arról, hogy a különféle biztonságtechnikák és megfigyelőrendszerek hogyan válhatnak életünk mindennapi részévé a közeljövőben.

Mit takar a biztonságtechnika kifejezés?

A *biztonság* megfogalmazható a veszély hiányaként – vagyis érthetjük rajta azt az állapotot, amikor a fennálló kedvező és békés helyzetet (status quót) semmi nem veszélyezteti vagy borítja fel. A Prise-kutatás keretein belül a biztonság a társadalom biztonságát jelenti, pontosabban a társadalmat alkotó polgárok biztonságát.

A *biztonságtechnika* (vagy biztonsági technológia) kifejezést sok mindenre alkalmazzuk. A riasztóberendezésektől és a számítógépek vírusvédelmi rendszereitől kezdve a határőrizeti rendszerekig vagy a nemzetközi rendőri együttműködési hálózatokig, tehát sok mindent érthetünk alatta. Az alábbi „forgatókönyvekben” olyan technikákról vagy eszközökről (rendszerekről, szabályozásokról: rendelkezésekről vagy törvényekről) lesz szó, amelyek a társadalom biztonságát hivatottak megvédeni bizonyos egyénekekkel, csoportokkal (tehát nem más államokkal) szemben. Ide tartozik többek között a bűnüldözés, a terror elleni küzdelem, a határellenőrzés, stb.

Összeállításunkban bemutatjuk a különböző technológiák néhány jellemzőjét, hogy segítsünk Önnek eligazodni abban, hogyan működnek ezek a technikák napjainkban, és mi várható a jövőben.

Mit jelent a magánélethez való jog és a személyes adatok védelme?

A magánszféra védelméről rendszerint az egyén személyi integritásának, autonómiájának, magánéletének megóvása jut az eszünkbe. Lényegében annak a jognak a védelmét jelenti, hogy eldönthessük, hogyan akarunk élni, és mit akarunk diszkréten kezelni életünkkel kapcsolatban. A magánélethez való jog alapvető emberi jognak számít, és először az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (12. cikkely) rögzítette.

Azért nehéz megvédeni a magánélethez való jogot, mert szinte mindig összeütközésbe kerül más jogokkal vagy értékekkel, amik szintén fontosak a társadalom számára, ilyen például az szabad mozgás (mobilitás), a hatékonyság, a biztonság vagy a kényelem. Tudjuk például, hogy miközben bekapcsolt mobiltelefonnal sétálunk, meghatározható, hogy éppen hol tartózkodunk, többségünknek mégsem jut eszébe otthon hagyni a telefont. Azokban az országokban, ahol erre lehetőség van, a legtöbb ember inkább rádiófrekvenciás azonosító (RFID) „zsetont” tart az autójában, mint hogy sorban álljon a készpénzfizetéshez (ami ugyanakkor anonim lenne, azaz nem azonosítaná a személyét), amikor felhajt a fizetős autópályára.

A kutatások szerint sok embert nem zavarnak a magánszférába behatoló biztonságtechnikák, mivel úgy érzik, nincs semmi takargatnivalójuk. A szakértők azonban attól tartanak, hogy ezen technikák térnyerése a magánszféra olyan mértékű csorbulását jelenti, amit nehéz helyrehozni, ha már egyszer megsérült. Ráadásul még a legtöbbször magasabb állampolgár is kerülhet olyan helyzetbe, amikor nem akarja, hogy figyeljék vagy hogy megtalálják.

A biztonságtechnikák és a megfigyelőrendszerek ellenzői szerint a bevezetett intézkedések között sok olyan van, amely nem alkalmas a terror elleni küzdelemre, csupán a közvélemény megnyugtatására szolgál, vagyis arra, hogy lássák az emberek, hogy „történik valami”. Azzal érvelnek, hogy vagy kijátszhatók az intézkedések, vagy nagyon kevésbé valószínű, hogy bekövetkezik az adott fenyegetés, tehát nem áll arányban az ellene hozott lépésekkel. Gyakran említik példaként, hogy sok országban elrendelték a névtelen telefonkártyák bevonását. Az ellenzők szerint ez a korlátozás csupán a mindennapi embereket akadályozza meg abban, hogy névtelenek maradjanak, míg a bűnözők úgyis megtalálják a módját, hogyan játszhatják ki ezt az intézkedést: például hamis adatokkal regisztrálnak vagy lopott mobiltelefont használnak.

A terrorizmus elleni intézkedések egy része, különösen így van ez az Egyesült Államokban, erősen sérti a magánélethez való jogot. Ilyen többek között a telefonhívások lehallgatása, az elektronikus úton történő kommunikáció szűrése úgy, hogy nem kérik el az érintettek engedélyét, vagy az egyének vizsgálata olyan, különböző forrásokból származó adatok alapján, amelyeknek az összegyűjtéséről a szóban forgó személyt nem értesítették.

Mindenkinek alapvető joga az, hogy értesítsék, ha személyes adatait tárolják, feldolgozzák, és hogy hozzáférhessen az adatokhoz, ellenőrizhesse a helyességüket. Személyes adatokat kizárólag akkor szabad gyűjteni, ha valóban szükség van rájuk, és azonnal törölni kell őket, amint az eredeti célra már nem kellenek.

Mi a véleménye a különböző biztonságtechnikákról? Vitaindító forgatókönyvek

A következő részben két emberről, Kláráról és Péterről mutatunk be Önnek néhány történetet. Nyomon követjük találkozásait a különféle biztonságtechnikákkal és eszközökkel, majd megismerjük gondolataikat és véleményüket ezekkel kapcsolatban. A példák általánossága kedvéért a történetekben nem használtunk konkrét ország-, város- vagy repülőtérneveket, inkább azt igyekszünk bemutatni, hogyan alkalmaztak a különböző országok – biztonsági hatóságok – más-más megközelítést a biztonságtechnikák alkalmazása során. A forgatókönyvek a jövőben játszódnak annak érdekében, hogy olyan biztonságtechnikákat és törvényi szabályozásokat is be tudjunk mutatni a segítségükkel, amelyek ma még nincsenek érvényben.

Reméljük, a történetek segítenek Önnek eligazodni a biztonsággal és a magánélet védelmével kapcsolatban, és hogy megfogalmazza saját véleményét erről a két értékről.

Klára hatvankét éves. Egész életében tanárként dolgozott, de most azt fontolgatja, hogy hamar nyugdíjba vonul. Manapság már mindent elural a technika! Ráadásul mintha a gyerekek is zajosabbak lennének, mint régen. Biztosan öregszik. Ezen a héten azonban más foglalkoztatja. Éppen kezdődik a nyári szünet, és látogatóba megy a fiához az egyik szomszédos országba.

Klára metróval megy a központi vonatpályaudvarra. Előzőleg „feltöltötte” *Általános jegy* nevet viselő kártyáját, s azzal fizeti majd ki az utazását. Nem kell mást tennie, mint a jegyet a beolvasó eszköz elé tartania a pályaudvar beengedő kapujánál. A jegy tulajdonképpen egy mikrocsippel ellátott műanyag kártya. A csip nyilvántartja, hogy a kártya tulajdonosa mennyit utazhat még a kártyájával. Klára ún. anonim (névtelen) jegyet vásárolt. Tisztában van vele, ha elveszti a jegyet, a pénze is elvesz, és a dolog még egy kis külön odafigyeléssel is jár a kártya használata miatt. A szokásos *általános jegy* természetesen bele van építve a tulajdonos *hordozható egységébe*. Gazdájának nem kell mást tennie, mint magán viselni, vagy a pénztárcájában hordani a mobil egységet, és ujjlenyomatával igazolnia magát, amikor belép a kapun.

Klára nem tehet róla, de kellemetlennek találja a gondolatot, hogy az ujjlenyomatával kelljen azonosítania magát. Természetesen látja, hogy a mai fiatalokat ez egyáltalán nem zavarja, neki azonban mindig a bűnözők és a letartóztatások jutnak az eszébe róla. „Már az is elég baj, hogy külföldi utazásnál kötelező ujjlenyomatot adni és felmutatni a személyi igazolványt” – gondolja. Határozottan úgy érzi, nem szeretné ezt többször megtenni, mint ahányszor most kénytelen.

Biometria

A biometrikus technika személyek automatikus azonosítására szolgál biológiai vagy viselkedésbeli jellemzők alapján. A biometrikus azonosítás segítségével korlátozható az adott személy valamilyen fizikai helyhez, illetve információhoz (számítógéphez, dokumentumhoz) való hozzáférési jogosultsága. A leggyakrabban alkalmazott biometrikus azonosítók közé tartoznak az ujjlenyomatok és az arc különböző jellemzői.

Azt a folyamatot, amelynek során egy személy biometrikus jellemzőit összehasonlítják az előzetesen tárolt sablonnal, illesztésnek nevezzük. Az illesztés eredménye egy ún. azonoság mérték. A személy elfogadása vagy elutasítása azon múlik, hogy ez a mérték meghaladja-e az adott határértéket.

A legtöbb esetben a biometrikus képet sablon formájában tárolják, ami a biometrikus jellemző digitális megfelelője. A sablon valamilyen algoritmus segítségével jön létre. A személyes adatok védelme szempontjából ajánlatos csupán a sablon tárolása, s az eredeti kép megsemmisítése. Ezzel szemben a végrehajtó hatóságok rendszereikben, például a biometrikus útleveleknél és az arcfelismerő rendszerekben gyakran az eredeti képet is megtartják.

Különbséget tehetünk biometrikus *azonosítás* és *hitelesítés* között. Az előbbi arra szolgál, hogy megállapítsuk az ellenőrzött személy személyazonosságát a tőle nyert sablon és a rendszerben tárolt összes sablon összehasonlításával. Az utóbbi során pedig a személyt a rendszerben tárolt saját sablonjával vetjük össze, hogy megállapíthassuk, az-e, akinek mondja magát.

A biometrikus azonosítás nehézsége a megfelelő arány megtalálása a „hamis elfogadási arány” (False Acceptance Rate: FAR) és a „hamis elutasítási arány” (False Rejection Rate: FRR) között. Az eredmény akkor számít hamis elfogadásnak (vagy hamis pozitívnak), amikor a rendszer helytelenül azonosítja az egyént. Vagyis annak ellenére, hogy az ő sablonja nincs az adatbázisban, mégis talál benne olyat, ami *jelentős mértékben* megegyezik (de mégsem azonos) az övével, így azt jelzi, hogy ő az adatbázisban van. Arra az esetre, amikor a rendszer nem tud azonosítani egy már regisztrált személyt, a hamis elutasítás (hamis negatív) megjelölést használjuk.

A biometrikus azonosítás egyik fő előnye, hogy nagyon szorosan kapcsolódik az azonosítandó személyhez. A biometrikus hitelesítés hatékonyabbá teszi a hozzáférés-ellenőrzést, megnehezíti a más adataival való visszaéléseket (identitáslopás), mivel a személyes adatok kizárólagosan a megfelelő személyhez kapcsolódnak (személyes azonosítókkal védett). Ugyanakkor a biometrikus rendszerek legnagyobb veszélye is ebben áll. Ha egy biometrikus adatsor egyszer rossz hírbe keveredik, az örökre szól.

Péter harminckét éves. Üzletkötő egy autókereskedésben. Ma reggel korán kel, mert egy autókijáratra utazik Közép-Európába. Felkel, gyorsan lezuhanyzik, fogja az utazótáskáját, beül az autójába, és elindul a reptér felé. Szokás szerint késésben van, de mivel bejelentkezett a *gyors sávra*, még eléri a gépet. Az ún. gyors sáv lehetővé teszi, hogy elkerülje a reptéri bejelentkezéssel járó bonyodalmakat, amelynek során ellenőrzik, hogy az utas nem szerepel-e a nyilvántartott bűnözők adattárában, megnézik az útlevelet, majd természetesen átesik a szigorú biztonsági ellenőrzésen. A gyors sávra bejelentkezőnek mindössze egyszer kell átesnie egy különösen szigorú regisztrációs folyamaton, s engedélyeznie kell, hogy a reptér az összes adatát tárolja. Cserébe elkerülheti a felszállás előtti szokásos bejelentkezési eljárást, csupán a beengedő kapunál a biometrikus technika eszközeivel kell igazolnia magát.

Eszébe jut munkatársa, aki Péter véleménye szerint megszállottan ragaszkodik személyes adatai védelméhez. Szerinte már így is túl sok a felügyelet a társadalomban, s ma már a „sütiket” (vagy „jelszó és naplózó fájlokat”) sem engedi be a számítógépébe, azaz nem engedi, hogy az adatait tárolják! Még a Google eszközsávot is kitörölte a gépéből! Ki hallott már ilyet! Ha igaz lenne a híresztelés, mely szerint az amerikai ügynökségek ezek segítségével próbálják feltérképezni a hálózatokat és kiszűrni a gyanús alakokat, akkor ezt egészen biztosan mindenki tudná. Ebben a pillanatban azonban a munkatársa már néhány órája talpon van, és ott várakozik a reptéri sorban a bejelentkezéshez és a biztonsági ellenőrzéshez. Magának köszönheti! Péter csak remélni tudja, hogy a munkatársa időben átjut az ellenőrzésen ahhoz, hogy még egyszer utoljára átfussák az előadásukat beszállás előtt.

- o -

Klára megérkezik a központi vonatpályaudvarra. Itt is mindenütt kamerák vannak ugyanúgy, mint a metróban. A falakon kivetítők és hangosbemondók ismételtetik a biztonsági figyelmeztetéseket, már nem is figyel rájuk senki. „Ne hagyja őrizetlenül a csomagjait!” „Az Önről készült képet összevetjük az ismert terroristák adatbázisával.” Ez utóbbiról vita robbant ki néhány évvel ezelőtt. Sok országban nem tudatják az emberekkel nyilvánosan, hogy

felvételek készülnek róluk, amiket aztán különböző adatbázisokkal hasonlítanak össze. Voltak, akik szerint ezt itt sem kellene nyilvánosan bejelenteni. A kormány azonban egyértelműen amellelt foglalt állást, hogy az embereknek jogukban áll tudni, hogy mikor és hol ellenőrzik őket. „Ez különösen akkor fontos, ha nincs más mód arra, hogy észrevegyük. Igazából már nem is tudhatjuk, mikor készítenek rólunk felvételeket” – gondolja Klára. Hallotta, hogy vannak országok, ahol még az emberek elektronikus levelezését és telefonbeszélgetését is szűrik gyanús szavak és kifejezések után. De ez már biztos csak szóbeszéd!

Klárának zúg a feje a sok zajtól, ezért elindul a *csendes zóna* felé. A belépéshez fel kell mutatnia a személyi igazolványát, de amint belép, megnyugszik. „Nincsenek kamerák, mobiltelefonok, vezeték nélküli eszközök, sőt hangos figyelmeztetések sem. Igazán több ilyen technikamentes zóna lehetne” – gondolja.

Nem mintha nem lenne hozzászokva a kamerákhoz. Csaknem egész felnőtt korában körülvették, mégis az utóbbi időben mintha tolaodóbbnak éreznék őket. Mióta elkezdtek arc- és sablonfelismerő szoftvereket használni, sokkal inkább érzi, hogy megfigyelés alatt áll, mint korábban. „Nem úgy viselkedem éppen, mint egy terrorista?” Milyen kínos lenne, ha valami olyat tenne, ami miatt megállítaná és ellenőrizné őt a terrorelhárító rendőrség! Valójában még soha nem állították meg, de nem tud nem gondolni erre, amikor kamerák veszik körül.

Ráadásul a legtöbb emberhez hasonlóan ő is ismer valakit, akit ártatlanul terroristának néztek. A technika alkalmazásának korai időszakában sok gond volt az arcfelismerő szoftverrel. S mivel a politikusok nem szerettek volna olyan botrányt, hogy a megfigyelési listán szereplők bármelyike kijátssza a rendszert, sok ún. „hamis pozitív” eredményű azonosítás történt.

Egyik munkatársát, akinek a szülei Iránból származnak, terroristának néztek. A férfi nagyon megszégyenítőnek érezte a helyzetet, és Klára ezt meg is érti. Ahogy a munkatársa mondta: „Ha úgy nézel ki, mint én és golyóálló mellénybe öltözött terrorelhárító rendőrök letartóztatnak, az emberek másként néznek rád utána, nem számít, hogy a rendőrök a végén elnézést kérnek tőled a tévedés miatt”. Klára tudta, hogy a munkatársa az eset után egy ideig kerülte az erősen bekamerázott környékeket, különösen akkor, amikor a gyerekei is vele voltak.

Az utóbbi időben egyre több ember kérdőjelezi meg mind a kamerák jogosságát, mind a hatékonyságát. A város egyes részein az utcákat megfigyelő kamerák helyett jobb megvilágítással látták el. Szemmel láthatóan kedvezőek a tapasztalatok.

- o -

Péter autója, mivel autókereskedésben dolgozik, mindig a legújabb modellek közül való. Az autó, amit ebben a pillanatban vezet, a legújabb technikával van felszerelve: van benne Galileo műholdas helymeghatározó rendszer, automatikus segélyhívó az eCall rendszeren keresztül, és egy csokor egyéb járműbiztonsági rendszerelem.

Zártlancú televíziós rendszer

Aktív kamerájú zártlancú televíziós megfigyelésről akkor beszélünk, ha a képernyőt egy kezelő figyeli, aki irányítani tudja a kamerát (elfordíthatja, ránagyíthat vele a képre), és így követni tudja az egyént vagy a kialakult helyzetet. Az aktív kamerák automatizált vizuális megfigyelőprogramokkal társíthatók, amelyek algoritmusok segítségével érzékelik a gyanús mozgást, azonosítják az embereket egy adatbázisban szereplő sablonok segítségével.

Passzív kamerák: Ezek a kamerák szalagra veszik fel, ami egy adott helyen (például egy üzletben) történik. A szalagot csak akkor nézik meg, ha baj történik, például betörés, tüzeset, stb. esetén.

Míg a korábbi zárt láncú videórendszerek analóg elven működtek, addig az utóbbi időben ezen a területen is egyre inkább teret hódít a digitális technika. A digitális képkereséssel időt takaríthatunk meg egy adott esemény visszakeresésekor, vagy ha bűnelkövetéssel gyanúsított személyeket akarunk megtalálni már létező adatbázisban. Ugyanakkor aggodalomra ad okot, hogy ezek a képek könnyebben manipulálhatók.

Automatikus arcfelismerés

Az automatikus arcfelismerő rendszer olyan rendszer, amelyben az adott személyről automatikusan felvétel készül, és ezt a felvételt összevetik egy azonosítást vagy hitelesítést szolgáló adatbázissal. Véletlenszerűen kiválasztott személy azonosítása ezzel a technikával rendkívül nagy adatbázist és olyan feldolgozási kapacitást igényelne, ami ma még nem valósítható meg. Az ilyen rendszereket így jelenleg arra használják, hogy megállapítsák, rajta van-e az adott személy például az ismert bűnözők vagy terroristák listáján.

Automatikus rendszámfelismerés (angol rövidítése: ANPR)

Az automatikus rendszámfelismerő rendszerek beolvassák a zártláncú televízió kamerái által rögzített rendszámokat, és összehasonlítják azokat egy adatbázissal. Ilyen rendszereket több országban alkalmaznak, leginkább a díjfizető kapuknál és a gyorsajtás ellenőrzésénél, de lopott járművek azonosítására is használják.

Péter nem is tudja mindegyikről, hogy mire szolgál. Az eCall rendszer manapság már az új autók alapfelszereltségéhez tartozik, s arra szolgál, hogy baleset esetén automatikusan felhívja a segélyhívó számot. Mivel kapcsolatban áll a Galileo rendszerrel, pontosan tudja, hol van az autó.

Az utóbbi években felmerült e technika másfajta alkalmazásának lehetősége is. Berlinben egy meghiúsult terrorista akció után a terroristák elloptak egy autót, és azzal menekültek Németországon keresztül. Ekkor kiderült, hogy a rendszer arra is alkalmas, hogy a segítségével megtalálják, sőt megállítsák a kocsit. Az ellopott autó ugyanis egy drága modell volt, amit a legújabb lopás elleni technikákkal láttak el, s történetesen a műholdon keresztül, távirányítással le lehetett állítani. A terroristákat megállították és letartóztatták. Ez után az Európai Unió országai hozzájárultak ahhoz, hogy a rendszert a rendőrség is használhassa a bűnözők és a terroristagyánús személyek megtalálására.

Kutatási jelentés készült arról, hány emberéletet lehetne megmenteni a közlekedésben, ha a járművezetők betartanák a sebességkorlátozásokat. A kutatás eredményeinek ismeretében az a javaslat született, hogy a járműbiztonsági rendszerekbe építsenek bele egy modult, ami képes lenne a sebességkorlát ellenőrzésére az adott útszakaszon, és összehasonlítaná ezt az autó sebességmérőjének az állásával. Az eredeti javaslat az volt, hogy a kocsik motorjába építsenek bele egy csipet, ami gondoskodik arról, hogy a jármű ne gyorsulhasson a megengedett sebesség fölé. Ez azonban heves ellenállást váltott ki mind az autóipar, mind az autótulajdonosok szövetségének részéről. Jelen pillanatban a rendszer úgy működik, hogy amint egy autó túllépi a megengedett sebességet, hívás megy a központi bírságnylvántartóba, és a bírságot automatikusan levonják az autótulajdonos bankszámlájáról.

Péter gázt ad. Még nem frissítettek (vagy raktak be) minden útszakaszt a rendszerben, ezért letöltötte a navigációs rendszeréhez szükséges áttekintést. Valahányszor elhajt egy olyan jel mellett, ami hozzá van kapcsolva a rendszerhez, figyelmeztetést kap, hogy a megengedett sebességátárt be „kell” tartania. „Jó, hogy a megfigyelőrendszer fordítva is működik” – gondolja Péter.

Péter megérkezik a reptérre. A rendszáma már szerepel a rendszerben, így a kocsija automatikusan bejelentkezik, amikor behajt a parkolóba.

Helymeghatározó

Megközelítőleg ki lehet számítani a felhasználó mobiltelefonjának helyzetét, például a GSM bázisállomások ismert koordinátáinak segítségével.

Pontosabb helymeghatározásokra műholdas rendszereket használnak.

A GPS a *Global Positioning System* (Globális Helymeghatározó Rendszer) rövidítése, ami egy az egész világra kiterjedő műholdas navigációs rendszer. Huszonnégy Föld körül keringő műhold alkotja. Három műhold felhasználásával a GPS képes kiszámítani a fogadó (vevő) eszköz helyének földrajzi hosszúságát és szélességét a három gömb metszéspontja alapján.

A *Galileo* rendszer 30 műhold globális navigációs hálózata lesz, aminek segítségével a felhasználók a földön és a levegőben pontos idő- és helymeghatározást kaphatnak. A tervek szerint 2010-re már teljes egészében működni fog. Pontosabb lesz a GPS rendszernél, s nagyobb lesz a hatóköre is.

eCall (intelligens segélyhívó)

Az eCall segélyhívó eszköz olyan érzékelőket tartalmaz, amelyek baleset esetén működésbe lépnek. Az eszköz felhívja a segélyhívószámot, közli a segélyközponttal a balesetre vonatkozó információkat, például az idejét, a pontos helyszínét, az irányát és az autó azonosítóját.

Az eCall nem kapcsolódik folyamatosan semmilyen mobil kommunikációs rendszerre, csak a működésbe lépés (a baleset) után. Aggályok merültek fel azonban amiatt, hogy ez még változhat, valamint a járulékos adatok átkerülése (például a biztosító társaságokhoz) miatt és amiatt, hogy esetleg illetéktelenek is hozzáférhetnek azokhoz az adatbázisokhoz, amelyekben az eCall adatait tárolják. 2009 szeptemberétől a résztvevő országokban valamennyi új autót felszerelnek ezzel az intelligens segélyhívó eszközzel.

Ugyanazt a technikát alkalmazzák itt, mint a városokban a lopott járművek azonosítására. Péter véleménye szerint ez a rendszer fölöslegessé vált a Galileo rendszerhez kapcsolt eCall eszköz bevezetésével, de nyilvánvalóan a szervezettebb bandák tudták, hogyan lehet hatástalanítani a rendszert. Sőt arról is tud, hogy egyes országokban egyenesen ragaszkodnak ahhoz, hogy az autó vezetőjének lehetősége legyen arra, hogy saját maga kikapcsolhassa az eCall rendszert. Az ilyen elvárások mindig megnehezítik az autóiipar helyzetét. S miért van az, hogy a bűnözők mintha mindig egy lépéssel a technika előtt járnának?

Céltolódás

Az adatbázis-rendszerek ki vannak téve az ún. „céltolódásnak”, vagyis annak a veszélynek, hogy az összegyűjtött adatokat nem arra használják fel, mint ami miatt összegyűjtötték őket. Ez történt például Norvégiában, amikor a menedékkérők adatbázisát – ami olyan biometrikus azonosítókat is tartalmaz, mint például az ujjlenyomat – hozzáférhetővé tették a bűnügyi nyomozók számára. Az adatbázis eredetileg azzal a céllal készült, hogy segítsen a menedékkérők személyazonosságának a létrehozásában, meghatározásában.

Leparkolja az autóját, kiszáll, elindul a terminál, azon belül is a gyors sávú bejelentkezés bejáratához. A mutatóujját ráteszi az érzékelőre, és egyenesen a kamerába néz. Zöld fény villan fel, és az ajtó kinyílik.

Bár az érzékelők már sokkal fejlettebbek, mint régebben, néhány embernek még mindig gondot okoz az ujjlenyomatvétel: Többek közt saját nagyapjának. Bár az öreg nagyon mozgékony nyolcvan éves korához képest, egyre inkább elszigetelődik. Manapság mindenütt kéri az ujjlenyomatot a személyi igazolvány mellé, s a nagyapját kényelmetlenül érinti a sok

zűrzavar, amelyen keresztül kell esni, ha az érzékelő nem tudja elolvasni az ujjlenyomatunkat. Ezért legtöbbször inkább otthon marad.

Péter időnként elmegy a könyvtárba, hogy valódi könyveket kölcsönözzön. Mókásnak tartja, ha eszébe jut, hogyan nézhet ki más ember szemében saját könyvtári profilja. Ha gyanús személyek keresése közben valamikor is elemeznék, a hírszerző szolgálat emberei biztosan csodálkoznának, vajon miért kölcsönöz ki egy a harmincas éveiben járó ember olyan könyveket, mint például a „Randevúzás idősebbeknek” vagy a „Barátaink a madarak”.

Néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államokban, közvetlenül egy nagyszabású terrorista akció leleplezése után tényleges javaslatként merült fel, hogy a biztonsági szolgálatoknak legyen joguk átvizsgálni minden rendelkezésre álló adatbázist. S ez nem pusztán a bűnöző vagy terroristagyanús személyek adatbázisára vonatkozott. Elemezni akarták a könyvtári adatbázisok teljes anyagát, a villany- és a gázfogyasztási szokásokat, a telefon- és internet-adatforgalmat, az utazási adatokat és a vásárlási szokásokat. A gyanús minták felderítésével kívánták kiszűrni a lehetséges terroristákat.

Páter munkatársa, Alex magán kívül volt a felháborodástól, s Péter igyekezett érveket felsorakoztatni Alex véleménye ellen: biztos nem kérnék ezt, ha nem lenne rá jó okuk. A hatóságoknak mindent el kell követniük, hogy elkapják a terroristákat. Alexet azonban nem lehetett meggyőzni, és szerinte legalább névtelen adatokon kellett volna elvégezniük az elemzéseket. „S ha találnak valami gyanúsat, akkor kellene engedélyt kérniük a bíróságtól a személyazonosság felfedésére. Nincs törvényes joguk ahhoz, hogy mindenkiről megtudhassanak mindent.”

Pétert nem igazán érdekelte tovább a kérdés, de a munkatársa minden ebédszünetben szóba hozta, míg a végén Péter aláírta a javaslat elleni tiltakozást. „De nem látom be igazán, hogy miért van erre szükség” – mondta. „Nem csupán azoknak gond ez, akiknek valamilyen takargatnivalójuk van?” Másrészt viszont nem hagyta nyugodni a gondolat, vajon feljegyezték-e valahol, hogy aláírta a tiltakozást...

Teljes Információs Éberség (Total Information Awareness: TIA)

A Teljes Információs Éberség (TIA) az Egyesült Államok védelmi minisztériuma kutatási és fejlesztési ügynökségének (DARPA) egyik programja volt. A TIA program három eszközkategóriából épült fel: nyelvi fordítótechnikákból, adatkereső és mintázatfelismerő technológiákból, valamint fejlett együtműködési és döntéstámogatási eszközökből.

A TIA célja a terrorista akciók felderítése volt még a bekövetkezésük előtt. A rendszert arra tervezték, hogy a magán- és a nyilvános adatbázisok, valamint az internet megfigyelésével kiszűrjék az olyan tranzakciókat, amelyeknek közülük lehet terrorista akciókhoz. Az USA kongresszusa 2003 szeptemberében beszüntette a TIA támogatását, de a rendszeren belüli programok közül sok tovább él különböző nevek alatt.

Klára a csendes zónában üldögél, és egy ideig a könyvét olvassa, majd elindul a biztonsági kapu felé.

Azért állítottak fel biztonsági kapukat a nemzetközi vasúti pályaudvarokon, mert nemcsak a repülőtereken, de más olyan helyeken is megnövekedett az ellenőrzés iránti igény, ahol sok ember gyűlik össze. Klára tudja, hogy más országokban már a bevásárlóközpontok és a stadionok bejáratánál is ellenőrzik a belépőket. Néhány évvel ezelőtt a fia lakhelyéhez közeli bevásárlóközpontnál így kaptak el egy robbantót. Úgy látszik, akkor kezdhették el a szűrőkaput alkalmazni a bejáratnál, és a robbantó még nem tudott róla. Ennek ellenére örül,

hogy náluk még nem jutottak ilyen messzire a dolgok. Mindmáig csupán a repülőtereken és a pályaudvarokon ellenőrzik az utasokat.

Klára nem igazán aggódik a bevásárlóközpontok miatt, végül is amennyire tudja, az országban, ahol él, még nem volt semmi ilyen jellegű fenyegetés. Olvasott azonban olyan statisztikákat, amelyek szerint egyre többen visszatérnek vásárolni a kis- és a nagyvárosok központjában található kisebb üzletekbe, s hogy a bevásárlóközpontok azt állítják, azért veszítenek a bevételükből, mert nem állíthatnak fel olyan szűrőkapukat, amilyenek például az ún. *vetkőztetőgépek*.

Klára előveszi az útlevelét, és a szivárványhártya- (írisz) letapogatóhoz megy. Tudja, hogy egyes országokban még mindig ujjlenyomatot használnak a személyi igazolványokban és az útlevelekben, ő mégis úgy érzi, az írisz alapján biztonságosabb az azonosítás. A beolvasó összehasonlítja a szivárványhártyáját az útlevelében tárolt sablonnal. Volt idő, amikor ez aggasztotta, de a fia, aki a számítástechnikai iparban dolgozik, megnyugtatta, hogy a módszer ma már teljesen biztonságos. „Az első útlevelek titkosítása eléggé gyenge volt, – mondta – de a ma használt titkosítást egy szuperszámítógép is csak sok ezer év alatt lenne képes feltörni.” Emellett az első útlevelekben az arc, az ujjlenyomat vagy az írisz tényleges képét tárolták. Ma viszont csupán ezek sablonját, vagyis az arc, az írisz legfontosabb jellemzőinek digitális megfelelőjét. Még akkor sem lennének képesek visszaállítani az arc vagy az írisz képét, hogy megtudják, kié az útlevel, ha valahogy feltörnék a kódot.

Még arról is biztosították, hogy a beolvasó csupán annyi ideig tárolja az íriszéről előállított sablont, amíg összehasonlítja azt a kártyáján lévővel, és nem kerül be egy központi adatbázisba. Azt azonban nem tudja, mi történik akkor, amikor egy másik határon ellenőrzik az útlevelét. Ott is kitörlik az adatokat az összehasonlítás után?

Rádiófrekvenciás Azonosítás (angol rövidítése: RFID)

Az RFID rádióhullámok segítségével történő automatikus azonosítást jelent. Parányi integrált áramköröket (címkéket) erősítenek a dokumentumokra, illetve építenek bele a termékekbe. Adott távolságon belül *leolvasóeszköz* segítségével kapható meg a címkén található információ.

Az RFID címke lehet *aktív* vagy *passzív* csip. Az aktív címkék – amilyenek például a fizetős autópályák díjfizető kapujánál használt zsetonok – áramforrást tartalmaznak, így méretre nagyobbak a passzív címkéknél, viszont több információt tartalmazhatnak, és nagyobb a hatótávolságuk. A passzív címkék nem tartalmaznak áramforrást, az energiájukat a leolvasó rádióhullám jele generálja. A passzív címkék tipikus alkalmazására jelen pillanatban az új európai útlevel a példa.

A címkék többsége hozzáférhető a legtöbb leolvasóval, de vannak olyan címkék is, amelyek jelszót vagy más azonosítót kérnek a leolvasótól.

Biometrikus útlevel

A biometrikus útlevel a tényleges dokumentumból, rendszerint kis füzetkéből, és egy parányi csipből áll.

A csip kötelező és választható adatokat tartalmaz. Emellett van benne fénykép is, ami képi kapcsolatot teremt az útlevel tulajdonosa és az útlevel között.

A Nemzetközi Polgári Légiközlekedési Szervezet (ICAO) olyan csip alkalmazása mellett döntött, ami (az RFID címkéhez hasonlóan) bizonyos távolságból leolvasható. Az ICAO az *arcot* választotta elsődleges, útlevelbe kerülő biometrikus azonosítónak. Az ujjlenyomatot és az írisz képét pedig másodlagos biometrikus azonosítónak ajánlotta. Az EU mindössze az ujjlenyomatot választotta másodlagos azonosítóként.

A biometrikus útlevél sok vitát váltott ki, különösen a biometrikus információ biztonságosságával kapcsolatban. Attól tartanak, hogy az információ ún. lefölezéssel (vagyis bizonyos távolságon belül a tulajdonos tudta nélküli leolvasással) vagy lehallgatással (átvitel közbeni elfogással) ellopható.

A fenti aggodalmaknak az eloszlatására kifejlesztették az ún. egyszerű hozzáférés-ellenőrzési (BAC) eljárást. A BAC alkalmazásakor a megfigyelőrendszer egyszerű hozzáférési „kulcsot” használ a csip „kinyitására”, hogy a rendszer el tudja olvasni. A kulcsot az eszköz az útlevél gép által leolvasható részében (vonalkód) szereplő számadatokból generálja. A BAC-t kritikusai nem ítélik elég biztonságosnak, s biztonsági szakértők rövid idő alatt fel tudták törni a titkosítás kódját.

Néhány éve botrány tört ki egy központi ujjlenyomat-adatbázis körül, ha Klára jól emlékszik, az Egyesült Államokban. Az egyik alkalmazott elloptott egy halom ujjlenyomatot, és eladta őket nemzetközi bűnözőknek. Sok ezer ember személyi azonosítóját lopták el, akiknek emiatt mindenféle gondjuk támadt: „feketelistán” találták magukat például a határállomásokon, vagy éppen kiürítették a bankszámlájukat. Különösen nehéz helyzetbe kerültek, mivel a kormány csak igen hosszú idő után ismerte el az adatok elvesztését. Időközben pedig senki nem hitte el nekik, hogy ellopták a személyi adataikat, vagy hogy egyáltalán lehetséges lett volna valaki más ujjlenyomatát felhasználni személyazonossága ellopására!

Klára azonban mást is tudott erről. Múlt nyáron fia egyik barátjának ellopták a személyi igazolványát, éppen mielőtt nyaralni indult volna a családjával. Félt, hogy törölniük kell az egész nyaralást, mert „feketelistára” teszik, de úgy látszik, a schengeni információs rendszer (SIS), amit sok európai országban használnak, nyilvántartja azokat, akiknek ellopták a személyes iratait. Így gond nélkül elutazhatott a családjával, sehol senki nem gyanúsította azzal, hogy bűnöző vagy terrorista lenne, bár a személyazonosságát valószínűleg alaposabban ellenőrizték, mint az átlagos utazóét.

A személyazonosítás után Klárának át kellett küldenie a bőröndjét a csomagvizsgáló röntgenberendezésen, mielőtt maga átment a régebben csak „vetkőztetőgépek” nevezett kapun. Klára örül, hogy az igazi vetkőztetőgépet soha nem állították fel hazája repülőterein és nemzetközi pályaudvarain. A biztonsági hatóságok többféle gépet megvizsgáltak, de úgy döntöttek, hogy ugyanolyan biztonságos az a berendezés, ami a rejtett tárgyakat egy semleges emberi sablonalak képére vetítve jeleníti meg.

Utazóvizsgálat („vetkőztetőgépek”)

A visszaverődő röntgenhullámok vagy az ultramikrohullámú sugárzás az optikai sugárzásnál mélyebben hatol az anyagba. Ez azt jelenti, hogy mindkettő felhasználható a ruházat alatt elrejtett tárgyak érzékelésére.

Az ún. „vetkőztetőgép” ilyen technika segítségével mutatja meg, ha valaki testére erősített fegyvert vagy robbanószert visz. Többféle rendszer van, vannak olyanok, amelyek nemcsak löfegyvereket és robbanószereket, hanem mindent megmutatnak a ruházat alatt. Innen származik az elnevezés is. Ilyen típusú reptéri biztonsági berendezés működik 2004 óta a Heathrow repülőtér 4-es terminálján. Más alkalmazások csak az elrejtett tárgyakat mutatják meg egy semleges emberi alakra vetítve.

Klára még 62 évesen is feszélyezve érzi magát a meztelenséggel kapcsolatban, ezért örül, hogy a biztonsági kapunál szolgálatot teljesítő fiatalember nem látja őt meztelenül. Le kell vennie a cipőjét, de ettől eltekintve más kellemetlenséget nem tapasztal, s nemsokára kényelmesen elhelyezkedik a vonaton.

Péter átvág a várótermen a biztonsági ellenőrzés felé. Természetesen a gyors sávra bejelentkezett utasoknak is át kell esniük bizonyos biztonsági ellenőrzésen, de saját kapujuk

van, és mindannyian jól tudják, mi vár rájuk. *Ennél a kapunál* senki nem visel fémcsatos övet, és nem hagy aprópénzt amatőr módon a zsebében. S az üzletemberek számára készült cipők már évek óta nem tartalmaznak fémet. Behúzza a hasát, és átsétál a *vetkőztetőgépen*. „Miért van ebben a szobában mindig ilyen hideg” – gondolja, és elpirul, amikor látja, hogy az egyik biztonsági őr megközelítőleg saját korabeli nő. Ennek ellenére örül, hogy a repülőtér az igazi vetkőztetőgépet alkalmazza. Valahogy biztonságosabbnak érzi.

Adatmegőrzés

Az adatbázis definíció szerint adatok rendezett gyűjteményét jelenti. Széles körben elismert, hogy az egymással összekapcsolt adatok többet elárulnak a személyről, akire vonatkoznak, mint külön-külön. Éppen ezért fontos személyes adatvédelmi elv, hogy olyan adatbázisokba, amelyek személyekre vonatkozó információt tartalmaznak, kizárólag olyan adatok gyűjthetők, amelyek szükségesek a rendszer célja szempontjából, s amikor már nincs többé szükség rájuk, ki kell őket törölni.

Az utóbbi időben azonban az a tendencia, hogy a kormányok több adatot szeretnének tárolni, és össze akarják vonni a különböző adatbázisrendszereket az eredetitől eltérő céllal, például a terrorizmus elleni küzdelem érdekében. Az adatmegőrzéssel kapcsolatban rendszerint az információtechnológiához kapcsolódó adattípusok kerülnek szóba, például a telefonon, a mobiltelefonon és az internetforgalomban megszerezhető kommunikációs adatok.

Az EU irányelvet fogadott el az ilyen típusú adatok megőrzésére vonatkozóan. Ez alapján megőrzik, eltárolják azokat az adatokat, amelyek elárulják, hogy ki, mikor és hol kommunikált, de a közlés tartalma nem. Az adatok legfeljebb két évig őrizhetők meg.

A jelentések szerint különböző amerikai minisztériumok 2005-ben megközelítőleg 30 millió dollárért vásároltak személyes adatokat ún. *információs viszonteladóktól*. Ezek a vállalkozások különféle forrásokból gyűjtik és halmozzák fel a személyi adatokat, amelyeket aztán eladnak vásárlóiknak. A források lehetnek nyilvános adattárak, nyilvánosan (például az interneten) hozzáférhető információk, és védett források, például magánvállalkozásoktól.

Péter észreveszi, hogy új biztonsági berendezés van a megszokottak mellett, amelyet eddig még nem látott. A vetkőztetőgép után egy másik „kapu” is áll, és az utasok egy részét megkérlik, hogy menjenek át rajta. Halványan emlékszik, hogy hallott valamit egy új biztonsági eszközről, amelyet ezen a reptéren próbálnak ki. Állítólag olyan jellemzőket rögzít, mint a testhőmérséklet, az izzadás mértéke, a szívverés, tehát olyan dolgokat, amelyek betegségek – például atípusos tüdőgyulladás (SARS), madárinfluenza – tünetei lehetnek vagy a vizsgált személy idegességét jelezhetik. A kapun átlépők egy részét a közeli kikérdezőszobába kísérik. Bár Péter egészséges és tiszta a lelkiismerete, mégis örül, hogy nem választották ki tesztalanyának. „De miért éppen a gyors sávra tették ezt a berendezést? Nem tudják, hogy azok, akik ezt választják, sietnek?”

A beszállókapuhoz megy, és helyet foglal. Nem kellene felhívnia Yasmint, hogy megmondja, jön? Yasmin annak az autógyártó cégnek dolgozik, amelyet Péter autókereskedése képvisel, és a legutóbbi autó-bemutatón találkoztak. Azonnal megértették egymást, s Péter alig várja, hogy újra találkozzanak. Másrészt viszont nem szívesen hívja fel a mobilján. Tudja, hogy Yasmin bátyja igen aktív tagja mecsetje ifjúsági csoportjának, s ezért Yasmin valószínűleg szerepel valamilyen megfigyelési listán, mint a bátyja „hálózatához” tartozó személy. Arra gondol, bárcsak vásárolt volna néhány névtelen telefonkártyát, amikor legutóbb Ázsiában járt. Európában törvényesen már nem lehet ilyeneket árusítani.

Lehallgatás

Az állampolgárok és a közöttük folytatott kommunikáció megfigyelése különböző módszerekkel lehetséges mind az interneten, mind a telefonvonalakon keresztül, mind pedig meghatározott helyeken.

Az illetéktelen lehallgatás egyik formáját gyakran emlegetik *vezetékmegecsapolás* néven. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy lehallgató eszközt szerelnek a két telefon közé, amelyen a beszélgetés folyik. A vezetékmegecsapolás beépíthető a gyanús személy vagy azon személyek telefonjába, akikkel várhatóan kapcsolatot létesít.

A vezetékmegecsapolás kiterjesztett módozata, amikor minden megkülönböztetés nélkül valamennyi kommunikációs vonalat (telefon, mobil, internet) lehallgatnak érdeklődésre számot tartó beszélgetéseket keresve. Példa erre az Echelon hálózat, amit az USA, Nagy-Britannia, Kanada, Ausztrália és Új-Zéland közösen működtet. A rendszert eredetileg a Szovjetunió és Kelet-Európán belüli, illetve az oda irányuló kommunikáció megfigyelésére állították fel. Segítségével elemezhető a kommunikációs minták, és bizonyos kulcsszavak alapján a tartalom is szűrhető.

Interneten sem szeretne kapcsolatba lépni vele. Ki tudja, mi mindent naplóz a reptéri hálózat. Még abban sem biztos, milyen szabályok vannak érvényben manapság. Vajon a rendőrség közvetlenül hozzáférhet az ilyen adatokhoz vagy csak engedéllyel? Hirtelen azt kívánta, bárcsak nagyobb figyelmet szentelt volna a személyes adatok védelméről folyó vitának. Elhatározta, hogy megkérdezi erről a munkatársát, amint a gépen lesznek.

Legutóbb, amikor együtt vacsoráztak, Yasmin említette neki, hogy biztosan tudja, hogy figyelik az e-mailjét, s arra kérte, használjon titkosító programot, amikor neki ír. „A titkosítás nélküli e-mail olyan, mint egy képeslap – magyarázta. – Tudtad, hogy bárki elolvashatja, aki hozzáfér?”

Tényleg akart is neki írni, de felfedezte, hogy a munkahelyén használt levelezőprogramban nem volt lehetőség a titkosításra, arra pedig soha nem jutott ideje, hogy másik programot telepítsen a gépére. Reméli, Yasmin nem haragszik rá, amiért ilyen hosszú ideig nem kereste. „Majd elmondom neki, mi történt, ha találkozunk” – gondolja.

Elérkezett a beszállás ideje. A beléptető kapuhoz megy, ráteszi mutatóujját az érzékelőre, s az első utasok között száll fel a gépre. Még bőven van hely a kézipoggyászok számára. A munkatársára gondol, aki bizonyára még mindig sorban áll a biztonsági ellenőrzésre várva, majd hátradőlve lecsukja a szemét.

- o -

– Mama már úton van – mondja Klára fia a feleségének, miután üzenetet kapott a mobilján. – Három órán belül ide kell érnie. Az anyja nem tudja, de az új mobil, amit karácsonyra kapott tőle, kapcsolatban áll az ún. *gyerek-figyelő* rendszerrel. Ez a technika a régi kémfilmekből ismert nyomkövetők modern változata, amelynek segítségével a megfigyelő apró pontként követheti a gyanúsítottat egy térképen. A legnagyobb különbség a régi és az új között, hogy a mobilba épített Galileo-technika segítségével akkor is követheti anyja mozgását egy térképen, ha Klára történetesen saját nappalijában üldögél egy másik országban.

Magánszféra-védő technológiák (angol rövidítése: PET)

A közvetlenül a személyes adatok, a magánszféra védelmét célzó technológiákat magánszféra-védő technológiáknak nevezzük (Privacy enhancing technologies: PET).

Az egyik *anonimitást* (névtelenséget) biztosító technológia a PET. Léteznek olyan szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik a névtelen elektronikus kommunikációt a rendszeres felhasználók számára. Ezek a technikák elrejtik a kapcsolatot a felhasználó és a maga mögött hagyott nyomok között, így elkerülhetővé válik a nemkívánatos azonosítás. A hagyományos készpénzes fizetés és a nem-regisztrált (anonim) telefonkártyák olyan eszközök, amelyek lehetővé teszik az anonimitást (azonosíthatatlanságot).

Az *azonosítás-kezelés* ugyancsak a PET egyik formája. Vannak esetek, amikor nem szeretnénk azonosítani magunkat, inkább álnevet használunk (például internetes fórumokon). Az adatok megfeleltetésének megnehezítése érdekében jó, ha különböző célokra más-más felhasználói nevünk (amelyek nem fedik fel a kilétünket) és jelszavunk van. Az azonosítás-kezelő rendszerek abban segítenek bennünket, hogy el tudjunk igazodni különböző felhasználói neveink között. Az esetek egy részében a szóban forgó szolgáltatás csupán valamilyen speciális jellemző – például az életkor vagy a hitelkeret – igazolását kéri. Ilyen esetekben az *identitásnyújtó* (pl. a bankunk, a telefoncégünk vagy a munkáltatónk) megbízható harmadik félként szerepelhet, és garantálhatja a kért jellemzőt identitásunk felfedése nélkül.

A *titkosítás* a tartalom olyan módon való torzítására szolgál, hogy az mások számára olvashatatlan legyen. Mivel minden elektronikus úton zajló kommunikáció ki van téve a lehallgatás vagy a manipuláció veszélyének, sok esetben létfontosságú, hogy a kommunikációs csatorna vagy maga a tartalom (az üzenet) titkosított legyen.

Igyekszik azonban, hogy ne kelljen túl sokszor használnia, mert nagyon is olyan érzés számára, mintha anyja magánélete után leskelődne, de beállított néhány olyan eshetőséget, amelynek bekövetkezésére a mobilja hangjelzést ad. Ilyen például, ha az anyja sokáig nem mozog a házában vagy ha éjjel nincs otthon. Végül is egyre idősebb, és mivel másik országban él, nem tud úgy vigyázni rá, ahogy szeretne. Megszólal a telefonja: „Szia, itt Anyu! Már úton vagyok, s ha minden rendben, körülbelül három óra múlva ott leszek az állomáson...”

Annex 4 - Questionnaire and interview guide

Kérdőív a biztonsági technológiákról és a magánszféráról

Köszöntjük a biztonsági technológiákról és a magánéletéről készülő Prise-felmérésen!

Most arra kérjük, válaszoljon a kérdőívben szereplő kérdésekre. *Kérjük, minden kérdésnél karikázza be a megfelelő válasz mellett lévő számot!* Minden kérdésre csak egy választ lehet adni, kivéve akkor, ha a kérdés mellé odaírtuk, hogy „ennél a kérdésnél több válasz is adható”. Ha véletlenül bekarikáz egy számot, de egy másik választ tart helyesnek, akkor kérjük, a téves válasz számát húzza át egy X-szel, és karikázza be a jónak tartott választ. Néhány kérdésnél nincsenek előre megadott válaszok, ott a vonalra Önnek kell beírnia, hogy mit gondol. Ha nem biztos benne, hogy jól érti a kérdést, kérjük, forduljon hozzánk bátran, és segítünk!

Bevezető kérdések:

1. Neme

1. Férfi
2. Nő

2. Kora

- ____ éves

3. Önnel együtt hányan élnek közös háztartásban?

1. 1 fő
2. 2 fő
3. 3 fő
4. 4 fő vagy több

4. Önnek van gyermeke?

1. igen
2. nem

5. Van olyan gyermeke, aki otthon lakik? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. nincs
2. igen, 14 éves vagy fiatalabb
3. igen, 14 évesnél idősebb

6. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

1. 0-7 osztály (vagy 6 elemi)
2. 8 általános (vagy 4 polgári)
3. szakmunkásképző
4. középiskolai érettségi
5. főiskolai diploma
6. egyetemi diploma

7. Mi az Ön jelenlegi foglalkozása?

▪ _____

8. Ön milyen településen él?

1. Budapest
2. vidéki város
3. község

9. Ön milyen gyakran használ mobiltelefont?

1. legalább naponta egyszer
2. legalább hetente egyszer
3. legalább havonta egyszer
4. ritkábban
5. soha

10. Ön milyen gyakran e-mailezik?

1. legalább naponta egyszer
2. legalább hetente egyszer
3. legalább havonta egyszer
4. ritkábban
5. soha

11. Ön milyen gyakran használja az internetet?

1. legalább naponta egyszer
2. legalább hetente egyszer
3. legalább havonta egyszer
4. ritkábban
5. soha

12. Ön milyen gyakran utazik tömegközlekedéssel?

1. legalább naponta egyszer
2. legalább hetente egyszer
3. legalább havonta egyszer

4. ritkábban
5. soha

13. Ön milyen gyakran utazik repülőgéppel? (egy oda-vissza út egynek számít)

1. évente több mint 5 alkalommal
2. évente 3-5 alkalommal
3. évente 1-2-szer
4. ritkábban
5. soha

14. Ön milyen gyakran utazik autóval?

1. legalább naponta egyszer
2. legalább hetente egyszer
3. legalább havonta egyszer
4. ritkábban
5. soha

Általános kérdések a biztonsági technológiákról és a magánéletről

A következőkben olyan véleményeket olvashat a biztonsági technológiákkal és a magánélettel kapcsolatban, amiket manapság gyakran lehet hallani. Kérjük, mindegyikről mondja meg, hogy mennyire ért vele egyet:

- ha úgy gondolja, hogy a véleménnyel teljesen egyetért, karikázza be az 1-est (teljesen egyetérték)
- ha úgy gondolja, a vélemény igaz, de vannak fenntartásai, karikázza be a 2-est (inkább egyetérték)
- ha nem tudja eldönteni, hogy egyetért vagy nem ért egyet, karikázza be a 3-ast (nem érték egyet és nem is utasítom el)
- ha úgy gondolja, az állítás téves, de van benne igazság, karikázza be a 4-est (inkább nem érték egyet)
- ha úgy gondolja, hogy az állítás teljesen téves, karikázza be az 5-öst (egyáltalán nem érték egyet)

15. „A társadalom biztonsága teljes mértékben függ az új biztonsági technikák kifejlesztésétől és alkalmazásától.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

16. „Sok biztonsági technológia valójában nem növeli a biztonságot, csak azért alkalmazzák őket, hogy megmutassák, tesznek valamit a terror elleni küzdelemért.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

17. „Ha az embernek nincs semmi takargatnivalója, nem kell aggódnia az olyan biztonsági technológiák miatt, amik megsértik a magánszféráját.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

18. „Ha rendelkezünk biztonsági technológiákkal, miért is ne használnánk őket.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el

4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

19. „A magánszférát nem szabad megsérteni, ha nincs alapos gyanú arra, hogy valaki bűncselekményt fog elkövetni.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

20. „Kellemetlen érzés, ha figyelik az embert, főleg akkor, ha nem tervez törvénytelen dolgot, bűncselekményt.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

21. „Valószínű, hogy az állami hatóságok visszaélnék az új biztonsági technológiákkal.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

22. „Valószínű, hogy a bűnözők visszaélnék az új biztonsági technológiákkal.”

1. teljesen egyetértek

2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Biztonsági technológiák

Most a biztonsági technológiákkal, használatukkal kapcsolatban szeretnénk megtudni a véleményét. A szürke részekben rövid leírásokat olvashat azokról a technológiákról, amelyekre a kérdések vonatkoznak. Ezek a leírások nagyjából ugyanazok, mint amik a forgatókönyvekben szerepeltek. A további részleteket megtalálja a forgatókönyvekben. A kérdések egy részénél arra vagyunk kíváncsiak, mit tart megengedhetőnek e technológiák alkalmazása során, és itt egy-egy kérdésre több válasz is adható.

Emellett jellemző véleményeket is felsorolunk Önnek, és arra kérjük, mindig jelölje meg, hogy melyikkel mennyire ért egyet.

Biometria

A biometrikus technika személyek automatikus azonosítására szolgál biológiai vagy viselkedésbeli jellemzők alapján. A biometrikus azonosítás segítségével korlátozható az adott személy valamilyen fizikai helyhez, illetve információhoz (számítógéphez, dokumentumhoz) való hozzáférési jogosultsága. A leggyakrabban alkalmazott biometrikus azonosítók közé tartoznak az ujjlenyomatok és az arc különböző jellemzői.

A biometrikus képet *sablon* formájában lehet tárolni, ami a biometrikus jellemző digitális megfelelője. A személyes adatok védelme szempontjából ajánlatos csupán a sablon tárolása, s az eredeti kép megsemmisítése. Ezzel szemben a végrehajtó hatóságok rendszereikben, például a biometrikus útleveleknél és az arcfelismerő rendszerekben gyakran az eredeti képet is megtartják.

A biometrikus azonosítás egyik fő előnye, hogy nagyon szorosan kapcsolódik az azonosítandó személyhez. A biometrikus hitelesítés hatékonyabbá teszi a hozzáférés-ellenőrzést, megnehezíti a más adataival való visszaéléseket (identitáslopás), mivel a személyes adatok kizárólagosan a megfelelő személyhez kapcsolódnak (személyes azonosítókkal védett). Ugyanakkor a biometrikus rendszerek legnagyobb veszélye is ebben áll. Ha egy biometrikus adatsor egyszer rossz hírbe keveredik, az örökre szól.

Biometrikus útlevél

A biometrikus útlevél a tényleges dokumentumból és a biometrikus adatokat tároló csipből áll. A csipet távolról is lehet olvasni.

A biometrikus útlevél sok vitát váltott ki, attól tartanak, hogy a csipen lévő információ úgynevezett leföldözéssel (vagyis bizonyos távolságon belül a tulajdonos tudta nélküli leolvasással) vagy lehallgatással ellopható.

A biometrikus azonosítás nehézsége a megfelelő arány megtalálása a „hamis elfogadási arány” (False Acceptance Rate: FAR) és a „hamis elutasítási arány” (False Rejection Rate: FRR) között. Az eredmény akkor számít *hamis elfogadásnak* (vagy *hamis pozitívnak*), amikor a rendszer helytelenül azonosítja az egyént. Vagyis annak ellenére, hogy az ő sablonja nincs az adatbázisban, mégis talál benne olyat, ami *jelentős mértékben* megegyezik (de mégsem azonos) az övével, így azt jelzi, hogy ő az adatbázisban van. Arra az esetre, amikor a rendszer nem tud azonosítani egy már regisztrált személyt, a *hamis elutasítás* (*hamis negatív*) megjelölést használjuk.

23. A beléptető rendszerek használatánál milyen biometria lenne kényelmes az Ön számára? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. az arc különböző jellemzői
2. ujjlenyomat
3. a szem szivárványhártyája, írisz
4. semmilyen biometriát nem éreznék kényelmesnek
5. nem tudom

24. Ön szerint hol lenne elfogadható a biometria használata a beléptető rendszerekhez? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. bankokban
2. repülőtéren
3. boltokban
4. határellenőrzésnél
5. központi busz- és vasútállomásokon
6. sportcsarnokokban és más tömegrendezvényeknél
7. egyéb nem állami szolgáltatásoknál
8. sehol sem elfogadható
9. nem tudom

Vélemények a biometriáról

25. „Az összes állampolgár biometrikus adatának (például ujjlenyomat, DNS-minta) tárolása egy központi adatbázisban elfogadható lépés a bűnözés elleni küzdelemben.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek

3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

26. „A biometrikus útleveél miatt kevésbé érzem magam biztonságban, mert ellophatják a biometrikus adataimat.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Zártláncú televíziós rendszer (CCTV)

Aktív kamerájú zártláncú televíziós megfigyelésről akkor beszélünk, ha a képernyőt egy kezelő figyeli, aki irányítani tudja a kamerát (elfordíthatja, ránagyíthat vele a képre), és így követni tudja az egyént vagy a kialakult helyzetet. Az aktív kamerák automatizált vizuális megfigyelőprogramokkal társíthatók, amelyek algoritmusok segítségével érzékelik a gyanús mozgást, azonosítják az embereket egy adatbázisban szereplő sablonok segítségével.

Passzív kamerák: Ezek a kamerák szalagra veszik fel, ami egy adott helyen (például egy üzletben) történik. A szalagot csak akkor nézik meg, ha baj történik, például betörés, tüzeset stb. esetén.

Automatikus arcfelismerés

Az automatikus arcfelismerő rendszer olyan rendszer, amelyben az adott személyről automatikusan felvétel készül, és ezt a felvételt összevetik egy azonosítást vagy hitelesítést szolgáló adatbázissal. Az ilyen rendszereket jelenleg arra használják, hogy megállapítsák, rajta van-e az adott személy például az ismert bűnözők vagy terroristák listáján.

Automatikus rendszámfelismerés (angol rövidítése: ANPR)

Az automatikus rendszámfelismerő rendszerek beolvassák a zártláncú televízió kamerái által rögzített rendszámokat, és összehasonlítják azokat egy adatbázissal. Ilyen rendszereket több országban alkalmaznak, leginkább a díjfizető kapuknál és a gyorsajtás ellenőrzésénél, de lopott járművek azonosítására is használják.

Útasvizsgálat („vetkőztetőgépek”)

A *visszaverődő röntgenhullámok* vagy az *ultramikrohullámú sugárzás* az optikai sugárzásnál mélyebben hatol az anyagba. Ez azt jelenti, hogy mindkettő felhasználható a ruházat alatt elrejtett tárgyak érzékelésére.

Az úgynevezett „vetkőztetőgép” ilyen technika segítségével mutatja meg, ha valaki testére erősített fegyvert vagy robbanószert visz. Többféle rendszer van, vannak olyanok, amelyek nemcsak lőfegyvereket és robbanószereket, hanem mindent megmutatnak a ruházat alatt. Innen származik az elnevezés is. Ilyen típusú reptéri biztonsági berendezés működik 2004 óta a Heathrow repülőtér 4-es

terminálján. Más alkalmazások csak az elrejtett tárgyakat mutatják meg egy semleges emberi alakra vetítve.

27. Hol tartaná elfogadhatónak a zártláncú televíziós rendszereket? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. boltokban
2. próbafülkékben a bolti lopások megakadályozására
3. központi busz- és vasútállomásokon
4. bankokban
5. repülőtereken
6. sportszarnokokban és más tömegrendezvényeken
7. mindenfajta közterületen
8. sehol sem tartom elfogadhatónak
9. nem tudom

28. Általában véve mit gondol a közterületeken elhelyezett zártláncú megfigyelő kamerák (CCTV) számáról?

1. a közterületeken több kamerára lenne szükség
2. a számuk jelenleg is megfelelő
3. kevesebbre lenne szükség
4. egyáltalán nincs rájuk szükség
5. nem tudom

29. Ön hol tartja szükségesnek biztonsági okokból az utasvizsgálatot azért, hogy az elrejtett tárgyakat is meg lehessen találni? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. iskolákban
2. a központi busz- és vasútállomásokon

3. repülőtereken
4. bevásárlóközpontokban
5. középületekben (például bíróságok)
6. sehol sem tartom szükségesnek
7. nem tudom

30. Milyen típusú átvizsgálást tartana elfogadhatónak? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. ha a vizsgálat mindent megmutat, ami a ruha alatt van
2. ha a képeket, az elrejtett tárgyakat egy semleges emberi alakra vetítik
3. a testhőmérséklet, az izzadság és a szívverés vizsgálatát
4. a fémtárgyak kiszűrése
5. a csomagok röntgensugaras átvilágítása
6. semmilyen átvizsgálást nem tartok elfogadhatónak
7. nem tudom

Vélemények a zártláncú televíziós rendszerekről és az utasvizsgálatról

31. „A zártláncú televíziós rendszerektől nagyobb biztonságban érzem magam.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

32. „A zártláncú televíziós rendszerek megsértik a magánszférámat.”

1. teljesen egyetértek

2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

33. „Az emberek átvizsgálása azért, hogy eldugott tárgyakat megtaláljunk, elfogadható eszköz a terrorcselekmények megelőzéséhez.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Helymeghatározó

Megközelítőleg ki lehet számítani a felhasználó mobiltelefonjának helyzetét, például a GSM bázisállomások ismert koordinátáinak segítségével.

Pontosabb helymeghatározásokra műholdas rendszereket használnak:

A GPS a *Global Positioning System* (Globális Helymeghatározó Rendszer) rövidítése, ami a jelenleg is létező rendszer. A *Galileo* a tervek szerint 2010-re már teljes egészében működni fog. Pontosabb lesz a GPS rendszernél, s nagyobb lesz a hatóköre is.

eCall (intelligens segélyhívó)

Az eCall segélyhívó eszköz olyan érzékelőket tartalmaz, amelyek baleset esetén működésbe lépnek. Az eszköz felhívja a segélyhívószámot, közli a segélyközponttal a balesetre vonatkozó információkat, például az idejét, a pontos helyszínét, az irányát és az autó azonosítóját.

Az eCall nem kapcsolódik folyamatosan semmilyen mobil kommunikációs rendszerre, csak a működésbe lépés (a baleset) után. Aggályok merültek fel azonban amiatt, hogy ez még változhat, valamint a járulékos adatok átkerülése (például a biztosító társaságokhoz) miatt és amiatt, hogy esetleg illetéktelenek is hozzáférhetnek azokhoz az adatbázisokhoz, amelyekben az eCall adatait tárolják. 2009 szeptemberétől a résztvevő országokban minden új autót felszerelnek ezzel az intelligens segélyhívó eszközzel.

34. Ön szerint milyen indokkal fogadható el a mobiltelefon alapján való helymeghatározás? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. bírósági döntés alapján a rendőrség meghatározhatja terrorista és bűncselekménnyel gyanúsítottak mobiltelefonjának helyét

2. a rendőrség bármilyen mobiltelefon helyét meghatározhatja bírósági döntés nélkül
3. vészhelyzet esetén, például ha balesetről, elveszett gyerekről vagy magatehetetlen, segítségre szoruló emberről van szó
4. semmilyen esetben sem fogadható el
5. nem tudom

35. Ön szerint milyen esetben fogadható el autók tartózkodási helyének meghatározása? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. bírósági döntés alapján a rendőrség meghatározhatja terrorista és bűncselekménnyel gyanúsítottak autójának helyét
2. a rendőrség bármilyen autó helyét meghatározhatja bírósági döntés nélkül
3. hogy a rendőrség megtalálhassa az ellopott autókat
4. sebességellenőrzéshez és a gyorsajtók megbüntetéséhez
5. karambol esetén automatikus helymeghatározás és segélyhívás
6. semmilyen esetben sem fogadható el
7. nem tudom

36. Ön szerint az új autókba automatikusan be kellene szerelni az intelligens segélyhívót (eCall)?

1. igen
2. igen, de úgy, hogy ki lehessen kapcsolni
3. nem, ezt mindig a vásárló dönthesse el
4. nem, egyáltalán ne szereljék be
5. nem tudom

Vélemények a helymeghatározókról

37. „Ha minden mobiltelefon helye meghatározható, az sérti a magánélethez való jogot.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

38. „Egy gyanúsított mobiltelefonja helyének meghatározása jó eszköz ahhoz, hogy a rendőrség terrorista és bűncselekményeket derítsen fel és akadályozzon meg.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

39. „Ha minden autó helye meghatározható, az sérti a magánélethez való jogot.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

40. „Ha minden autó helye meghatározható, az jó eszköz a rendőrség számára ahhoz, hogy terrorista és bűncselekményeket derítsen fel és akadályozzon meg.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el

4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Adatmegőrzés

Az adatbázis definíció szerint adatok rendezett gyűjteményét jelenti. Széles körben elismert, hogy az egymással összekapcsolt adatok többet elárulnak a személyről, akire vonatkoznak, mint külön-külön. Éppen ezért fontos személyes adatvédelmi elv, hogy olyan adatbázisokba, amelyek személyekre vonatkozó információt tartalmaznak, kizárólag olyan adatok gyűjthetők, amelyek szükségesek a rendszer célja szempontjából, s amikor már nincs többé szükség rájuk, ki kell őket törölni.

Az utóbbi időben azonban az a tendencia, hogy a kormányok több adatot szeretnének tárolni, és össze akarják vonni a különböző adatbázisrendszereket az eredetitől eltérő céllal, például a terrorizmus elleni küzdelem érdekében. Az adatmegőrzéssel kapcsolatban rendszerint az információtechnológiához kapcsolódó adattípusok kerülnek szóba, például a telefonon, a mobiltelefonon és az internetforgalomban megszerezhető kommunikációs adatok.

Teljes Információs Éberség (Total Information Awareness: TIA)

A Teljes Információs Éberség (TIA) az Egyesült Államok védelmi minisztériuma kutatási és fejlesztési ügynökségének (DARPA) egyik programja volt. A TIA program három eszközkategóriából épült fel: nyelvi fordítótechnikákból, adatkereső és mintázatfelismerő technológiákból, valamint fejlett együttműködési és döntéstámogatási eszközökből.

A TIA célja a terrorista akciók felderítése volt még a bekövetkezésük előtt. A rendszert arra tervezték, hogy a magán- és a nyilvános adatbázisok, valamint az internet megfigyelésével kiszűrjék az olyan tranzakciókat, amelyeknek közül lehet terrorista akciókhoz. Az USA kongresszusa 2003 szeptemberében beszüntette a TIA támogatását, de a rendszeren belüli programok közül sok tovább él különböző nevek alatt.

Céleltolódás

Az adatbázis-rendszerek ki vannak téve az úgynevezett „céleltolódásnak”, vagyis annak a veszélynek, hogy az összegyűjtött adatokat nem arra használják fel, mint ami miatt összegyűjtötték őket. Ez történt például Norvégiában, amikor a menedékkérők adatbázisát – ami olyan biometrikus azonosítókat is tartalmaz, mint például az ujjlenyomat – hozzáférhetővé tették a bűnügyi nyomozók számára. Az adatbázis eredetileg azzal a céllal készült, hogy segítsen a menedékkérők személyazonosságának a létrehozásában, meghatározásában.

41. Ön szerint az itt felsorolt indokok közül melyek fogadhatók el a kommunikációs adatok megőrzéséhez? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. terrortámadások megelőzése általában
2. egyes, bekövetkezett terrortámadások felderítése során
3. bűncselekmények megelőzése általában
4. egyes, megtörtént bűncselekmények felderítése során
5. kereskedelmi, üzleti okokból

6. semmilyen esetben sem fogadható el
7. nem tudom

42. Ön szerint az itt felsorolt indokok közül melyek fogadhatók el ahhoz, hogy különböző adatbázisokból személyes adatokat gyűjtsenek össze és tároljanak? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. terrortámadások megelőzése általában
2. egyes, bekövetkezett terrortámadások felderítése során
3. bűncselekmények megelőzése általában
4. egyes, megtörtént bűncselekmények felderítése során
5. kereskedelmi, üzleti okokból
6. semmilyen esetben sem fogadható el
7. nem tudom

Vélemények az adatmegőrzésről

43. „A kormányzati intézményeknek, hatóságoknak minden olyan adatot tárolni kellene, amit biztonsági okokból szükségesnek tartanak, és annyi ideig, ameddig szükségesnek tartják.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

44. „A telefonos, mobiltelefonos, internetes kommunikáció adatait nem lenne szabad tovább tárolni, csak amíg számlázási okokból szükséges.”

1. teljesen egyetértek

2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

45. „Ha különböző adatbázisokból személyes adatokat gyűjtenek össze és tárolnak, az sérti a magánélethez való jogot.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

46. „Ha különböző adatbázisokból adatokat gyűjtenek össze és tárolnak, az jó eszköz a rendőrségnek arra, hogy terrorcselekményeket akadályozzon meg.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

47. „Súlyos probléma a magánélet védelme szempontjából, ha az összegyűjtött adatokat másra használják, mint amire összegyűjtötték őket.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet

5. egyáltalán nem értek egyet

Lehallgatás

Az állampolgárok és a közöttük folytatott kommunikáció megfigyelése különböző módszerekkel lehetséges mind az interneten, mind telefonvonalakon keresztül, mind pedig meghatározott helyeken. Az illetéktelen lehallgatás egyik formáját gyakran emlegetik *vezetékmegecsapolás* néven. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy lehallgató eszközt szerelnek a két telefon közé, amelyen a beszélgetés folyik. A vezetékmegecsapolás beépíthető a gyanús személy vagy azon személyek telefonjába, akikkel várhatóan kapcsolatot létesít.

A vezetékmegecsapolás kiterjesztett módozata, amikor minden megkülönböztetés nélkül valamennyi kommunikációs vonalat (telefon, mobil, internet) lehallgatnak érdeklődésre számot tartó beszélgetéseket keresve.

48. Ön szerint az alábbiak közül milyen indokkal engedhető meg a lehallgatás? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. terrorista cselekmények felderítésére és megelőzésére bírósági engedéllyel
2. terrorista cselekmények felderítésére és megelőzésére bírósági engedély nélkül
3. bűncselekmények felderítésére és megelőzésére bírósági engedéllyel
4. bűncselekmények felderítésére és megelőzésére bírósági engedély nélkül
5. kereskedelmi, üzleti céllal
6. semmilyen esetben sem fogadható el
7. nem tudom

49. Ön szerint a rendőrségnek kit lenne szabad lehallgatni?

1. minden kommunikációs eszközt, hogy figyelhessék a beszélgetéseket, amik fontosak lehetnek
2. azokat a személyeket, akikkel a gyanúsított kapcsolatba léphet
3. csak a gyanúsítottakat
4. a lehallgatás teljesen elfogadhatatlan
5. nem tudom

Vélemények a lehallgatásról

50. „A lehallgatás jó eszköz a rendőrségi nyomozásnál.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

51. „A lehallgatás súlyosan megsérti a magánszférát.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Magánszféra-védő technológiák

A közvetlenül a személyes adatok, a magánszféra védelmét célzó technológiákat magánszféra-védő technológiáknak nevezzük (Privacy enhancing technologies: PET).

Az egyik *anonimitást* (névtelenséget) biztosító technológia a PET. Léteznek olyan szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik a névtelen elektronikus kommunikációt a rendszeres felhasználók számára. Ezek a technikák elrejtik a kapcsolatot a felhasználó és a maga mögött hagyott nyomok között, így elkerülhető a nemkívánatos azonosítás.

Az *azonosítás-kezelés* ugyancsak a PET egyik formája. Vannak esetek, amikor nem szeretnénk azonosítani magunkat, inkább álnevet használunk (például internetes fórumokon). Az adatok megfeleltetésének megnehezítése érdekében jó, ha különböző célokra más-más felhasználói nevünk (amelyek nem fedik fel a kilétünket) és jelszavunk van. Az azonosítás-kezelő rendszerek abban segítenek bennünket, hogy el tudjunk igazodni különböző felhasználóneveink között.

A *titkosítás* a tartalom olyan módon való torzítására szolgál, hogy az mások számára olvashatatlan legyen. Mivel minden elektronikus úton zajló kommunikáció ki van téve a lehallgatás vagy a manipuláció veszélyének, sok esetben létfontosságú, hogy a kommunikációs csatorna vagy maga a tartalom (az üzenet) titkosított legyen.

52. Ön szerint milyen magánszféra-védő technológiák legyenek törvényesen elérhetőek minden állampolgár számára? *(ennél a kérdésnél több válasz is adható)*

1. anonim (névtelen) telefonkártyák
2. titkosító programok
3. azonosítás-kezelés, különböző felhasználónevek használata
4. semelyik se legyen törvényesen elérhető
5. nem tudom

Vélemények a magánszféra-védő technológiákról

53. **„Manapság szükség van a magánszféra-védő technológiákra a magánélet védelme érdekében.”**

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

54. **„A magánszféra-védő technológiákat nem szabad törvényesen engedélyezni akkor, ha megnehezítik a rendőrség számára a terror- és bűncselekmények felderítését és megakadályozását.”**

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Dilemmák a biztonságtechnikák használatában

Most néhány dilemmát sorolunk fel Önnek a biztonsági technológiákról és a magánélet védelméről. Arra kérjük, minden esetben gondolja végig az adott technika előnyeit és hátrányait, és ennek alapján válaszoljon a kérdésre. Ebben a részben *a kérdésekre több válasz is adható.*

55. Ha úgy utazhatunk a metrón, hogy beszállásnál az ujjlenyomatunkkal regisztráljuk magunkat, lehet tudni, hogy pontosan hol és mennyit utaztunk, és a jegy árát automatikusan levonják a bankszámlánkról. Így sokkal egyszerűbb a fizetés, de szükség van arra, hogy regisztrálják, merre utaztunk, és hogy azonosítsanak bennünket az ujjlenyomatunk alapján. Ön mit gondol erről? *(ennél a kérdésnél több válasz is adható)*

1. számomra elfogadható, ha regisztrálják, hogy merre utaztam és ha használni kell az ujjlenyomatomat, mert így sokkal egyszerűbb a díjfizetés
2. ez csak akkor lenne elfogadható a számomra, ha az ujjlenyomatomnak csak a sablonját tárolják, és nem lehetne többet rekonstruálni, újra megjeleníteni
3. csak akkor lenne elfogadható a számomra, ha a díjfizetés után egyből törölnék, hogy mikor merre utaztam
4. az ujjlenyomattal való fizetés csak egy lehetőség legyen, de más módon is lehessen fizetni
5. sosem használnám az ujjlenyomatomat azonosításra a metróban
6. nem tudom

56. Az alapos reptéri átvizsgálás és bizonyos biztonsági technikák bevezetése veszélyeztetheti ugyan a magánélet védelmét, de sokkal gyorsabbá teheti a repülőgépre való felszállást (check-in). Ön milyen biztonságtechnikákat tart elfogadhatónak, amelyek veszélyeztetik a magánszférát, de meggyorsítják a beszállást a repülőtéren? *(ennél a kérdésnél több válasz is adható)*

1. ha átvizsgálnak, és bekerülnek az adataim egy reptéri biztonsági adatbázisba, aztán minden alkalommal valamilyen biometrikus azonosítót kell csak használnom
2. elfogadható, ha keresztül kell mennem a „vetköztetőgépen”
3. elfogadható a testhőmérséklet, az izzadság és szívverés vizsgálata
4. nem engednék a magánszférámból a gyorsabb és hatékonyabb reptéri beszállás miatt
5. nem tudom

57. Az aktív zárláncú televíziós rendszerek (CCTV) kamerái és az olyan automatikus arcfelismerők, amelyek az emberek arcát összevetik ismert terroristákéval, alkalmasak lehetnek arra, hogy terrorcselekményeket akadályozzanak meg, például repülőtereken vagy vasúti pályaudvarokon. Ezek a technikák megakadályozhatják ugyan a terrorcselekményeket, de ez még nem bizonyított. Az is előfordulhat, hogy ártatlan embereket terroristaként azonosítanak, és kihallgatásra visznek. Ön szerint milyen áron lehetne alkalmazni ezeket a technikákat? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. alkalmazzák az aktív kamerás zárláncú televíziókat és az automatikus arcfelismerőt, nem érdekes, hogy hány ártatlan embert hisznek terroristának esetleg tévedésből
2. alkalmazzák az aktív kamerás zárláncú televíziókat és az automatikus arcfelismerőt, de csak akkor, ha kevés embert azonosítanak tévedésből terroristaként
3. alkalmazzák az aktív kamerás zárláncú televíziókat és az automatikus arcfelismerőt, de csak akkor, ha senkit sem azonosítanak tévedésből terroristaként
4. alkalmazzák az aktív kamerás zárláncú televíziókat és az automatikus arcfelismerőt, de csak olyan helyeken, ahol sok bűncselekményt követnek el vagy ahol támadhatnak a terroristák
5. sehol se alkalmazzák az aktív kamerás zárláncú televíziókat és az automatikus arcfelismerőt
6. nem tudom

58. Az új technológiák lehetővé teszik, hogy különböző adatbázisokból személyes adatokat gyűjtsenek össze azért, hogy gyanús jegyeket lehessen megfigyelni az emberek kommunikációjában, internethasználatában. Ez arra lenne jó, hogy idő előtt felderítsenek és megelőzzenek terrorcselekményeket, de azt is jelenti, hogy ártatlan emberekről is adatot kell gyűjteni. Ön mit tartana elfogadhatónak a rendőrségi adatgyűjtésnél? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. a rendőrségnek hozzá kell férnie mindenféle adatbázishoz, hogy figyelhessék a gyanús dolgokat és megtalálják a lehetséges terroristákat
2. a rendőrségnek hozzá kell férnie minden adatbázishoz úgy, hogy az emberek névtelenül szerepeljenek benne, és csak bírósági engedéllyel azonosíthassa őket
3. a rendőrség ne férhessen hozzá különböző adatbázisokhoz, hogy a gyanús jellemzőket figyelje
4. nem tudom

59. Az intelligens segélyhívót (eCall) be lehetne szerelni minden új autóba azért, hogy segítséget hívjon, ha baleset történik. Emellett arra is jó, hogy más célból

megtalálható legyen az autó, például ha ellopták vagy ha terroristák, bűnözők használják, de ehhez az kell, hogy az új technika mindig be legyen kapcsolva és követni lehessen az autót. Milyen célra tartja Ön elfogadhatónak ezt a technikát? *(ennél a kérdésnél több válasz is adható)*

1. elfogadható, ha a rendőrség bekapcsolhatja a segélyhívót, hogy megtaláljon egy autót, ha szükséges egy terrorista vagy bűncselekmény megakadályozásához
2. elfogadható, ha a segélyhívó mindig be van kapcsolva és ezáltal a gyorsabban meg lehet büntetni
3. elfogadhatónak tartom, ha az autóm mozgását mindig követni lehet
4. a segélyhívót semmi másra nem lenne szabad használni, mint segélykérésre balesetek esetében
5. az intelligens segélyhívó beépítése az autókba önkéntes alapon történjen
6. nem tudom

60. A magánszféra-védő technológiák (PET) alkalmasak arra, hogy közvetlenül megvédjük a magánszféránkat telefonos kommunikáció, levelezés és internetezés során. Ugyanakkor bűncselekmények és terrorakciók során is használhatják őket. Ha az a cél, hogy megvédjük a hétköznapi emberek magánszféráját, Ön milyen veszélyeket tart elfogadhatónak a PET törvényes használatánál? *(ennél a kérdésnél több válasz is adható)*

1. elfogadható az anonim (névtelen) telefonkártya, habár ez megnehezíti a rendőrség számára a terrorista akciók és bűncselekmények felderítését és megelőzését
2. elfogadható a titkosítás, habár ez megnehezíti a rendőrség számára a terrorista akciók és bűncselekmények felderítését és megelőzését
3. elfogadható az internet névtelen használata, habár így a rendőrség nem tudja megtalálni azokat, akik bombakészítési leírásokat keresnek az interneten
4. elfogadható az internet névtelen használata, habár így a rendőrség nem tudja megtalálni azokat, akik gyermekpornográfiát keresnek az interneten
5. semmilyen PET-et nem tartok elfogadhatónak, ami nehezítheti a rendőrség számára a terrorista és bűncselekmények felderítését és megelőzését
6. nem tudom

61. Ha egy biztonsági eszköz komoly védelmet biztosít, Ön milyen következményeket tart elfogadhatónak azok számára, akik nem tudják használni, és akik a magánéletük

védelmében megtagadják, hogy használják ezt a technikát? (ennél a kérdésnél több válasz is adható)

1. elfogadható, hogy azok, akik a magánéletük védelme miatt megtagadják az eszköz használatát, nem jutnak hozzá bizonyos közszolgáltatásokhoz
2. elfogadható, hogy azok, akik nem tudják használni ezt a technikát, nem jutnak hozzá bizonyos közszolgáltatásokhoz
3. elfogadható, hogy azok, akik a magánéletük védelme miatt megtagadják az eszköz használatát, akadályokba, nehézségekbe ütköznek a tömegközlekedés során
4. elfogadható, hogy azok, akik nem tudják használni ezt a technikát, akadályokba, nehézségekbe ütköznek a tömegközlekedés során
5. semmilyen következménye sem lehet annak, ha valaki a magánélete védelme miatt megtagadja az eszköz használatát
6. semmilyen következménye sem lehet annak, ha valaki nem tudja használni ezt a technikát
7. nem tudom

A demokrácia kérdése

Most néhány véleményt olvashat a demokrácia kérdésével és a biztonsági technológiákkal kapcsolatban. Kinek és mennyire legyen befolyása a biztonságtechnikák és a magánélet védelme ügyében?

Kérjük, jelölje, mennyire ért egyet vagy nem ért egyet a következő véleményekkel. Most minden kérdésre csak egy válasz adható.

62. „A politikusoknak mindig nyilvános vitára kell bocsátaniuk a fontos kérdéseket, mielőtt döntéseket hoznak és hajtanak végre az új biztonságtechnikákkal kapcsolatban.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

63. „A biztonság és a magánélet védelme túl bonyolult, úgyhogy nincs értelme bevonni a megbeszélésekbe a szélesebb közvéleményt.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

64. „Amikor fontos döntéseket hoznak a biztonságról és a magánélet védelméről, mindig meg kell hallgatni az emberi jogi szervezetek véleményét.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

65. „Fontos, hogy a magánvállalatokat is bevonják, és meghallgassák a véleményüket akkor, amikor lényeges döntéseket hoznak a biztonságról és a magánélet védelméről.”

1. teljesen egyetértek
2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

66. „Amikor fontos döntésekről van szó a biztonsági technológiák használatával kapcsolatban, mindenképpen be kell mutatni és meg kell vitatni az alternatív lehetőségeket.”

1. teljesen egyetértek

2. inkább egyetértek
3. nem értek egyet és nem is utasítom el
4. inkább nem értek egyet
5. egyáltalán nem értek egyet

Javaslatok a biztonságtechnikák magánszférát tiszteletben tartó használatára

Most szeretnénk, ha átgondolna néhány javaslatot azzal kapcsolatban, hogyan lehetne alkalmazni és kutatni a biztonságtechnikákat úgy, hogy azok ne veszélyeztessék a magánszférát. Minden esetben arra kérjük, jelölje meg, mennyire lenne fontos az adott javaslat elfogadása.

Ha úgy érzi, nagyon fontos lenne megfogadni a javaslatot, karikázza be az 1-est: „nagyon fontos”

Ha úgy érzi, fontos, de nem tartozik a legfontosabbak közé, karikázza be a 2-est: „közepesen fontos”

Ha nem tartja nagyon fontosnak, karikázza be a 3-ast: „kicsit fontos”

Ha egyáltalán nem tartja fontosnak, vagy úgy gondolja, hogy a javaslatot el kell vetni, karikázza a 4-est: „egyáltalán nem fontos”

Ha nem biztos benne, karikázza az 5-öst: „nem tudom”

67. Amíg a bíróság nem engedélyezi a személyek beazonosítását, a nem gyanúsított emberekről összegyűjtött személyes adatokat névtelenül kellene kezelni.

1. nagyon fontos
2. közepesen fontos
3. kicsit fontos
4. egyáltalán nem fontos
5. nem tudom

68. Csak engedéllyel rendelkező egyének férhessenek hozzá az összegyűjtött személyes adatokhoz.

1. nagyon fontos
2. közepesen fontos
3. kicsit fontos

4. egyáltalán nem fontos
5. nem tudom

69. Mielőtt bevezetik az új biztonságtechnikákat, meg kell vizsgálni, hogy hogyan befolyásolják a magánszférát.

1. nagyon fontos
2. közepesen fontos
3. kicsit fontos
4. egyáltalán nem fontos
5. nem tudom

70. A biztonságtechnikai kutatások pénzügyi támogatása függjön attól, hogy alaposan megvizsgálják-e a technikáknak a magánszférát érintő hatásait.

1. nagyon fontos
2. közepesen fontos
3. kicsit fontos
4. egyáltalán nem fontos
5. nem tudom

Zárókérdések

Többféle részletes kérdésre adott választ a biztonsági technológiákkal és a magánélet védelmével kapcsolatban; végül szeretnénk megkérni, hogy válaszoljon két befejező kérdésre.

71. Mialatt kitöltötte ezt a kérdőívet, hogy érzi, általában véve megváltozott-e a véleménye a biztonsági technikákról?

1. igen, kedvezőbb lett a véleményem a biztonsági technikákról
2. igen, jobban aggódom miattuk
3. nem változott meg
4. nem tudom

72. Ha van olyan mondanivalója a biztonsági technikákkal kapcsolatban, amit nem volt lehetősége elmondani, kifejtetni a kérdőív során, kérjük írja le!

1. nincs ilyen
2. az Ön megjegyzése:

Guide a Prise-kutatáshoz

A vastag betűs kérdéseket mindenképpen fel kell tenni a résztvevőknek. A kérdések alatt egy rövid megjegyzésben összefoglaltuk, hogy mi a kérdés célja.

A legtöbb kérdésnél néhány alkérdés is van, ezek csak a beszélgetés élénkítésére szolgálnak, ha erre szükség lenne. Az alkérdéseket nem muszáj feltenni, ha nincs szükség a vita élénkítésére.

Kérdések

1. Most mit gondoltok a biztonsági technológiákról és a magánélet védelméről?

A kérdés célja: Egy nyitókérdés a beszélgetés elkezdésére, és hogy elmondhassák a résztvevők, hogy aktuálisan mit gondolnak a témáról.

2. Mit gondoltok a forgatókönyvekről?

A kérdés célja: Beszéltesse a résztvevőket arról, hogy mit olvastak a forgatókönyvekben, hogy látni lehessen, hogyan vélekednek a lehetséges jövőről, amit a forgatókönyvek bemutatnak.

Alkérdések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Szerintetek mennyire kiegyensúlyozott: nem éreztétek elfogultnak a biztonságtechnikák vagy a magánélet védelme iránt?
- Szerintetek fontos lenne elérni azokat az előnyöket, amiket a forgatókönyv bemutat?
- Vonzó az a jövőkép, amit bemutatnak ezek a forgatókönyvek?

3. Milyen előnyei vannak a biztonságtechnikáknak?

A kérdés célja: A résztvevők koncentráljanak az előnyökre, és derüljön ki, hogy mit tartanak a legfontosabb pozitívumnak a biztonsági technológiákkal kapcsolatban

Alkérdések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Számotokra milyen előnyei vannak ezeknek a biztonsági technikáknak?Próbáljatok

példákat mondani!

- Mi a legfontosabb lehetséges előnye?

- Ez miért fontos?

4. Milyen negatív következményei vannak ezeknek a biztonsági technikáknak, amik aggasztanak benneteket, ami miatt aggódtok?

A kérdés célja: A résztvevők koncentrálnak a biztonsági technikák árnyoldalaira, veszélyeire, és derüljön ki, hogy mit tartanak ezzel kapcsolatban a legaggasztóbbnak

Alkérdeések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Milyen negatív következményekkel járnak ezek a biztonsági technikák? Próbáljatok példákat mondani!

- Mi a legfontosabb negatív hatása, hátránya?

- Ez miért fontos?

5. Mit gondoltok, a biztonság mikor fontosabb a magánszféránál – és fordítva?

A kérdés célja: Vitassák meg a résztvevők a biztonság és magánélet dilemmáját (mit nyerünk/ veszünk a réven és a vámon), derüljön ki, hogy milyen szituációkban mennyit lennének hajlandók feladni a magánszférájukból a biztonságuk érdekében

Alkérdeések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Milyen esetekben tartjátok elfogadhatónak, ha a biztonsági technikák megsértik a magánszférát?

- Milyen helyzetekben tartjátok fontosabbnak a magánszférát a biztonságnál?

6. Kiket kellene megkérdezni, mielőtt döntéseket hoznak a biztonsági technológiákról

A kérdés célja: Megtudni, hogy a résztvevők hogyan vélekednek a demokrácia kérdéséről és a különböző érdekcsoportok bevonásáról, amikor dönteni és alkalmazni kell az új biztonsági technikákat

Alkérdeések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Milyen csoportokat kellene meghallgatni? (a polgárokat általában, jogvédő szervezeteket, a biztonságtechnikák fejlesztőit, politikusokat, stb.)

?

7. Szerintetek hogyan kellene szabályozni a biztonsági technológiák fejlesztését és bevezetését?

A kérdés célja: Megtudni, hogy a résztvevők hogyan oldanák meg az új biztonsági technikák fejlesztését és alkalmazását

Alkérdeések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Korlátozni kellene valahogy ezeknek a technikáknak a fejlesztését vagy a biztonságtechnikai cégekre kellene bízni, hogy úgy fejlesszenek, ahogy jónak látják?

- A hatóságoknak alkalmazni kellene minden biztonsági technikát, amit fontosnak tartanak vagy korlátozni kellene ebben a hatóságokat – és ha igen, milyen korlátozásra gondoltok?

8. Azután, hogy itt ma részt vettetek ebben a kutatásban, változott-e a véleményetek a biztonsági technikákkal és a magánélet védelmével kapcsolatban? Ha igen: miért, hogyan?

A kérdés célja: Megtudni, hogy az, hogy több információt kaptak, és hogy vitatkoztak a biztonsági technikákról és a magánéletről, megváltoztatta-e a véleményüket a kérdéstről

9. Van még valami, amit hozzátennétek? Menjünk körbe!

A kérdés célja: Adni egy utolsó lehetőséget a résztvevőknek, hogy a beszélgetés befejezése előtt még elmondhassák a végső következtetésüket, tanulságot

Alkérdeések a vita élénkítésére – csak ha szükséges:

- Volt valami, ami a beszélgetés során különösen érdekes volt a számotokra?

Hüvelykujjszabályok

“Hüvelykujjszabályok” és tippek a fókuszcsoporthoz.

A kezdés

Kezdd azzal a beszélgetést, hogy bemutatkozol: „...vagyok, a Medián munkatársa, én fogom vezetni ezt a beszélgetést”. Miközben beszélgetek, ha szükséges, néhány dolgot jegyzetelni fogok. Ezután mutatkozzanak be sorban a résztvevők, mindenki mondja el, hogy hogy hívják és miért döntött úgy, hogy részt vesz a beszélgetésen.

Ezután könnyedén tedd hozzá, hogy most akkor bekapcsolod a magnót, és indítsd is el! Fontos, hogy a beszélgetés elején kellemes, közvetlen hangulat alakuljon ki, ne legyen túl komoly vagy hivatalos a légkör, senki ne érezze úgy, hogy feszélyezi ez a helyzet.

Felteszed az első kérdést és elkezdődik a beszélgetés.

Az első kérdés mindig „bemelegítés”, és meghatározhatja egyből az aktuális attitűdöket. Fontos, hogy az elején elég nyitottnak mutakozz, időt adj a válaszokra és érezzék, hogy figyelsz arra, amit mondanak.

Menet közben

Nem fontos, hogy minden résztvevő megválaszoljon minden egyes kérdést, de a moderátornak kell, hogy legyen egy benyomása arról, hogy mit gondolnak, hogy vélekednek a témáról.

Ha valaki megbűjni próbál, mindig kérdezzétek meg: „Te egyet értesz ezzel vagy mit gondolsz róla?”

Lesznek átfedések a kérdések és a válaszok között. Ugorjátok át a kérdéseket, amiket már megvitattatok és megválaszoltak. Érdekes kipipálni a kérdéseket, amikkel már végeztetek.

Fontos, hogy minden kérdést beszéljétek meg. Ha felmerül egy olyan kérdés, ami eléggé fontos a résztvevőknek, foglalkoztatja őket, bár nem szerepel a guide-ban, akkor azt is beszéljétek meg, ezekre mindig szakítsatok időt! (már amennyiben a témába vég persze)

Ha valaki túl sokat beszél, dominál a csoportban, a moderátor dolga, hogy a többieket is bevonja, őket is megszólaltassa. Kérdezd meg őket például, hogy: „A többiek mit gondolnak?” Szakítsd félbe az illetőt, ha szükséges, mert fontos, hogy mindenki hallathassa a szavát.

Ha nem nagyon beszélnek a résztvevők, a moderátor végigkérdezheti őket, például mondd azt, hogy „a következő kérdésnél menjünk körbe, szeretném, ha mindenki elmondaná, hogy mit gondol róla”.

Kérdezz rá az indokokra, érveljenek, hogy miért gondolják úgy! Például: „Miért gondolod így? Mi az oka ennek szerinted?”

Figyelj a résztvevők reakcióira! Kényelmesen, fesztelenül viselkednek, szoronganak, nehézséget okoz nekik?

Ha idő előtt végigmentetek az összes kérdésen, menjetek vissza egy olyan kérdéshez, ami volt már, de nem beszéltétek meg nagyon alaposan!

A beszélgetés zárása

Ha már csak hét-nyolc perc van hátra, érdemes körbemenni egyesével, hogy mindenki elmondja, számára mi a tanulsága, mi a legfontosabb ebben a témában. Például valamit fontosnak tartott volna, de nem volt idő rá vagy alkalom, hogy elmondja, vagy valamit fontosnak, kiemelendőnek tart, hangsúlyozni szeretne.

Azt is megkérdezheted, hogy volt-e valami, ami nagy benyomást tett rájuk a beszélgetés során, volt-e valami, amit említésre méltónak tartanak.

Annex 5 - Transcript of group interviews

Group no. 1

BEMUTATKOZÁS

Tibornak hívnak, szakoktató vagyok. Szabadidőmben focizok.

Júlia vagyok, nekem a 24 óra nem elég. Rengeteg elfoglaltságot találok magamnak.

Főiskolán másodéves hallgató vagyok.

Papp János vagyok.

Molnár Tibor vagyok. Két unokám van.

Lehallgathatnak, belekerülhetek olyan negatív adatvédelmi listára, ami mondjuk nem kedvező személyemre. De most, hogy kitöltöttem ezt az ívet, ami az utóbbi időben úgy történik is, és úgy hallom, akkor valamit tenni kell. Nagyon szimpatikus volt az úriember, aki az előadást megkezdte, és én egyetértek vele, hogy fejlett ide-oda, de legfőképpen az emberek agyában kéne sok mindent megváltoztatni.

Rengeteg kérdőív van az interneten és tudatosan, nem is szabad semmiképpen kitölteni, a személyes adatainkat kiadni. Abszolút.

Volt olyan az interneten, ahol bombakészítés volt leírva. Könyörgöm, ez nevetséges dolog ilyennel foglalkozni. Ezt az iskolában is elmondják. Általános iskolásoknak kémia órán. Nem ez lenne a legfontosabb. Fiatalok, tizenéves gyerekek, akiknek van érdeklődésük.

Ha valakinek nem jó a szeme, károsítja a szemét, mint ahogy hallottad is, azt nem mindenki vállalja fel.

Át lehet szabadni az orrot, fogsort, mindent.

Pont ahol kormányzati emberek laknak, kormányőrök meg ilyenek, ott minden rendszerben megvan, most is, hogy lehallgatták, és nem csak őket, hanem a környéküket is. Mindenkit. Aki olyan helyen lakik, ahol kicsit is kormányőr van, azt biztosan lehallgatják.

MINDENKI HALLOTTA EZEKET A FORGATÓKÖNYVEKET. ÉN MOST TUDOK ADNI ÖNNEK. ARRA KÉRNÉLEK TITEKET, HOGY KICSIT PRÓBÁLJUK MEG FELIDÉZNI EZEKET A DOLGOKAT. MIRŐL IS VOLT ITT SZÓ?

Valamit nem értek, hogy amikor a Klára kiindul a vonatállomáshoz, azt mondja, hogy van általános jegye.

Engem ne akarjanak. Még véletlenül se!

Még ilyen nincsen, hálistennek!

Egy ilyen átlagos közlekedési eszköznél, busz, metró, villamos, vonatonál ez egy akkora sületlenség.

Nagyon-nagyon sérti a személyiségi jogokat.

Az én ujjlenyomatom bemenne egy központi rendszerbe. Ne ellenőrizgessenek! Engem hagyjanak.

A BKV-nál még nehezen tudom elképzelni.

Csak egy ilyen elképzelés, ugye? Hát én ellenzem!

Próbálják Angliában bevezetni, hogy veszel egy napijegyet és bármelyiken használod.

Ujjlenyomatot lehetne vásárolni. Akkor nagy üzlet volna.

Én nem veszem meg a kártyát, megkérlek téged, nyomd meg, én bemegyek a kapun.

Vagy egy hajléktalannak az ujjlenyomatát.

Hát a BKV-nak semmi köze hozzá, hogy mikor utazom.

Ha bankot rabolok, akkor persze.

Én azt mondom, csak bírósági meghatalmazással lehessen egyéneket követni.

A magyarok a legtalálékonyabbak! Abból fog állni a fél életünk, hogy bizonyítsuk a rendőrségen, hogy nem mi voltunk. Nem az én lenyomatom. Akkor mondanom sem kell, ezek a rendszerek is itt Magyarországon nem úgy működnek, ahogy kéne. Nekem nagyon rossz példák vannak előttem.

Tizenegynéhány évvel ezelőtt betiltották ugye a személyi számot.

Az én kimenő hívásaimat regisztrálják, de a bejövőket nem, és amikor én arra vagyok kíváncsi, hogy ki a franc hívott fel engem, akkor azt nem adják ki.

Hogy működik a viselkedési jellemző? Azt hogy tudják regisztrálni?

Ami az izzadságot, meg a pulzust méri.

MIT GONDOLTOK, EZEK MENNYIRE?

Nevetséges.

Hülyeség.

Ha ideges vagyok, akkor letartóztatnak? Mert bekapcsolva hagytam a kávéfőzőt?

A bűnözés előrébb jár mindenféle formában. A biztonsági szolgálat, akik a terroristákat elcsípi. Kit perelnek be? Ez a másik.

EZ A JÖVŐKÉP MENNYIRE VONZÓ?

Abszolút nem.

MILYEN LEHETSÉGES ELŐNYEI VANNAK?

Esetleg több bűnözőt el tudnak csípni.

A kistűlű bűnözőket. Aki talán a zöme.

De inkább pozitívan állunk az emberiség felé.

Az iskolában is javasolnám.

Bárki, akivel kapcsolatot akarok, akkor ne csak a mobil legyen, hanem például egy óraszerkezet vagy egy lánc vagy valami.

Eladhatják az információt, adataimat.

A térfelügyelő kamera nem fog ezzel foglalkozni, hogy te egy fiatal valakivel sétálsz, a feleséged meg otthon vár. Fogalma sincs, hogy az nem a lányod.

Ha van egy olyan rendszer, hogy a feleséged utána bejelentkezik, hogy figyeljék meg a Tibort, és akkor megfigyelnek. De alaptól nem.

Viszont ha a cég érdeke megkívánja és a be is jelentik, hogy minden munkatársra tudomásul veszi, hogy igenis térfelügyelő kamera van, amikor bemegy, feljegyzik, hogy milyen időpontban lépett be.

MOST ARRÓL BESZÉLTÉK, HOGY A MAGÁNSZFÉRA ÉS A BIZTONSÁG HOL KERÜL KONFLIKTUSBA.

Igen.

MOST KONKRÉT SZITUÁCIÓT MONDTOK, HOGY AMIKOR BEMENTEK A MUNKAHELYRE.

Pénztárosokat konkrétan lehallgatják és figyelik kamerával. Sokkal jobban, mint a vevőket, akik még lopnak is. Minket szó szerint úgy figyeltek, hogy csak na! Holott hibát nem vétettünk. De hogy a vevőnek szóltunk, hogy bocs, ne ezt vedd meg, mert ez lejárt, vagy bármit mondtunk a vevőnek, ami a vevőnek a haszna volt, vagy éppen mondtuk a vevőnek, hogy bocs, nem tudunk segíteni neked, mert nem tudjuk az árat, a kódot. Nem tudunk semmit, mert nincs hozzá anyagunk, menjen vissza vagy valami. A mi hibánk volt. Földről hallgattak, lehallgattak bennünket, és utána mehettünk raporra. És utána kirúgás következett. Holott a vevő érdeke lenne. Ennek van értelme? Innentől kezdve nincsen értelme. A jogaidat sérti, a szólás szabadságát, mindent.

Szerintem egy cég, egy működőképes cégnél fölösleges. A munkát meg kell csinálni. Ott vezetési problémák vannak.

Munkaidőben amikor telefonálok, megnézi, hogy kinek telefonálok, mire használom a mobiltelefont.

Ilyet lehet saját kóddal.

PRÓBÁLJUNK MEG A BIZTONSÁGHOZ VISSZAKANYARODNI.

Az e-mailjeimet elolvashatja a cégnél bárki.

Így van.

De ha nem írja alá, akkor meg nem veszik fel!

VAN-E OLYAN SZITUÁCIÓ, HOGY ESETLEG ELFOGADHATÓ, HOGY HOZZÁFÉRJENEK ILYEN SZEMÉLYES DOLGOKHOZ?

Amikor az embernek szüksége van munkahelyre, és nem talál másikat. A pénzre szükség van, mert abból élünk. Akkor az ember sok mindenre képes. Lehallgassanak, megfigyeljenek meg egyebek.

MÁS MIT GONDOL ERRŐL?

Én azt mondom, hogy cégtől is függ. Egy banki alkalmazottnál legyen joga a vezetésnek azt megfigyelni!

Az interneten, ugye, én kiadhatom magam Józsi bácsinak, aki éppen a második világháborúról e-mailezik valakivel, és mindenféle ilyen bombáknak az összeszereléséről. Akkor én már bűncselekményt követek el? És kiderül a végén, hogy én nem vagyok Józsi bácsi, 67 éves, hanem én egy fiatal. Utánanéznek az interneten, kémiaát tanulnak. Miért ne lehetne? És akkor ezt a rendőrség már figyelni? Nem jó dolog. Ez butaság.

Tulajdonképpen amikor a szeptember 11. megtörtént, előtte ez az egész kutakodás lemaradás volt. Szelektíven találják meg azokat, ne a hétköznapi embereket figyeljék, hanem szűrjék ki azokat. Az egy szakma, a titkosszolgálat. Én most felszállok egy repülőre, és azon rettegek, hogy leszáll-e az a repülő?

Spanyolországban a vonatot is felrobbantották.

A biztonságsszolgálat emberei tényleg legyenek úgy kiképezve.

A biztonsági szolgálat azt mondja, hogy ezek a dolgok kellenek ahhoz, hogy mi biztonságban legyünk.

Iszonyatosan sok hacker dolgozik a világban. Borzasztóan sok. Hát én a saját számítógépünkön vettem észre. Kérdeztem a gyereket, hogy mi ez. Azt mondja, hackelik a gépet. Minden üzlet. Ami eladható.

Ott ahol nagyon sokan megfordulnak.

Egyéni érdeket alá kell rendelni a közösség érdekében.

Például utazok Franciaországba, az adataimat meg kell adni, és akkor átvizsgálják. Kérnek címet, adatot, ujjlenyomatot. De utána ezeket az adatokat nem semmisítik meg! Hanem eladják!

Voltak reklamációk, hogy aki bemegy, miért figyelik, hogy befizeti a csekket. Igen ám, de ha jó a megfigyelőrendszer, akkor a bankrablót is tudja rögzíteni. Ha az arca bent van valahol, akkor ki tudják keresni és meg tudják találni hamarabb, gondolom.

Igen, csak ha nem történt cselekmény, akkor egy hét múlva töröljék le.

Le is törlik.

Arról már nem beszélve, hogy odarak egy papírt, és úgy veszi ki a pénzt.

Alapvetően az a kérdés, hogy mi mit fogadunk el ebből vagy mit nem fogadunk el.

Erste Bank-automatásat elfogadjuk.

Nemcsak a bankokba, hanem ha bemész egy üzletbe.

Ha én be akarok menni vásárolni valamit, csak bemegyek. Tudom, hogy ott a kamera és fényképeznek, elfogadtam.

EZZEL EGYETÉRTETEK?

Ha én nem fogok lopni meg ilyesmi, akkor nyugodtan kamerázzanak. Ha bemegyek az Auchanba, Tescóba vagy akármelyikbe. Fogok egy kosarat, berakom a kiflit meg a zsömlét, felvágottat, fizetek és kijövök. Kapják el azt, aki lop.

Ha tudtomon kívül rögzítik, persze hogy zavar, hogy utólag tudom meg. Más, amikor előre tudom. Vagy még utólag sem tudom.

VÉGÜL EZZEL NYERÜNK IS VALAMIT?

Mindenki elfogadja, hogy van kamera.

Ráutaló magatartással tudomásul veszem.

Most pár évvel ezelőtt volt ez a szörnyű bankrablás, gyilkossággal, csomó embert lelőttek.

Hogy most ennyi év után még mindig új adatok jönnek elő.

Valószínűleg nem működtek a kamerák.

Most éppen ott nem. De ha működtek volna. Azokat letörlik elvileg havonta. Vagy egy éven belül.

PRÓBÁLJUNK MEGINT EGY KICSIT A MI ÉLETÜNKBE VISSZAKANYARODNI!

Autópályán is van. Hülye voltam, hogy 180-nal mentem, de az összes többi embert védi.

Mert engem kell elkapni.

Szerintem nagyon helyes, amikor autóval megyünk, azok a jelző, figyelmeztető rendszerek, amikor figyelmeztetik, hogy vigyázz a következő száz métertől csak hatvan kilométeres sebességgel lehet haladni.

Ha hatvannal mész ötven helyett, akkor villog.

Franciaországba mentem autóval, ahol autópályáknak a bizonyos szakaszán jelezték, hogy a következő nem tudom hány métertől csak milyen sebességgel lehet haladni.

Közterületen elfogadom, ott a köz javát szolgálja. Rendelőintézetekben, ilyen helyeken, ott is elfogadom. Kórházakban, ott is történik bűncselekmény. Abszolút fontos dolgok ezek.

MIT GONDOLTOK ARRÓL, HOGY HOGYAN KELLENE SZABÁLYOZNI EZEKNEK A DOLGOKNAK A FEJLESZTÉSÉT? HATÓSÁGOKNAK KELLENE, HOGY EBBEN NAGYOBB SZEREPE LEGYEN? VAGY VALAMILYEN MÓDON KORLÁTOZNI KELLENE?

Csak bírósági végzéssel. Mert ha betokosodik a fejlesztés.

A múlt évben hányszor ijesztgettek bennünket, hogy a terrorizmus, nem szabad ide menni, kimenni. Ez is egy olyan kellemetlen dolog, mint a farkas mese. Ezek olyan komoly dolgok.

Szerintem sokkal több pénz kell hozzá, rengeteg pénzt kéne erre áldozni vagy ismert technológiát átvenni, hogy meg tudjunk valamit valósítani.

Azzal egyetértek, hogy a tudománynak haladni kell előre. Csak az a baj, hogy ha belegondolunk, biztos olvastatok, láttatok, amikor már gépiesítve van minden. És mindenkinek minden adata mindenhol tárolva van, és amerre mész, eldobsz egy szemetet, máris rád szól, hogy vedd fel!

Jó lenne!

Jó, a szemét egyértelmű. De az, hogy kelljél fel. Ez a full ellenőrzés? És errefelé haladunk. Mindenhol ellenőrizni tudnak.

Rólunk szól a dolog, és mi fizetjük.

Egy olyan bizottság kéne. Nem politikusoknak kéne döntést hozni.

A mi véleményünket leszarják.

Az az érdekes, hogy történt pár évvel ezelőtt egy olyan helyzet, hogy jött egy mobiltelefon-szolgáltató cég, összehívta a házat, hogy elmondják. Elmondták, hogy bizony-bizony, ez mikrohullámú dolog, és elmondták, hogy hogy működik. Minket is érint. Mit csinált a MÁV Kórház? Megvették, ők rakták fel. Őket kevésbé éri az a hullám, mint minket, mert így megy. Most mi kapjuk, mert nem tettük fel. Mi csak jót akartunk. És mi lett? Pár év múlva felrakattunk egy másikat.

Minket csak tájékoztatnak, hogy milyen lehetőségek vannak.

Én még mindig nem vagyok abban biztos, hogy ez a mikrohullám jó. A levegő, a légkör úgyis tele van mikrohullámmal. Hogy most eggyel több vagy kevesebb?

A SZAKÉRTŐKNEK KELLENE?

Feltétlenül, szakértők.

Meghallgatni a szakértőket, és figyelembe venni azt, amit ők igazoltan mondanak.

MOST VÁLTOZOTT VALAMENNYIRE A VÉLEMÉNYETEK?

Nagyon is igen.

Megerősítette az embert abban, hogy jobban kell félni. Nem úgy van minden. Most már a szabadságjogok nagyobbak. Amiről most mi itt beszélünk, ez a biztonság, ez kimondottan a terrorizmus ellen irányul vagy pedig bárhol, például mondok egy esetet. Tegnap felültem a négyes-hatos villamosra, és egy garázda csoport, sajnos a vezetőnek le kellett őket szállítani, sörös üvegeket dobáltak ki az utcán lévő emberek közé. Ha valakit eltalál egy olyan sörösüveg, hát mi történik? Új Volvókon már van kamera. A Combinón akkor lesz, ha felviszed a kamerádat. El kell hogy fogadjuk. Ujjlenyomatot semmi szín alatt. Nem én szavaztam meg. Az Európai Unió szavazta meg. De én mondhatom, hogy nekem nem tetszik. Akarom, nem akarom, muszáj magamat alávetni. Nem muszáj! Nem kell bemenni abba a közértbe, ahol fel van szerelve a kamera! Nem a kameráról van szó. Meg lehet oldani, hogy a tárolása úgy történjen, hogy az biztonságos legyen, és illetéktelenek kezébe ne jusson. Ennyi. Ezt le lehet szabályozni. Olyan biztos lesz, hogy ellopták a bankkártyádat. Nincs olyan biztonságtechnika, amit ne lehetne kijátszani. Hogy tudják meg a PIN-kódomat? Azt én se tudom. Én megmondom. Lehallgatják bizonyos távolságon belül, más a billentyűk hangja. Akkor ez egy folyamatos követés. TE MIT AKARTÁL MÉG MONDANI?

(felvétel vége)

Group no. 2

MIT GONDOLTOK A BIZTONSÁGTECHNOLÓGIA (x) MEG A MAGÁNÉLET VÉDELMEÉRŐL, ENNEK A KÉT FOGALOMNAK A VISZONYÁRÓL?

Szerintem nagyon összefügg a kettő. És nagyon sok kérdést vet föl, ugye, mert valahol az ember mindenhol a biztonságra törekszik, hogy magát biztonságba érezze, viszont végül is (X) a szabadságunkat valamilyen mértékben korlátozni kell, hogy az a biztonság meglegyen. Gondolok itt, ha csak arra (X), hogy az ember ugye általában körberácsolja. Tehát kvázi magát zárja el a világtól, holott ugye általában (X) a rácsokért. Ez ilyen kis kettősség.

AMENNYIT NYERÜNK, ANNYIT VESZTÜNK A MÁSIKON...?

Nem biztos, hogy annyit. Lehet, hogy az egyik az nagyobb mértékű. Ezt mindenkinek magának, és hát mivel különböző emberek vagyunk, így hát úgy gondolom, hogy mindenki más mértékben enged a szabadságából, más mértékben viszonyul a biztonságához. Most egy nagy bengi állatot nem érdekli, hogy (X) vagy nincs. Engem érdekel.

TÖBBIEK?

Én azt gondolom, hogy (X) ebből a technológiából meg a technikából nagy csodát csinálni, mert amit ember alkotott, azt ember meg is tudja, tehát az informatikával, ha készül egy vírus, csinálják rögtön az ellenszerét, utána ott a következő. Hiába újabb és újabb technikát biztosítanak (X), illetve valami módon lehet eljutni, de nem éri meg. Vannak olyan rendszerek, ahol olyan bonyolult, hogy nem ér annyi ráfordítást. (X) belőle, de ez az egyik, hogy szóval (X) technika nem oldja meg a dolgokat. Az emberek gondolkodásmódja, illetve (X) de ilyen biztonság, meg amiről itt szó volt, politikának meg egyéb dolgoknak

van itt fontos szerepe. Illetve hát annak, hogy az ember hogyan kezeli ezt. Akire rábízzuk, az hogyan kezeli. Meg (X) azokra rá lehet e bízni. (X). Ami most történt Magyarországon, azt se (X). Ilyen dolgokat megcsinálni.

Az ember bizonytalanságban van, hogy egyáltalán azokat a képeket, mondjuk, amit felvesznek róla egy ilyen (X) kamerával. Hogy azt ki nézi, miért, mennyi ideig, mit csinálnak vele, mert erről valójában semmi tájékoztatást nem kapunk. Hát akkor is, ha nem követünk el bűncselekményt. Tehát ha az embernek nincs semmi takargatnivalója. Engem kicsit zavar. Bizonyos helyeken, mondjuk, elfogadhatónak tartom, de szerintem már túl sok helyen vannak.

AMIT AZ ELŐBB EMLÍTETTÉL, HOGY NÉHÁNY DOLOG, AMI MAGYARORSZÁGON TÖRTÉNT...

Eszembe jutott, hogy Londonban volt, hogy lelöttek egy dél-amerikai diákot (X). Igen. Az elég súlyos hiba, főleg az illetőnek. De hát én most konkrétan arra gondolok, hogy itt ez a bizonyos megerőszkolták, meg nem erőszkolták meg. Egyáltalán, hogy juthat el ide valaki. Én azt hiszem, hogy itt a fejekben van nagy probléma. A személyes véleményem az, hogy az a bizonyos őszi esemény, hogy véletlen nem volt senkin azonosító jegy, ami állítólag törvénytelen, ha törvénytelen, akkor ez egy olyan gondolkodásmódot indít el, hogy lehet, hogy ránk nem is úgy vonatkoznak a törvények, hogy esetleg azt is megtehetjük, amit más nem. És hogy ez elindít egy lavinát. És feltételezem, hogy nem a legerősebb (X) rendelkező fiatalembert (X), hanem inkább az erőre van szükség (X) botlás. És csak egy példa.

NÉZZÜK, AMIT ELOLVASTATOK MINT JÖVŐKÉP, ERRŐL MIT GONDOLTATOK: POZITÍV VAGY NEGATÍV VOLT, SEMLEGES?

Az én részemről elég sok fogalmat (X) szürkébe jelenik meg vagy írták. Hát úgy nagyjából ismert. De bennem vegyes gondolatokat ébresztett.

MÁRPEDIG?

Azért, mert szóval az emberi szabadságjogot valahogy mintha túlzott mértékű lenne a hangsúlyozása. Persze hogy kellenek, meg az is jó, ha én szabadnak érzem magam. Na de nem lehet azért a szabályokat felülrni, amit már egyszer törvény szabályoz. De van, amit önként is fel kell adni. Gondoljunk itt a KRESZ-re. Mert ha nincsenek szabályok, mindenki megy a maga útján, és akkor káosz lesz.

ÚGY ÉREZTED, HOGY EGY KICSIT...

Kicsit olyan ráerőszkolt, adj neki be a fejébe, aztán hagy gondolkozzon rajta. De a biztonság az egy egészen más dolog. Főleg ha csak az előadásba, ahogy Tólas úr kihangsúlyozta, hogy lehetőleg a magánszférára. Most ez az állami meg politikai meg rendőrségi ez, ez egy más dolog. Az egészen más dolog, mint az, hogy én mint egyén szabadnak érzem-e magam. Engem nem zavar a kamera, ha bemegyek a Metró áruházba vagy valami. Mert nyilván ott vannak olyanok is, akik miatt ez szükséges. Nem beszélve arról, hogy láttam olyat, hogy zsemlét, kiflit, csokit a gyerekeknek, és ha szólok neki: „miért sajnálja tőle”? Ejnye, az anyád hét Szűz Máriáját, nem sajnálom én a te gyerekedtől, csak először fizesd ki, mert ez a rend, először fizesd ki, mert ha nem, tolvajnak nézhetnek. Nem így van?

ÉS EGYÉBKÉNT VOLT ILYEN, AMIRE AZT MONDTAD, HOGY PERSZE, FONTOS A BIZTONSÁG MEG MINDEN, DE AZÉRT EZ MÁR SOK VOLT?

Hát mit tudom én, például felmerült bennem ez a biometrikus útlevel. Ezt nem tudom már mikor hallottam, de egyszer híradásban talán kétszer említették meg, hogy Angliában készülnek egy új személyigazolvány bevezetésére, ahol bizony mind a tíz ujjáról ujjlenyomatot vesznek. És én meg voltam elégedve a régi személyi igazolvánnyal, a régi jogosítvánnyal. Nem beszélve arról, hogy évekig, mit tudom én, a jogosítványomat 25 éven keresztül használtam. Az első jogosítványomat. Mert ugye azt mindig csak érvényesíteni kellett. Na most ezzel a kártyással, ez most hiába digitális adathordozó meg

ott a fényképem, a digitális, szóval én ezt nem tartom biztonságosnak. Egyrészt az emberektől pénzt csak ki, másrészt ki tudja, hogy az az adat hova kerül aztán ténylegesen, hogy hova kerül...

TEHÁT NEM HISZED...

Nem hiszem én, egyáltalán nem. Mert a fényképet odaadtam a rendőrségen, mert akkor még a rendőrség csinálta a jogosítványokat, miután, ugye, hoztam a vizsgapapírt, hogy eleget tettem a KRESZ-kötelezettségeimnek a vizsgákon, meg gyakorlati vezetésből, és az a dokumentum, én úgy gondolom, hogy sokkal jobb dokumentum volt, mint ez a 66 kártyás. Ott az előadáson, a központi előadáson is valaki megkérdezte, hogy mi van, hogyha elveszik a kártyája. Hát mi van? Semmi. Leveszik a pénzét, nem törődik vele a bűnöző, hogy a kamera készíti, mert a készpénzfelvételnél az ATM készíti róla fényképet vagy nem, még ha nagyon rugalmas, még símaszkot is húz. Na és lenyúlja a pénzt, na. Azért érzem, hogy ez egy olyan kicsit, kicsit olyan nagyon megerőszkolt. Az emberi szabadság. Érezze magát az ember szabadnak! Nyilván mindenkit más cipő szorít, hogy így mondjam. Mert az én cipőm az már kitaposott. Úgyhogy ha valami fiatalabb felhúzza az én cipőmet, az nem fogja szorítani a lábát. De nem is az a problémája, mint nekem. Tetszik érteni, hogy mit mondok?

Nekem az anyagban nagyon érdekes volt rögtön az elején, hogy a házaspár beszélget, hogy elindul az anyuka (X). Én például a családban ezt nem engedném meg. Egy épkézláb anyuka. Nem kell nyomon követni, hogy most éppen hol van. Hogy családnál vagy szomszédnál vagy éppen hol, mert nem akarja a fiával meg a menyével tudatni. De a családból mindenféleképpen csak beleegyezéssel. Ha meg valaki nem épkézláb, az úgyse tud (X), akkor nem kell keresni, hogy hol van.

DE AMI SZÓBA KERÜLT, HOGY MOST ELFOGULT VOLT VAGY CSAK A JÖVŐKÉP ILYEN, ERRŐL MIT GONDOLTÁL?

Nekem is az a problémám, ami nálad volt, hogy alapból valahogy Magyarországon nem jön be. Nem tudom, miért, de nem működik semmi, ahogy kellene. Bármit be próbálnak vezetni, az visszájára fordul. És akkor vagy elhal, vagy erőltetik egy kicsit, akkor esetleg javul, de nem igazán működik.

NEM AZT SZOLGÁLJA (x), AMIT KELLENE?

Talán az is, hogy (X) a gazdasági (X), hogy nincs mindenre olyan pénz, hogy a legmagasabb színvonalút vegyük meg. Ezért megvesszük a vacakabbat, ami bizony nem fog működni. Kvázi sokkal jobban olcsóbb, igaz, de ez is egy dilemma, hogy érdemes-e megvenni, ha tudjuk, hogy eleve vacakol. Hát nem igazán adnám oda az ujjlenyomatomat, hogy esetleg a napi forgalmamat levegyék a bankszámlámról, valahogy nem szeretném. És bizony ez szerintem valós, ilyen hiba előfordul.

Az ujjlenyomattal kapcsolatban nemcsak ilyen gyakorlati megfontolásokból, ahogy te mondtad, hanem valahogy a kiindulási pont sért. Hogy ujjlenyomatot bűnözőktől szokás venni. Tehát ha nincs rá alapos ok, hogy mondjuk tolvajlásra érnek vagy előkészítésen, tehát ha nincs rá ok, akkor nem kéne.

TE MIT GONDOLSZ, ELFOGULT VOLT EZ A LEÍRÁS?

(nem lehet érteni, halk)

TUDSZ RÁ PÉLDÁT MONDANI?

A Zoli amiket mondott, azzal teljesen egyetérték, hogy (X), de viszont azért, ami (X) a házi biztonsági technológiát (X) egy bizonyos szintű biztonságot nekem is szükséges (X) olyan vonalat próbál (X), és bizonyos szinten mindenki egyetért, azt annál jobban kell (X), nem kell (X) az alapvető (X) valami módon megállapodni. Ezt viszont ilyen technológiák könnyebbé tehetik, mint ahogy a forgatókönyvekben is volt ez a gyors (X) barátja. (X) tárolnak el valamit. De ha mondjuk nekem nem kell kulccsal kinyitogatni az ajtót, nem kell kulccsomómat (X) az ujjlenyomatomat (X) meglévő biztonsági intézkedést (X).

ÉS MI AZ, AMIT NEM TARTASZ ELFOGADHATÓNAK?

Hát én a lehallgatást (X), lenyomoztatása.

TEHÁT PÉLDÁUL A MOBILTELEFON MEG AZ E-MAIL...?

Aki akarja, úgyis (X), ha lehallgatnak, mondjuk nekem (X) bajom.

(X)

Nekem, általában most a szöveggel kapcsolatban, nekem nagyon vegyes érzelmeim voltak. Először is azt szeretném megjegyezni, hogy igazából ezen az egész kérdésen eddig még nem nagyon gondolkodtam. Tehát persze én is hallottam már arról, hogy lehallgatják a telefont meg stb., de valahogy ez mindig úgy átröppent az agyamon, hogy jaj, de csúnya dolog, de valahogy úgy nem gondolkodtam el rajta különösebben. A szöveg meg nekem, hát nem is tudom, nem tudtam eldönteni, hogy befolyásoltak-e a történetek vagy nem. Ezért is mondtam az elején, hogy vegyes érzelmeim vannak, ugyanis például a történetben szereplő hölgy többször is emlegeti, hogy jaj, de modern, hú, modern ezért nem kéne. És az úriember is előtte pozitívumnak tartja ezeket a változásokat, de a végén valahogy a nő részéről is úgy éreztem, hogy mégse olyan jó. És ez szerintem engem is befolyásol, hogy ők hogy gondolták. De ugyanakkor meg mégis könnyedebb volt a (X) a dolognak.

ÉS EGYÉBKÉNT TE MILYENNEK ÉREZTED ELFOGULT VOLT E...?

Nem. Kiegyensúlyozott volt. Gondolom azért volt 2 szereplő, mert idősebbik (X) ő az, hát ő nem igazán (X) ezt a dolgot. Míg a fiatalember, ő inkább. Gondolom ez nyilván szándékos volt. Nem tudom. Őszintén szólva nincs igazán kialakult képem még.

(X)

(X) össze. Most az is befolyásolt a véleményem kialakításában, hogy az előadó elmondta, hogy az (X) technika az károsíthatja a szemet a cukorbetegeknek. És a férjem cukorbeteg. Tehát akkor ezek után, aminek az egyik szövődménye a vakság lehet. Tehát akkor természetes, hogy ezt abszolút elutasítom. De amit teljességgel elutasítottok, ez az úgynevezett vetkőztetős technika. Ez szóba se jöhet.

Igen.

MENNYIRE VOLT NEKED POZITÍV VAGY NEGATÍV BENYOMÁSOD?

Nyilván, hogy a forgatókönyvbe (X) mindent be akart mutatni. Én azon gondolkodtam el, hogy az, hogy biztonság meg egyéni biztonság, az így mindannyiunknak benne van a fejünkben, de nekem az volt (X) érdekes, hogy mennyien ismerik ezeket az eszközöket vagy ezeket a technikákat. Tehát ez most nagyon szépen fel van sorolva. Nyilván akinek a szakmájába vág vagy aki csak egy kicsit érdeklődik a terület iránt, az tudja, hogy milyen lehetőségek vannak. De hogy most az átlagember mit tud erről? Hogy tud-e róla? Hogy nem az lenne a legfontosabb, hogy az első szintje az egész biztonságkérdésnek, hogy megismerjük ezeket a biztonságtechnikákat, és tudjuk, hogy miről szól. Ez nagyon fontos lenne, hogy ez széles körben ismert legyen, hogy mi ez, hogy tudjam, hogy miről szól, hogy mi a tartalma, hogy mit nyerhetek, mit veszíthetek vele, és akkor el tudom dönteni, hogy milyen keretek között.

ÉS ÖSSZESEGÉBEN POZITÍV VAGY NEGATÍV VOLT?

Kissé (X), de nem eléggé (X), rossz érzéseket keltett. Engem az Ötödik elem című filmre emlékeztetett. Rossz érzés volt.

Például csak az egyéni biztonság, meg ki mit ad fel. A mobiltelefon, nekem is van mobiltelefonom, de nem tudom, hogy mondjunk a kilencünk közül hányan tudják, hogy mi mindenre alkalmas a helymeghatározáson kívül. Mert vannak a cellainformációk, amiket le lehet utólag kérdezni. Sokan azt hiszik, hogy törölte a beszélgetést. A fenét. Menjen el a T-Comhoz vagy a Pannon Gsm-hez! Nézze meg ott, hogy meddig tárolnak egy-egy hívást. A számtól kezdve mindent. Mert ahogy kiírja, hogy ki hívott engem, benne van az egységbe, az ugyanúgy megjelenik, és rögzítve van másutt is. Na, erről ennyit. És akkor még, hogy, ugye, ez használható ellenem is vagy az egyén ellen, az egyén biztonsága ellen. De használható úgy is, ha a másik oldalt vesszük, az állami biztonsági alap megteremtéséhez. Mert ha a gyanú felmerül, ugye, akkor már igen. Akár bírói engedéllyel vagy kinek milyen, az állami szervnek milyen jogosultsága van, az akkor igenis nézze meg és járjon

utána, és hát lehetőleg kerítse meg az illetőt, hogy ne tudja megcsinálni azt a káros dolgot, amire esetleg készül. Mert én mindig csak ezt tartom. Mert ha én most félek, akkor nem szabadna végigmennem az utcán, így mondom. Mert félek. És mitől félek? Attól, hogy valaki hátulról fejbe ver? Attól, hogy jön velem szemben és belém mártja a kést? Akkor maradjak otthon a négy fal között, nem?

VALI, NEKED MI VOLT A VÉLEMÉNYED?

Vegyes tálalások (X). Én amondó vagyok, hogy ezek a biztonsági rendszerek (X) természetesen egy bizonyos funkciót (X) használni őket. Ezt mondom egy példával, hogy a repülőre felmegyek, ugye végigellenőriznek. Az üvegemet nem vihetem fel, ugyanakkor az újságírók, mindenki: „ezt vittem fel, kést vittem fel”. Nem (X) repülőre. Most akkor tulajdonképpen a biztonsági rendszer hogy működik? Csak én irányomban működik? Szóval ez ilyen...

AKKOR NEKED NEM HITELES...

Így van.

MIT GONDOLTÁL ERRŐL, TE BEVÁLLALNÁD EZEKET A DOLGOKAT VAGY ZAVARNÁNAK, SZÜKSÉGESNEK LÁTNAK VAGY (x)?

Tulajdonképpen elfogadható olyan szinten, amíg engem nem zavar, és tudom, hogy az adataimmal...

MI ZAVARNA?

Hát, ami nagyon zavar, az, hogy például itt a telefonnal, hogy nem tudom, hogy meddig tárolják, hogy kivel beszéltem. Vagy mire használják fel azt, hogy én valakivel beszéltem vagy milyen ügyben beszéltem, szóval ezek ilyen vagy például a kocsimban én nem szeretek (X) ellenőrzések (X) merre járok. Függetlenül attól, hogy a lopás ellen nagyon jó. Tehát ez ilyen.

Gépkocsilopás ellen, ha már itt tartunk, mi a legjobb védekezés? Kitaláltak az önműködően nyíló kapukat. Sokan kiszálltak, kocsit ment, slussz kulcs benne, beültek, elmentek. Most kitaláltak egy biztonságtechnikai eszközt, hogy egy gombnyomás, nyílik a kapu, behajtok, becsukódik a kapu (X) ugye? Az ember azért mindig variál. Na, még az előbb a telefonhoz felírtam, csak elfelejtettem elmondani, hogy aki nagyon kíváncsi a mobiltelefonjára, helyezze egy Szokol táskarádió mellé, és fél óránként szépen meghallgathatja, hogy bejelentkezik a telefon. Mindig az aktuális (X) állomásra. Mert én most innen fel tudom hívni az akárki haveromat vagy ismerősömet Győrben, honnan tudja a telefon, hogy honnan és milyen reléállomásokon keresztül kell neki kapcsolni? Mondjuk egy pannost. Nekem T-Mobile-om van. Honnan tudja az a telefon? Nyilván bele van építve, és ez által sok mindent lehet követni. Ezért mondtam én az elején azt, hogy nagyon sok mindent fel kell adni a saját biztonságunk érdekében. Amivel nem kell törődni. Ha van, van. Nyilván megvan a maga oka. De ha abból kríziskérdést csinálni, hogy most ezt megfigyelik vagy mire használják. Hát miért, fényképet hányszor adunk? És hányan készítenek rólad? Most például a turistákat hogy vegyem.

Csak az nem megszokott eset...

Hát igen, és a metróra megszokott, hogy ő videózza az egészet?

Az már nem.

Miért? És ha odamegyek, és azt mondom, hogy no comment, akkor még ő van megsértődve? És akkor, ha én élek az emberi jogommal és jól orrba vágom, akkor meg feljelent, és engem ítélnék el. Hát ez tökéletes, nem?

Nem is az a baj, hogy a mobiltelefonok meg a fényképezős megoldás, hanem, akár a metróra ilyen én többször láttam, hogy azt látom, hogy sms-t ír.

Igen.

És olvas. És közben fényképeket készít. Ezek azért elég félelmetes dolgok.

Most még, hogy a telefonnál maradjunk, énnekem újabb nagyon sok nem fogadott hívásom van. Megnézem, nem fogadott hívás, azt mondja, nincs szám. És közbe kapok egy sms-t a T-Mobile-tól, hogy önnek kilenc nem fogadott hívása van. Hogy van ez akkor?

Vagy nem tudnak engem felhívni, akkor ők honnan tudják, hogy nekem kilenc nem fogadott hívásom van? Szóval ez itt már egy kicsit más téma. És ő sms-be küldi ezt nekem. Én meg nézem, és az sms-be utána ott fel van sorolva, hogy ki az, aki hívott. Azt is felsorolja, igen. De nekem az, hogy nem fogadott hívás, tehát arra a menüpontra kapcsolok, akkor ott nincs szám. Szóval.

PRÓBÁLJUK MEG ÖSSZESZEDNI, HOGY EGYRÉSZT MILYEN ELŐNYEI VANNAK A BIZTONSÁGTECHNIKÁNAK! MI AZ, AMI MIATT JÓ, HOGYHA EZEKET, A TECHNIKÁKAT BEVEZETIK?

(X) terrorikus bűncselekmények ellen, akkor engem, nekem sok vizet nem zavarna. Mondjuk, nem örülnék, ha lehallgatnák a telefonom, de például ujjlenyomatot dologba én is benne lennék, de csak akkor, hogyha én ezt biztos tudnám, hogy ez ezért van. Hogyha ebbe nem tudnak nekem garanciát nyújtani, akkor viszont nem. Ne az én jogaimat sértse az, hogy sok terrorista rohangál a világban!

Maximum a meglepetés ellen (X) a terroristák (X). Nézik az e-mailomat, nézik a telefonomat (X).

A titkosírást régen kitalálták, még az ókorban, de...

(egyszerre beszélnek)

(X) gazdaságot újabb iparág (X).

Például erre jó. Ez az egyik pozitívum.

És mondjuk a szellemi tőke Magyarországnál, ebbe magas lehet.

EBBE JÓK LENNÉNK.

Akkor kicsit a GDP-ket (X)

MÁS ELŐNYE MÉG? SOK KÉNYELMI (x) EZZEL?

Igen.

AZTÁN MÉG?

(X) sőt ha, ugye, van benne egy (X), akkor meg más.

(egyszerre beszélnek)

MÁS ELŐNYE MI LENNE MÉG?

Nehéz lenne kijátszani talán. Arrafelé kéne törekedni a szellemi tőkébe is, meg a technikákba, hogy ezeket lehetőleg nehezen lehessen kijátszani. És ahogy mondta Eszter, hogy meggyőző legyen az, vagy meggyőződhessek róla, hogy abba a pillanatba, amikor már nincs rá szükség, tényleg törlik az adatot.

Erről nem tudok meggyőződni. Ki van zárva. Ha meg (X) és meg tud győződni akkor, meg nem kéne...

(egyszerre beszélnek)

Technikai szinten mindig előbbre járnak egy lépésen.

Központi előadáson is, hogy telefonon felhívják, és ha rákérdez, hogy honnan szerezte meg az adatot, akkor leteszi. Én azt szoktam csinálni, hogy megvárom, még szépen elmondja, jó, rendbe van. Van mobil? Igen, van. És hányszor használja? Köszönöm szépen az interjút. Leteszem. Ettől kezdve nincs miről beszélni, mert, ugye, már az én magánszférámba avatkozik, ugye? És akkor jön a másik hülye kérdés, hogy akkor mit beszéljek rajta vagy szóval abszolúte, szóval elképesztő dolgokra képesek.

POZITÍVUM VAN-E MÉG?

Az emberi kapcsolatok például könnyebbé válnak esetleg.

Igen, de ezzel (X) fellazulnak.

MITŐL VÁLIK KÖNNYEBBÉ?

Mondjuk az utazás már elég drága, de a kapcsolatteremtés már könnyebb, nem? Mint interneten, weboldalon.

Én e-mailbe abszolút (X) én az iwiwen se vagyok rajta, mert engem taszít.

DE MITŐL KÖNNYEBB A KAPCSOLATTARTÁS, HA EZEK AZ ESZKÖZÖK...?

Hát úgy, hogy bármikor, éjjel-nappal lehet képet küldeni, fogadni, szöveget írni, fogadni.

DE HÁT EZT MOST IS LEHET.

Hát olyat nem szabad. Na most, én nekem arról külön meg van a véleményem, amikor valaki felteszi magát, mint egy weboldal, felteszi magát, hogy egy ilyen-olyan csinos hölgy vagyok, meg szeretem a mit tudom én mit, és akkor utána kapja a különböző e-mailokat. Hát az ne csodálkozzon, az nincs biztonságban. Mint ahogy Eszter mondta, hogy jó, jó, őt egy kicsit taszítja. Most én se ülök mindig a számítógép előtt és figyelem. Küldjön. Három napig rá se nézek. Majd egyszer elolvasom, és amit úgy ítélek meg, hogy az engem érint, meg személyesen érintett vagyok benne, akkor vagy kidobom a szemétkosárba, vagy válaszolok rá. Kész. Ennyi az egész.

De nem csak ilyen jellegű biztonságról szól, hanem hogy az én e-mailomnak a tartalmát egy általam nem ismert szerv vagy hatóság átolvassa, esetleg a tudtom és engedélyem nélkül. Leellenőrzi.

VAN-E MÉG MÁS ELŐNYE?

Nincs.

HATÉKONYAK LEGYENEK (x), A GAZDASÁGOT FEJLESZTENÉ, KÉNYELMESEBB AZ ÉLET, MERT PRAKTIKUS OLDALA VAN, NEHÉZ LENNE KIJÁTSZANI EZEKET, A KAPCSOLATTARTÁS KÖNNYEBBÉ VÁLIK. MELYIK A LEGFONTOSABB ELŐNY SZERINTETEK?

(X) bizalom, hogy bízzon az ember.

TÖBBIEK?

Végül is azért valahogy könnyebbé teszi az életet.

(X) biztonságtechnika az kielégített egy bizonyos veszélyeztetést. Jött újabb veszélyeztetettség, újabb (X), mindig megy az élet.

ÉS AMIT A MÁRTA MONDOTT, HOGY KÖNNYEBBÉ TESZI AZ ÉLETÜNKET?

Nem az a célja, hogy az életünket könnyebbé tegye, hanem az a cél, hogy megvédjen. Itt arról van szó, hogy inkább a könnyebb életéről mondok le azért, hogy biztonságba legyen, még egy rácsot teszek az ajtó elé és tovább tart, míg bejutok, de nem (X), mint a betörő.

De ha rács készül...

AKKOR TE NEHEZEN TUDSZ KIEMELNI EGY POZITÍVUMOT...

Én visszavezetném az alapokhoz az egészséget (X), hogy azért gondolkodunk, hogy hogyan védjük meg magunkat azokból a helyzetekből, amiket mi generáltunk. Most egy példa az, hogy Amerikában, ugye, nagy szabadság van, mindenkinek lehet fegyvere. És akkor lövöldözik egymást. Mi lenne, hogyha esetleg (X) az, hogy ne legyen mindenkinek fegyvere, és akkor nem lövöldöznék egymást. Illetve ha valakinek fegyvere van, akkor ott már nagy baj van. És akkor nem azt kéne, hogy az emberek ujjlenyomatát összegyűjteni, hanem adott esetben vannak olyan technológiák, hogy a fegyvereket azonosítani. Tehát múltkor hallottam olyat, az is egy magyar fejlesztés, hogy különböző tárgyakra rá lehet helyezni valamilyen azonosítót, amit akár gyógyszerekre vagy virágra, és le tudja olvasni. És minden egyes darabnak külön kódja van. Autók is, hogy átmennek a határon, rögtön tudják, ha olyan autó megy át, amin van.

(megszakadt a felvétel)

HA BEVEZETIK. TE SE LÁTSZ EBBEN ELŐNYT?

(X)

SZEDJÜK ÖSSZE A NEGATÍVUMOKAT! MILYEN NEGATÍV KÖVETKEZMÉNYEKKEL JÁRNA, HA EZEKET A TECHNIKÁKAT BEVEZETNÉK?

Általános emberi kiszolgáltatottság. Így röviden.

Nagy Testvér.

Igen, én is beszélgettem itt az egyik úrral pont a kérdőív után, hogy amikor volt a Big Brother meg a Való Világ, akkor én mindig mondtam, hogy (X) ki az a barom, aki oda bemegy, hogy kamerák előtt élje a kis mindennapjait. És lényegébe, ha ez megvalósulna,

akkor ez történne. Mi is kamerák előtt élnénk, meg hasonlók. Nem tudnánk róla, és akkor így meg még rosszabb. Jó, hogy nem egy egész ország, de...

Elég, ha csak a szomszéd.

MÁS HÁTRÁNYA?

Szerintem pont a bűnözést is elősegítené, illetve a kondíciót is elősegítené.

MIÉRT?

Mert akik tudják ezeket az adatokat rólunk, azok baromira visszaélhetnek velem.

(egyszerre beszélnek)

És akkor valaki tudja vagy meg tudja szerezni gyakorlatilag...

Mint ahogy a filmeket is kiadják.

Nem beszélve arról, hogy az információ, ugye, ez hatalom. Vissza kellene menni az egyházakhoz, hogy az információt hogy kell gyűjteni akár emberekre visszamenőleg is. Hogy kell társadalmasítani, hogy az működjön is, és jó irányba működjön. Mert azért a vallásnak volt egy ilyen vetülete, hogy az jó irányban működtette az emberi viszonyokat.

(egyszerre beszélnek)

ZSUZSA?

Hibalehetőség (X) minél fejlettebb egy technika, annál jobban benne van. És minél fejlettebb, annál nehezebb a helyrehozása, és annál nagyobb kavarodást okoz. Itt pl. a (X) nem tud bemenni.

Bizonyos embereket korlátozhat, hogyha valami olyan (X) ismeretekkel a rendszerhez, hogy végül is, azt hiszem, a kérdőívbe is volt. Hogy végül is lehet, hogy valaki nem fogja tudni a tanulmányait (X) vagy az idősebbek, és korlátozódik ez is.

Még egy pozitívum jutott eszembe esetleg, hogy még egy bizonyos visszatartó erőt is ad. Tehát ha tudja vagy csak sejti, hogy oda fel van szerelve valami, akkor lehet, hogy nem próbálkozik bemenni. Erre gondoltam.

Akkor tudja, mit csinál? Akkor odamegy a térfelügyelő kamerát tartó oszlophoz, és körül járja háromszor, hogy azt hogy lehet onnan levenni. És a következő éjszaka már nincs ott. Ez nekem személyes tapasztalatom, mert mikor mentem haza, láttam, hogy a suhancok, akik ott a lakótelepen kolbászolnak, láttam, hogy ketten ott szépen járták körül. Most az, hogy őrölük az fényképet vagy felvételt készítek, az abszolúte nem zavarták. De másnap este már nem volt ott. Tehát másnap este az pont pünkösd hétfőjére esett. Fel is törték a pincerekeszeket. Elloptak bicikliket stb. stb. szóval valahogy ennyi az összefüggés, hogy én mennyire érzem magam biztonságba vagy a vagyontárgyamat.

Tévét mindent elvittek.

VAN-E MÉG HÁTRÁNYA?

Költség. Ki fogja állni? Nyilván nem a bűnözők. Nem is biztos, hogy olyan hatékony. Mert szó volt erről az e-mailvizsgálatról, hogy milyen algoritmusokat meg azokat a szavakat. Hát lehet olyan nyelven fogalmazni, már elég régen kitalálták. Másik. Gondolom, a mobiltelefonról főleg köztudott, hogy ebben, ha ki van kapcsolva, akkor is le lehet hallgatni.

Igen.

(X) beszél (X).

Mindig idegenkedek, mikor az illető (X) megfosztani az emberi tényezőktől. És akkor elég sok minden idetartozik. Ha túlságosan megbízok benne, azt hiszi, hogy (X). Levágtam az ujjam. Vagy ha elromlik valami, nincs alternatíva, nincs ott egy ember, aki azt mondja, hogy a rendszer nem működik, aztán mit tudom én, megmondja az anyja nevét. Nem lehet sehogy kiváltani, hanem egy út meg van szabva valamire, és ha valami nem működik...

Nagy a hibalehetőség.

Hibalehetőséggel kapcsolatban eszembe jutott egy film. Egy olyan film, amit már legalább 20 éve láttam. Az volt a címe, hogy Vizsgálat egy ausztrál állampolgár ügyében. És nagyon jó volt, mert pont a hibalehetőség ügyéről szólt. Ugye, teljesen ártatlan állampolgárt

valami tévedés miatt összetévesztettek egy körözött bűnözővel. És gyakorlatilag mire tisztára mosták, mert addigra már bekerült a szervezetbe, ahol potenciális gyilkosnak tekintették, és mire kijött az egészből, gyakorlatilag egy roncs lett belőle.

HÁTRÁNYA VAN-E MÉG ENNEK?

A költségével kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy ugye tényleg arra sem garancia, hogy (X), és akkor lehet, hogy az egésznek csak annyi lenne az eredménye, hogy ők jól röhögnek azon, hogy én milyen hülyeségeket küldök e-mailon a barátnőmnek. A bűnözők meg, ugye, visszatérnek a galambpostához.

Hát elég, szerintem elég (X) tetemes része már ezeket a dolgokat érezte (X) megmutatta, hogy hogy lehet kijátszani.

(egyszerre beszélnek)

KISZOLGÁLTATOTTABBÁ VÁLIK AZ EMBER, ELŐSEGÍTHETI A BŰNÖZÉST, KORRUPCIÓT, VISSZA LEHET ÉLNI EZEKKEL AZ (x), NŐ A HIBALEHETŐSÉG, TÚLSÁGOSAN TECHNIKAVEZÉRELTTÉ VÁLIK AZ ÉLET, BIZONYOS EMBEREKET KORLÁTOZ, PÉLDÁUL IDŐSEKET, SOK A KÖLTSÉGE, MEG KÉRDÉSES, HOGY MENNYIRE HATÉKONY LENNE. MELYIK, AMI A LEGNAGYOBB HÁTRÁNYA?

Kapcsoljuk össze a költséget, és a nem biztos, hogy ennél (X) és akkor ez egybe...

De a (X) mindegy.

(egyszerre beszélnek)

Ha illetéktelen kezekbe kerül. Például egészségügyi adatok. Mert ha már...

TEHÁT NEM VAGYTOK MEGGYŐZŐDVE ARRÓL, HOGY EZ TÉNYLEG JOBB LESZ (x) A GYAKORLATBA?

Nem. Sőt.

Nem, szerintem nincs is olyan (X), ami igazán garantálni tudná mindenki számára. Én nem valószínű, hogy ezt valakinek is elhinném. Hogy most ez és ez a rendszer lesz, és ez 100%-ban jól fog működni. Ez hót zihér, hogy nem hinném el senkinek.

(egyszerre beszélnek)

Magyarországon nem biztos, hogy...

(egyszerre beszélnek)

Minél fejlettebb egy technika, nem biztos, hogy minél inkább minden ember feléri azt a szintet, hogy használni tudja. És ez viszont nagy probléma, mert pont az volt, hogy mit kellene csinálni. Meg kellene próbálni megtanítani használni.

Meg a másik az, hogy van olyan, aki egy mosógépet nem tud bekapcsolni. Vagy egy dvd-t, szerkezetet sem tud kezelni. És ha ez komplett, akkor bonyolultabbnak tűnik.

MONDJATOK NÉHÁNY PÉLDÁT, AMIKOR A BIZTONSÁG FONTOSABB A MAGÁNSZFÉRÁNÁL!

A repülésnél. Tehát ott, ahol egy zárt helyre kerülnek az emberek, és onnan nincs kiút. Mert akármilyen kiút van, az csak tragédiával végződhet.

AZTÁN MÉG?

Bankrablás esetén (X)

(X) túsul ejtethetnek (X) nyilván az ilyen veszélyeztetett, mint a bank, mint a repülő.

Sportcsarnok.

Mozi.

Ahol tömeg van.

Bevásárlóközpont.

Bárhol.

Bevásárlóközpont nem hiszem. Egy tömegrendezvényen, egy futballmérkőzésen tényleg történhetnek vandál cselekmények...

(egyszerre beszélnek)

Nekem talán pont az volt a legelrettetőbb, amikor írta, hogy a bevásárlóközpontokon ilyen kapukon kell átmenni. Na az már tényleg, az már az ember, mert jó, hogy vásárol, de,

mondjuk, szórakozni megy oda. És akkor én ha belegondolok, hogy azt hiszem, hogy lesz egy kellemes napom, vásárolgatok meg bármi, elmegyek csak valami kávézóba, és akkor nekem ilyen cellán meg biztonsági őrökön kell áthaladnom, hát az már nem.

Olyan kapunál, ami csilingel.

Az más.

Vagy lehet még egy konferencián. Ott nagyon röviden (X), de mindig helyenként két ember a sarkukba mászkált. Nem azért, mert figyelték őket, hogy mit csinálnak, hanem mert féltették őket, és nem akarták (X) fejenként mindig két ember ment és (X) hova készül. Nagyon rossz volt. Ugyanúgy valaki bemegy egy szórakozó helyre vagy ott eltölt egy délutánt a kamerák (X)

ILYEN HELYEKEN INKÁBB NE LEGYEN?

Ne.

BANK, REPTÉR, HIVATALOK, SPORTRENDEZVÉNYEK...

Attól függ, hogy milyen (X).

Én is arra gondoltam pont, hogy nem mindegy, hogy mit használnak. Valami olyan, ami nem biztos, hogy sérti az embert.

MI AZ, AMI NEM SÉRTENE?

A helyszín is függ. Mert egy banknál sokkal fokozottabb biztonság kell. De mondjuk egy bevásárlóközpontba egy kamerát nem (X) ott nézek.

De olyan is van, hogy nem is vettük észre szerintem, hogy átmentünk egy ilyen rendszeren.

Persze.

(X) úristen, most megfigyeltek vagy elkaptak, de valahogy jelzi, hogy ennél az embernél esetleg van, és kamerával lehet követni. Gyakorlatilag ezek szerintem.

(X) beleraknak a ruhába. Ha azt nem szedik ki belőle, akkor sípol.

MIK AZOK A HELYZETEK, AMIKOR FONTOSABB A MAGÁNSZFÉRA, MINT A BIZTONSÁG?

Lakás például, tehát ilyen messziről (X) berendezések meg ilyesmik. Amik már annyira az intim magánszférát kutatják, az szerintem nem. De onnantól kezdve...

(X)

Jó, de ott az ember (X) kivel áll szembe. Nem érdekel az üzlettárs vagy bárki, nem fogom (X). Azt az ember koordinálja magában, hogy ő most erről akar beszélni vagy nem. Tudja, hogy erről beszélhet vagy nem. Én szerintem ezeket az ember saját maga (X). De az olyan (X), hogy most azért mit tudom én, mit csinálok a wc-n, nem biztos, hogy mindenkinek kell látni.

MI MÉG AZ A SZITUÁCIÓ, HELYZET, HELYSZÍN, AMIKOR A MAGÁNÉLET FONTOSABB, MINT A BIZTONSÁG?

Mondjuk, amikor az életveszélybe kerül. Mert kerülhet. Akkor inkább a biztonság. A biztonságtechnikák nem biztos, hogy jót tesznek. Most, hogy konkretizáljam, most mondjuk egy bankrablásnál hiába megy oda a túsztárgyaló. Azt mondja, hogy már megfigyeltek, lefényképeztek, na akkor ezt mégis csak (X). Már csak a stratégiai példa kedvéért. És akkor ettől kezdve megint jöhetnek tárgyalni velem, mert ha nem azt adtok, amit én követelek, akkor megint. Szóval ezt a (X) gondoltam. És ez nem mindig jó.

VAN MÉG MÁS SZITUÁCIÓ?

(X)

SZERINTETEK KIKET KELLENE MEGKÉRDEZNI, AMIKOR HOZNAK EGY ILYEN DÖNTÉST?

Mindenkit.

Akárkit.

Olyan tudós embereket, akik el tudják jól magyarázni köznyelven.

Nem a politikusokat, hanem a technológia fejlesztőinek azért vannak anyagi érdekei is.

Emberi jogi szervezeteket.

Ilyen független jogi szervezeteket, esetleg egyházakat.

Az embereket is meg kéne, csak mindenkit nem lehet.

De kötelező őket tájékoztatni.

Tájékoztatni is kell, hogy egyáltalán mi ez. Mit akarnak elfogadtatni vele. Mert ha fogalma sincs...

Nagyon nagy mintába (X).

Az utolsó kérdés után a javaslatot, amit kellett tenni azt írtam bele, hogy valahogy az oktatásba vegyék be. Ezt az egész témakört, hogy az embernek fogalma legyen róla és ugyan akkor az idősök szempontjából is lehetőleg ne az apró betűs szerződéseket milliméter nagyságú (X) legyen benne az erre vonatkozó rész, mert el se tudják olvasni.

Szerintem hogyha mindenkin alkalmazzák ezeket a technológiákat, akkor szerintem egy népszavazást kellene, hogy ezt akarjuk-e.

Népszavazásnak nem sok értelme van, mert megint politika lenne.

(egyszerre beszélnek)

Nem tudom, hogy ki mennyire emlékszik, mert ugye voltak, amikor bevezették az adózást, akkor voltak ilyen nagy doktor (X) nem tudom, ki emlékszik rá, a tévébe, és elmondta, hogy az miért így, miért úgy...

A gazdasági mechanizmusnál volt, az volt a legelső.

Igen.

Ilyesmibe bevenni. Először felvetni, hogy az egyén biztonsága érdekében a technológia, meg az az iparág vagy réziparág, mindegy, csak valakinek az anyagi érdeke érződik hozzá. Hogy végül is ipari termelést is gerjeszt. Na, most ha már ebbe van egy valami, akkor ezt a médiumba, újságba, rádióba, tévébe ezt lehet nyomtatni. Agymosást csinálni.

Még annyit lehetne, ha nem is konkrétan magáról az eszközről, berendezésről megkérdezni a véleményt, hanem valahogy közvetlenül, hogy mit tudom én, mennyire érzed magad biztonságba. Mert ugye ez is országoktól és helyzetektől függ. Az ilyen irányú kvázi-felmérést biztos lehetne csinálni a társadalomba, hogy mennyire érzi biztonságban magát azon a környéken.

De valószínű más Amerikában is...

De nem lehet különválasztani, mert a gyengébben védett országok nem...

HÁT NYILVÁN AKKOR EZEK ALAPJÁN VALAMI KÖZÖS NEVEZETŐT MEGKERESNI...

(x)

A BIZTONSÁGTECHNIKA FEJLESZTŐIT SZERINTETEK MEG KÉNE KÉRDEZNI, HOGY MIKET VEZESSÜNK BE VAGY ŐK CSAK FEJLESSZÉK?

(X)

ŐK INKÁBB EGY KICSIT POZITÍV IRÁNYBA LENDÍTENÉK?

(X)

ÉS MÉG FEJLESZTIK TOVÁBB. KORLÁTOZNI KELLENE EZEKNEK A TECHNIKÁKNAK A FEJLESZTÉSÉT VALAMILYEN SZINTEN VAGY HAGYJUK RÁJUK?

Tényleg nehéz korlátozni.

Az ember (X) korlátlan.

Ötlet mindig van.

Én nem tudok elképzelni olyan formátumot, amivel ezt korlátozni lehet.

(egyszerre beszélnek)

Fogja generálni. Oda fogja a pénzt tenni.

De miért is kellene ezt korlátozni, hogyha a fejlesztéssel elérnek egy olyan szintet, egy olyan technológiát, ami mindenkinek megelégedésére szolgál.

SZERINTETEK A HATÓSÁGOKAT KELLENE KORLÁTOZNI ABBAN, HOGY MIKET VEZESSENEK BE VAGY RÁJUK KELL HAGYNI?

Szerintem a hatóság csak alkalmatlan. A hatóság ne vezessen be semmit. Ő csak végrehajtó.

Igen.

És (X) a törvény változtatását is. Mert hiába volt törvény, ha nincs, aki betartja.

EZ NEM AZ Ő DOLGUK, HOGY ELDÖNTSÉK?

Így van.

Politikusok se tartják be a törvényeket.

(X)

TEHÁT NEM AZ Ő DOLGUK, HOGY ELDÖNTSÉK...

Így van...

(egyszerre beszélnek)

Mindenki végezze a dolgát. Az országgyűlés hozza meg a törvényt, a kormány az tegyen intézkedést, hogy, és a hatóság tartassa be. És most mindegy, hogy egy országgyűlési képviselő bontja a korlátot vagy nem bontja, le kell tartóztatni, legfeljebb lesz egy kis (X).

Na és?

A POLITIKUSOKAT MENNYIRE ÉRDEMES BELEVONNI ÉS MEGKÉRDEZNI?

Szerintem nem kell, mert hát végül is...

Úgyis az lesz.

Az országgyűlés hozza a törvényeket. Nem lehet kihagyni őket. De hát először őket is...

(egyszerre beszélnek)

Nagyszerű EU-bürokrácián át vezet, mert az annyira, hogy is mondjam, kacifántos, hogy azt nem lehet annyira (X).

Én visszatérnék a lelegejére. Most eszembe jutott a beszélgetés közbe. Legegyszerűbb az, ha egy józan paraszti ésszel megáldott falusi vagy pusztán élő embert kérdezzük meg. Az rögtön el fogja dönteni, hogy szükségem van nekem arra? Hát lehet, hogy jó, lehet, hogy nem. De ha már azt mondja, akkor már be lehet vezetni. Ha azt mondja, hogy jaj, édes fiam, erre semmi szükség, akkor biztos semmi szükség rá.

Csak nem biztos, hogy olyan körülmények között él, hogy szüksége van rá.

Jó, de a józan paraszti észnél élesebb észjárás nincs.

Csak nem tudja elképzelni...

Hát, nem tudja.

Igen, mondjuk...

(egyszerre beszélnek)

Ha ilyen chipes azonosító van, az viszont nagyon hasznos.

Nem olyan értelemben mondom a parasztot, hogy műveletlen. Nem negatív értelemben.

Értem én.

Élethelyzeteket nem fog ismerni, amit mondjuk egy nagyvárosi ember, ismer.

(X)

Teljesen más biztonságtechnika kell vidéken, mint egy nagyvárosban. Mert egy tanyán hiába vezetnek be riasztót, mert mire kiér a rendőrség, nincs már ott senki.

VÁLTOZOTT A VÉLEMÉNYETEK EZ ALAPJÁN VAGY UGYANEZT GONDOLJÁTOK, MINT AMIKOR MÉG NEM FOGLALKOZTATOK EZZEL?

Én nagyjából ugyanazt gondolom, mint előtte. Tartom a véleményemet.

Én is.

Szerintem csak (X).

AMIKOR MÉG NEM KAPTÁTOK MEG A LEÍRÁST, OTT VÁLTOZOTT-E VALAMI?

Én nem is nagyon gondolkodtam.

Én jobban (X) beengedtem volna.

Én is jobban aggódom, mert itt a leírásból hallottam először egy-két olyan technikát (X).

Én meg lehet, hogy belopakodott volna (X), mert múltkor néztem ilyen laptopot, ahol van már benne ujjlenyomat-azonosító.

Ja, igen.

És ha megjelenik, akkor az ember már de jó, aztán már itt is, ott is, aztán már a BKV is.

ENNYI VÁLTOZOTT, HOGY JOBBAN ODAFIGYELTÉL...?

Igen.

Ennyi biztos.

ZOLTÁN NEKED VÁLTOZOTT-E VALAMI?

Mondtam azt, amit gondolok róla.

EZT GONDOLTAD ELŐTTE IS VAGY BEFOLYÁSOLT?

Inkább azt mondom, hogy a jövő szempontjából biztos befolyásol (X) eszembe jut, majd ha szembesülök ezzel a dologgal.

VOLT BÁRMI TANULSÁG, AMIT HAZAVISZEL?

Egy dolog, amit mondtam is, hogy jobban (X) magának az ember. Én azt mondom most is, hogy beengedném. Akár a telefonálástól vagy ha olyan van, ami ha úgy látom, hogy praktikus és valóban van eredménye, akkor beengedném egy bizonyos tartással. Azaz egy a tartás, hogy olyan biztonsági háttere legyen, hogy tényleg nem ártana. Ez eszembe se jutott volna a beszélgetés előtt.

KINGA NEKED?

Nekem tanulság, amivel kezdtem is, hogy biztos, hogy ezt szélesebb körben meg kell az emberekkel ismertetni.

HOGY TUDJANAK RÓLA?

Igen. Egyáltalán a biztonságot, az egyéni biztonságot és azt, hogy milyen (X) a megvédésére.

ESZTER?

Hát én mindenképpen (X) hogy nézem, hogy hol vannak kamerák. Mert igazán, eddig nem nagyon jutott eszembe, hogy ezen elgondolkodjak. Persze nem fogok elvonulni a világ elől ennek félelmében. Ugyanakkor meg valamilyen szinten azért is örülök, hogy eljöttem, mert egy képet kaptam a lehetőségekről. Meg mikre kell gondolni tulajdonképpen. Úgyhogy megint csak egy vegyes érzelmek jönnek elő.

MATYI?

Én se gondolkodtam azon, hogy (X) milyen vonatkozásai is vannak (X) Eddig is néha felmerült bennem a kérdés, ami örülök a kameráknak (X) téren. Főleg azért nem, mert azért csak megtörténnek ezek a dolgok, meg utána halljuk is, hogy (X) figyelembe venni, hogy olyan vegyes érzelmeim vannak.

NEM BÍZOL IGAZÁN EBBEN, HOGY HATÉKONYAN MŰKÖDNE?

Most egy időbe a kamera volt a csoda. Aztán nem elég (X) meddig, hova jutunk.

ZOLTÁN?

Én úgy gondolom, hogy én viszonylag nyitott vagyok ezekre a dolgokra. Tehát én eléggé beengedném, azt hiszem, ezt a dolgot az életembe, mert lehet, hogy a (X), ahol szükség van biztonságra. Vagy hogyha most csak azt nézem, hogy az Erzsébet hídon, ugye, három sáv van. Most felrakták azt a kis nyamvadt kamerát, ami vagy működik, vagy nem, de azóta a buszsávba lényegesen kevesebben mennek. Valamilyen hatása, hát nem valamilyen, hanem igen is van hatása ezeknek a dolgoknak. Nyilvánvaló okossággal és úgy kell megoldani, hogy minél kevésbé zavarja az embereket. De szükség van rá.

KATIKA?

A KRESZ szempontjából igen. De összességében nekem az a véleményem, hogyha ezekből a most hallott technikákból a nagy része megvalósul, vagy, ne adj isten, az összes, beleértve a DNS-azonosító használatáig, az már ilyen ordenális. Szóval nem szeretnék olyan világba élni.

NEKED, TANULSÁG?

Azért itten nem igazán így van, hogy DNS-azonosító, mert nem mindenki jut hozzá, mert ahhoz igen komoly apparátus kell és orvosok. Szóval biogenetikusok meg minden, sok minden kell. Tehát ha az egyénnél maradunk, itt csak az lehet, hogy egyre többre fog kerülni. Ez már, ugye, kijön. Egyre többre fog kerülni. Mindenkinek a zsebére fog menni ez a dolog. Mert úgy gondolom, hogy ez most jó. Na, akkor ezt most megveszem. Az eszébe se jut, hogy mivel akarják megkínálni. Most ilyen csúnyán mondom. Ezért érdemes meghallgatni a Lajos atyát, meg a László atyát a vasárnapi misébe vagy mi a Kossuth-on van, ez a mit tudom én milyen műsor. Azok szépen elmondják, hogy tessék odafigyelni, mert meg akarnak etetni. És ezt az etetést ne hagyj! Hanem mondom azt, hogy az neked nem kell. És akkor mindjárt a saját (X) a saját biztonságodat saját magad határozhatod meg. Mert én szerintem ez az egy lényeges dolog, hogy a saját biztonságomat saját, ne más határozza meg, hogy én biztonságban vagyok van nem.

UTOLSÓ SZÓ JOGÁN?

Soha nem foglalkoztam avval, hogy hol, merre figyelnek. Ez vonatkozik a telefontól az áruház, szóval bármerre jártam. De most, most egy kicsit elgondolkodtam, hogy tulajdonképpen ellenőrzés alatt vagyunk. Annak ellenére, hogy nem vagyunk bűnözők, terroristák stb. és oda kell hogy figyeljek. De függetlenül attól, hogy odafigyelek, attól függetlenül is meg fog történni. Tehát nem rajtam múlik. És ha engedem, ha nem, ez megtörténik.

BEFOLYIK AZ ÉLETEDBE.

Egy kicsit azért szóvá lehet tenni. Csak hogy elmesélje, hogy hogy is van ez. Például biztonsági kérdés, ugye, a rendőrség is. Az unokámat az iskolába leütötte egy bukott osztálytársa. De úgy, hogy kórházba került. Na most, mi történik? Az én unokámat kellett nekem vinni a rendőrségre kihallgatni, hogy van ez? Na hát, mivel én egy kicsit olyan helynél dolgoztam, meg népi ülnök is voltam meg sok minden vacak, hát mondtam ott a rendőrségnek, az elvtárs úrnak, hogy na, azért álljon meg a menet. A jegyzőkönyvet így kell felvenni, ezt így kell. Először is mutassa meg a fényképet, aztán tekerje össze és megint, hogy ugyanazt a személyt válassza-e ki. Akkor elkezdett gyanúsán figyelni, hogy én mit okoskodok. Mondtam neki, hogyha nem tetszik, akkor befejeztük a kihallgatást, és kérem a rendőrkapitányt. És akkor ott majd előtte megbeszéljük. Szóval ez is az egyéni biztonsághoz tartozik, mert akkor nem engedem, hogy az a szerv, az a mit tudom én kicsoda, az túlkapásba, menjen. Mert ez úgy nézett ki. Ő csak Antalházi Dávid. Mondtam nem. Az unokám neve Antalházi Dávid Márk. És ez szerepeljen a jegyzőkönyvbe, mert nem írom alá. Meg tudta jegyezni érdekes módon.

Muszáj volt neki ezek szerint.

Azért mondom, hogy saját magunk is tehetünk arról, hogy mennyire vagyunk biztonságba.

(X) oda volt írva, hogy ne rágalmazz, mert akkor ez és ez történik.

(X) nem, én azt elolvastam. Elolvastattam az unokámmal is, hogy az van benne, amit mondtunk.

KÖSZÖNÖM SZÉPEN.

Group no. 3

KÉREM, MUTATKOZZATOK BE!

Kata vagyok, 46 éves, egyedülálló, dolgozom, pénzüggel foglalkozom, főiskolára járok. Bogi vagyok, 24 éves, tavaly diplomáztam, most egy valutapénztárban dolgozom, nem végleges, csak most. Nővérem, öcsém van. Még nem mentem férjhez.

Erika, két felnőtt gyerekem van, és most megint úgy élünk a férjemmel, mint fiatalokunkban, mert kirándulunk, és jól érezzük magunkat, nem kell gondoskodni róluk, mindkettő olyan szinten él távol tőlünk. Nincs különösebb hobbim, védőnőként dolgozom,

és minden, amit a babákkal kapcsolatban lehet szeretni, mindent tehetek a munkaidőben, és ez a hobbim és a munkám.

János, kft-nél vagyok ügyintéző, horgászni, telekre járni szeretek. Van egy nagy lányom, 24 éves.

Gyula, 62 éves, nyugdíjas. Két gyermekem van, egyetemre járnak.

Ágnes, 55 éves. Özvegy vagyok több mint 11 éve. Két felnőtt gyermekem van, fiam frissen végzett biomérnök, lányom pedig másodéves főiskolás a Váci Apor Vilmos Főiskolán. Szeretek színházba járni és moziba, egy héten legalább háromszor elmegyek, ez a kockacukor az életemben.

András, két felnőtt gyermekem van. 54 éves üzemgazdász vagyok.

MODERÁTOR BEMUTATKOZÁSA.

KÉRDEZEM TÖLETEK, ÁLTALÁNOSÁGBAN A BIZTONSÁGTECHNOLÓGIÁRÓL HALLOTTATOK, OLVASTATOK, ÁLTALÁBAN A MAGÁNÉLET VÉDELMEBEN - MOST MÉG AZ ÁLTALÁNOSÁG SZINTJÉN MARADVA - MIT GONDOLTOK, HOL KELLENE MEGHÚZNI A HATÁRT A KETTŐ KÖZÖTT? MI AZ, AMITŐL TI FÉLTÉK, TELJESEN ÁLTALÁNOSAN. A MEGLÁTÁSOTOK, KÉRDŐÍV KITÖLTÉSE ÉS AZ ELŐADÁS MEGHALLGATÁSA UTÁN.

Jogokról beszélt a Tálás Péter, a jókról és a biztonságról beszéljünk! Minden normális magyar állampolgár védi a jogait, a vagyonát, és hogyha hozzánk bejön egy oda nem hívott ember, betörő vagy bárki, én önvédelemből mondjuk fejbe csapom vagy mindegy, hogy mit csinálok vele, de utána milyen jogaim vannak? Itt a jog és a biztonság az két különböző dolog. Amerikában azért nincsenek 2 méteres 20 cm-es kerítések, mert ott senki nem veszi el a másikat. Ott alacsony kerítések vannak, de hogyha egy idegen ember bemegy arra a területre, kijön a gazdája, és azt mondja, hogy legyen szíves, távozzon vagy lelövöm. Ennyi.

Jó, de az amerikai jogrendszer más, mint a magyar. Ott megteheted, ott van fegyverviselési engedélyed, és megteheted, de itt hogyha bejön a lakásodba és te kiteszed, felszólítod, hogy menjen el és nem hajlandó, de megfogod és kiteszed, akkor még utána te jársz a bíróságra, mert feljelent könnyű testi sértésért. Ezt tapasztalatból tudom. Van ilyen jó szomszéd.

Igen, ezért kérdezem, hogy milyen jogállamban élünk.

Én azt gondolom, hogy valójában a bizonytalanságot érzi az ember, mert itt egy csomó fekete lyuk van körülöttünk ezzel kapcsolatban, és én ritka madár vagyok, aki nem számítok a környezetem ellenére. Folyamatosan van visszajelzés a fiúgyerekeim részéről, hogy le van meztelenedve az, aki felmegy az internetre, és mintha mindenki odatenné a lábtörölője alá a lakáskulcsát, annyira ki van szolgáltatva. Nem tudom, halálosan zavar. Egy-két dolgot szeretnék, ha elutazom valahova, nem mennék Szíriába vagy Egyiptomba, de ha oda mennék és egy követő lenne rajtam vagy egy segélyhívó, és kérem, hogy bekapcsolom, és figyelje, hogy meg vagyok-e még, azt szeretném. De azt nem szeretem, hogy vadidegen emberek számomra idegen, rejtélyes helyről nem mutatkoznak be, nem tudom, kicsodák, és megkeresnek, megtalálnak. Zavar, halálosan. Zavar, hogy öt perc vagy míg végigmegy a gép, annyi idő alatt vagyok leinformálható. Rendőrséggel volt egy történetem, autómát ellopták. Öreg, rozoga autó volt. Megtálálták. Semmit nem vittek el belőle, nem is törték össze, ügyesen kinyitotta valaki. Az volt a lényeg, hogy elmagyarázta a rendőr fiatalember, hogy azért kell várnom, mert DNS-mintát és mindent vesznek. De ha mégis megtalálják az autótolvajt, aki ebbe a szériába, amibe az én kocsim is beleesett, meglesz, nagyon félek, hogy nekem bíróságra kell járnom rendszeresen. Károm sem lesz, két hónapig nem volt autóm mondjuk, de én vagyoni kárt nem keresek. DNS-vizsgálattal beazonosítják, hogy Kovács Orsós Guszti elvitte az autómát, és nekem lesz károm belőle, momentán.

MIT GONDOLTOK AZOKRÓL A „FORGATÓKÖNYVEKRŐL”, „TÖRTÉNETEKRŐL”, AMIK BENNE VOLTAK ABBA A KIS SZÖVEGBE? MILYEN AZ A JÖVŐKÉP, AMI FELSEJLIK SZÁMOTOKRA?

András, sötét.

Horrorisztikus.

KI AZ, AKI OPTIMISTA VAGY INKÁBB A KEDVEZŐ OLDALÁT LÁTJA A DOLGOKNAK VAGY KI AZ, AKI INKÁBB PESSZIMISTA, ÉS A NEGATÍVOT?

Van benne jó, de nekem ami nagyon negatív volt, az anyukám itt lesz három óra múlva, és az anyukája nem is tudta, mert felszállt a vonatra, és ő már le tudja nézni, hogy mindjárt ott lesz, és az nem jó, szerintem. Ha ilyen van, akkor legalább tudjon az ember arról, hogy bárki megtudja.

Ezzel kapcsolatban azt szeretném mondani, hogy én picit díjazom, hogy vannak lehetőségek, amit lehet használni, de ezt a szolgáltatást kérned kell, fizetned kell érte komoly összegeket, hogy neked ez a szolgáltatás működjön.

Nekem is inkább ez.

Nekem van még egy aggodalmam.

Elnézést, a mobiltelefonodat nem tudtad az első pillanattól kezdve, hogy Magyarországon bejöttek a mobiltelefonok, azóta tudják, hogy te hol tartózkodsz, és nem tudsz ellene mit csinálni, és logikus is. Mert nem azt mondja, hogy te itt vagy a Krisztina körút 99., nem tudom, hányadik emeleti szobájába, hanem annak az adónak a körzetében vagy.

Be tudják határolni.

Be tudják határolni, de azt nem tudják megmondani, hogy itt vagy.

De ez akkor jó, ha egy terrorista megbúvik és rögtön bemérik. Akkor jó.

Magyarországon ez akkor működik, ha ügyészi engedély van hozzá, csak akkor lehet, tehát mi itt ülünk.

Gyűjtik az adatot, eltárolódik, és amikor esemény van, akkor azt a területet vizsgálják meg, hogy abba tartoztál-e? Adat képződik a te beleegyezésed nélkül.

Igen, de nem lehet hozzáférni, csak ügyészi engedéllyel.

Megszerzik.

Véleményem szerint aránytalan az a fenyegetettség, ami itt le van írva, hogy mi lesz a jövő és mi a gyakorlat. Szerintem aránytalan az a megközelítés, hogy mennyire kell látni engem, egyént, ahhoz képest, hogy milyen fenyegetettség, ha a biztonságtechnikai oldalról nézzük. Terrorveszély is elég gyűjtőfogalom. Tehát nem áll arányában a megfigyelt adatmennyiség rólam, azzal szemben, hogy milyen biztonságot élvezek ezért cserébe. Nem így működik. A terrorista fog a leginkább elbújni. Ha megnézzük az Aranykéz utcai robbantást, lopott vagy furcsa adásvétel kapcsán került az autó valakinek a kezébe, és onnantól végképp nem tudni, hogy milyen robbanószert tett bele. Még az autórendszám alapján sem, a klasszikus adatok, amik vannak, alvászám, rendszám, műszaki vizsga, stb., hogy kié az autó, abból sem tudták egyértelműen azt mondani, hogy öreg, ez a te autód. Maximum ellopja.

TÖBBIEK IS ÚGY VANNAK, AMIT MONDTÁL, HOGY NINCS ARÁNYBAN A....

Én úgy gondolom, hogy a terrorista egyszer dolgozik életében, ugyanúgy, mint a háremhölgy. Meg lehet figyelni az embereket, de a terrorista egyszer dolgozik, felrobbantja magát, és kész. Honnan tudjátok, hogy nem vagyok terrorista, bármikor felrobbanthatom magam.

Ez is egy másik....

Megfigyelhetjük az összes embert...

Vagy terrorista, vagy depressziós.

Ott a merényletekben óriási tömegben voltak azok, akik ott éltek tízen-húszon éve, közösségben éltek, a szomszédjuk nem gondolta, hogy ő egy fűszálat is eltépne, és ehhez képest embereket akart vagy tudott megölni. De ha az orosz terrorizmust nézzük, vagy az,

vagy nem az, amikor a csecsenek elfoglalták azt a színházat, na ott azt talán be lehetett volna mérni, mert ott egy közösségből kiszakadt pár ember elment oda, és próbált valamit elérni.

HA MÉG VISSZAJÖVÜNK IDE A NAGY ÁLTALÁNOSSÁG SZINTJÉRE, ÉS KÉRDEZTEM, HOGY KI AZ, AKI PESSZIMISTA ÉS KI AZ, AKI OPTIMISTA, AKKOR HOGYAN IS NÉZETT KI A DOLOG?

Pesszimista vagyok.

Én is.

BOGI ÉS KATA, TI MONDTÁTOK, HOGY AZÉRT VANNAK ELŐNYEI?

Nem, én csak kiemeltem azt az egyet.

ÖSSZESEN MINDENKI PESSZIMISTA, EZT KIJELENTHETJÜK VAGY...

Összességében igen.

Pesszimizmust úgy érted, hogy van-e értelme ezeknek a technikáknak?

NEM, NEM, NEM IS PESSZIMIZMUS, INKÁBB...

Jól fogadjuk-e ezeket a technikákat, amiket itt vázoltak,...

Nem oldja meg a problémát, nem is fogja.

HOGYAN LÁTJÁTOK A JÖVŐT, INKÁBB KEDVEZŐBB SZÍNEN...

Inkább biztonságosan, így érted?

Ettől nem lesz biztonságosabb.

Ha elvisszük a Baptista Szeretetszolgálat embereit, akár csecseneknél mondjuk, nem azért adják vissza, mert megtalálták a mobiltelefonnal, hanem mert kicseréltük és fizetnek értük. Ezt előbb-utóbb lehet tudni.

ÉS OTT VOLTAK EZEK A SZÖVEGEK, A FORGATÓKÖNYVEK, KLÁRA MEG PÉTER, ÉS ÉRZITEK, HOGY VALAMENNYIRE ELFOGULT VALAMELYIK AZ EGYIK IRÁNYBA A TECHNIKAI OLDALRA VAGY A MAGÁNOLDAL VÉDELME?

Persze, hát itt karikírozták. Péter technokrata volt, és a végén picit elgondolkodott azon, hogy lehet, hogy van abban valami, amit a kollegája gondol az egész adatgyűjtés, adathalászat szempontjából. Másik oldalról, aki nem értett egyet azzal, hogy órála ennyi adat szülessen, órála meg olyan kép alakult ki, hogy szívja a fogát, mert neki nehezebb boldogulni ez miatt.

INKÁBB KLÁRÁK VAGYOK VAGY PÉTEREK?

Én Klára vagyok.

TÖBBIEK? ÁGNES?

Az a baj, hogy a terroristák is tudják ezt, és igyekeznek ezt kikerülni. Ha szeptember 11.-et megnézzük, a négy terrorista mobilt soha nem használt, levelet sem írtak egymásnak. Találkoztak, de ilyen abszolút villamos és semleges területen. Egy sort le nem írtak, hogy mit terveznek, hogy terveznek, szerintem ők is ugyanúgy tisztában vannak ezzel.

Sőt jobban.

Ezt akkor valahol megtervezték, egyszer találkoztak, megbeszélték, mint egy forgatókönyv alapján, és utána csinálták fejből.

Ez sem biztos, hogy így volt. Könyvek sorozata jelent meg erről, hogy jól előkészített. És mind. És arra is voltak bizonyítékok, hogy ezek a terroristák, akik állítólag lezuhantak a repülőgéppel, még napokkal utána is bejelentkeztek a rokonoknál.

GYULA, TE INKÁBB PÉTER VAGY KLÁRI VAGY?

Én Klári.

A szeptember 11., és itt annyi sötét kérdés van, amire nem kaptunk választ, és annyi hülyítést csináltak itt. És mindenféle változatot leírtak.

Ezt Amerikában veszik be, ezt a süket dumát.

Ezt a buta amerikai beveszi.

MELYIKET?

Hogy terroristák, milyen repülőgépek voltak. Nehogy már az arab országokból egészen Washingtonig repült volna ez a gép! Honnan volt a gép? Gépek. Honnan voltak? Csak amerikai területről származhattak.

Hát hogyha olyan jó a védelmi rendszerük az amerikaiaknak, akkor csak feltűnt nekik.

Akkor jöttek, majd utána, hogy Irakban titkos vegyi fegyver, atomfegyver, meg minden. Le kell bombáznunk Irakot, vakaróztak egy ideig, nem találtuk a titkos fegyvert. Akkor miért nem takarodtak ki onnan?

OK. NÉZZÜK MEG A BIZTONSÁGTECHNIKÁT!

A Reichstag felgyújtása, Kassa bombázása mi volt? Ezek mára már történelmi tények, és lehet, hogy mi már nem éljük meg, mikor kiderül, hogy szeptember 11-e is hatalmas kamu volt.

A hátteret.

Az információk lehetnek nagyon jók, hogy kiszolgálhatnak engem, hogy mikor kell vegyek friss húst, a hűtőben mi van. Itt az a gond, hogy amit rólunk megfigyelnek, kinek a kezébe kerül, és mire használja fel. Ez irányba aztán vannak a személyes tapasztalataink, hogy az integrálódott rólunk adat, az nem biztos, tehát ha másik ember kezébe kerül vagy egy-két ember kezébe kerül, azok nem biztos, hogy az én előnyömre lesznek felhasználva. Valaki visszaélhet vele.

Visszaélhet, mivel integráltan van sok adat és viszonylag kevés embert engednek oda hozzá, ha a pár ember tud konspirálni, akkor tömegeknek van úgymond vége a magánéletének.

NÉZZÜK MEG KONKRÉTAN AZ ELŐNYÖKET ÉS A HÁTRÁNYOKAT! KEZDJÜK AZ EGYSZERŰVEL VAGY TALÁN A KEVESEBBEL, AZ ELŐNYEI. MILYEN ELŐNYEI LEHETNEK EZEKNEK A BIZTONSÁGTECHNIKÁKNAK VAGY AMIT HALLOTTATOK MOST ITT ÁLTALÁBAN? EZEKET VEGYÜK SORRA!

Kényelmesebbé teheti az életemet.

Érzések szintjén esetleg, hogy nagyobb biztonság van, de még ez sem.

ADHATJA AZT AZ ÉRZETET, HOGY....

Igen, érzetet adhat.

Különleges helyzetekben segítséget adhat.

TEHÁT SAJÁT, KONKRÉT, SZEMÉLYES ÉLETETEKBŐL HOL ÉRZITEK ÚGY, HOGY ENNEK LEHET ELŐNYE? VANNAK ELŐNYEI?

Roszul vagyok, tudok telefonálni, és ennyi. Karambol.

Akarok főzni otthon, és az interneten találok receptet, ami nagyon jó, ha a nagymamám nem tudom megkérni, mert ő már meghalt, bármi. Vannak előnyei, kétségtelen, és az internet is a biztonságtechnikának egy sarkalatos része, hogy mit hogyan. Ingyen lehet telefonálni egymás között, akkor is, ha nincs otthon vezetékes telefonod, tudsz webkommunikálni. Amit a forgatókönyvekben leírnak előnyöket, hogy gördülékenyebbé válik egy becsekkolás egy pályaudvaron vagy... Ezek kényelmes és jó dolgok.

DE NEM HISZEM, HOGY EZZEL FERIHEGYEN LEHET TALÁLKOZNI.

Arra kérdeztél, hogy mi van benne.

DE HOGY TI SZEMÉLYESEN A MINDENNAPI ÉLETETEKBESEN HOL LÁTJÁTOK? ELŐNYT. ELHANGZOTT, HOGY AZ EMBER EGYEDÜL VAN, A VIZEN VAN, BALESETET SZENVED, VAN-E MÉG VALAMI, AMIKOR AZT MONDJÁTOK, HOGY IGEN, EZ MEGÉRTE, HOGY EZ VAN.

Apukámat szemmel tudná tartani, 85 éves már. Néha az jó lenne, hogy tudjam, hogy mit csinál.

Távol vannak egymástól a hozzátartozók, és tudnak napi szinten beszélgetni.

Igen, hogy tudjam, hogy a fürdőszobában van vagy a szobában, mert a fürdőszobában millió veszély leselkedik rá. Képes a legegyszerűbb dologban elesni, és nem tud a telefonhoz kimenni, és ilyennek örülnék, ha lenne.

András, nem sok értelmét látom a rendszernek. Tudom, hogy Ali robbantotta fel a metró vagy Mahamúd. Mennyivel vagyunk beljebb, amikor már meghalt 50-100 ember. Előtte nem tudjuk, hogy ő terrorista. Honnan tudjuk?

SAJÁT ÉLETEDBEN TUDSZ OLYAN ESETET, PÉLDÁT MONDANI VAGY A JÖVŐRE NÉZVE EL TUDOD KÉPZELNI, HOGY SZÁMODRA HASZNOS LEHET VALAMILYEN ILYEN TECHNOLÓGIA?

Az, hogyha a mobiltelefon nálam van, és elesek és nem tudok felállni, akkor segít. Cserébe minden lépésemről tudnak, és nem hiszek ebben a 30 méteresbe, mert jóval kisebb. A műholdas műszeres telefonokkal az amerikai technika úgy működik, hogy ráirányítják ezzel a lézer célravezető rendszerrel egy-két méteres távolságra.

Ha van rendezvény, akkor a mobiltelefont.....

Nincs akkor diktatúra, mint Amerikában, de közel vagyunk hozzá.

Metróban látom a telefonomon, hogy éppen melyik metrómegállóban vagyunk. Nem mintha nem tudnám, de jó, hogyha a telefon is azt mondja, amit látok. Ismeretlen helyen lennék, akkor ez egy fontos információ.

Szereted a telefonodat.

BOGI, VAN VALAMILYEN?

Ez tök személyes, de valutapénztárban dolgozok, és egyszer jött vissza egy ember, engem kamera néz kettő is, és vádolt meg, hogy nem 10 ezer forintot, hanem 10 ezer román lejít adtam neki. És ilyen szempontból jó volt nekem. De utálok, és nem szeretem visszanézni magam, ahogy eszek meg minden ilyen, de ez akkor jó volt, visszanéztük, és megmutattuk, hogy bocs, mégis forintot adtunk. Van ilyen szempontból előnye.

10 ezer lej most sokkal erősebb, mint 10 ezer forint.

MOST, DE MÉG RÉGEBBEN VOLT.

Kérdés, hogy ezek mennyire manipulálhatók, az adatok, a digitális fényképet nem mindenhol fogadják el, mert manipulálható. Azt hiszem, hogy ismerik. Nem tudom, hogy a videófelvétel manipulálható-e. Nem kételkedem benned, de elvileg manipulálni is lehet.

Biztos, nem tudom. Én csak visszanéztem.

Az biztos, hogy a biztosítók nem fogadják el a digitális fényképet, mert nagyon komoly programok vannak arra, hogy az manipulálható.

JÓ, AKKOR ELHANGZOTT AZ, HOGY ADHAT ILYEN BIZTONSÁGÉRZETET, ÉS VAN A MÁSIK, AMIT MONDTATOK ELŐNY, HOGY MEG LEHET „FIGYELNI” OLYAN EMBEREKET, AKIK NEKTEK FONTOSAK, ÉS LEHET VIGYÁZNI, ÉS MAGATOKRA IS VIGYÁZ, ÉS MÁSOKRA IS VIGYÁZ, A JÓ ÉRTELEMBEN. AZTÁN VAN A BOGI ESETE. ENNYI, EZEK A POZITÍV OLDALAI?

Nekem az utazásnál ezek az úgynevezett vetkőzőgépek. Engem nem zavar, mert sok kellemetlenségtől szabadít meg, mert bennem vannak fém alkatrészek, és ha megyek a bíróságra, akkor mindenhol becsipog, és viszem a kis orvosi papírt és a röntgent, hogy igen, ezek bennem vannak és maradnak is. És mielőtt letesznek, majd akkor kiveszik vagy nem tudom. Amikor sportoltam és utaztunk, jártunk külföldre, akkor is zavart. Hiába VIP-pel mentünk, akkor is becsipogott, és magyarázni, és nézték vagy 600-an. És bent volt, és hány vágása van. Ebből a szempontból nem zavar, én örülök. Sokan jártak ki Magyarországról külföldre a fémet kivetetni, és ott eladták, és volt a műanyagpótlásos technika. Ez könnyebbség.

Inkább hátrányok jutnak eszembe.

SZEDJÜK ÖSSZE A HÁTRÁNYOKAT VAGY AMI MIATT AGGÓDOK, AMI AGASZT TITEKET, EZEKET A NEGATÍV RÉSZÉT A TECHNIKAI UNIVERZUMNAK!

Semmilyen arányban nincs a megfigyelésem azzal, amit én kapok érte. Én azt érzem, hogy sokkal jobban kiszolgáltatók vagyok minden szinten. Egyáltalán, a mobilommal hol vagyok helyileg. Nem szeretem, hogy ennyire megfigyelik az embereket.

Nem oldja meg, hogy ő tud nyújtani védelmet, sem terroristák, sem bűnözők, mindig voltak az emberiség történetében hasfelmetszők és Matuska Szilveszterek. Lehet figyelni, de ha egyszer valaki begolyózik és elindul, és aki addig normális volt, azt senki nem állítja meg.

Nagyon normális, csendes az gyanús.

Az emberek adatai nem maradnak bent, kikerülnek.

Egyszer utaztam a metrókocsin, és nem árt a metróba is kocsinként betenni olyan kamerát, hogy figyelje a benti történéseket. Utaztam a metróon, és a Nyugatinál kiszállt egy fiatalember, és a táskáját letette, állt a kocsi végébe, és letette a diplomata táskáját, kiszállt, és a táskát ottmaradt. Becsukódtak az ajtók, és abban a pillanatban, mikor észrevették a táskát, mindenki a kocsi hátuljába mentek, és legszívesebben mindenki szállt volna kifelé. Ez véletlen történet, de mi van akkor, ha azt valaki tényleg otthagya, és ketyeg benne a bomba?

És akkor mi van, fél perc múlva robban. A kamera mit old meg?

Látni fogják, hogy az a táskát robbant fel.

Mit old meg? Elhárítani nem tudják. A fiatalembert talán elfogják.

A bent lévő emberek legszívesebben velem együtt a kocsi hátuljába, és mindenki ment volna ki.

De nem old meg semmit a kamera. Felrobban.

Robbanás után megtalálják, hogy ki hagyta ott.

És akkor mi van?

Az ő életüket nem menti már meg.

Nem tudja beazonosítani, hogyha 10-20 mp múlva berobban.

AMIT A JÁNOS MOND AZ AZ ELŐNYHÖZ TARTOZIK. NYILVÁN NEM OLDJA MEG AZT A PROBLÉMÁT, HOGY BENT MARAD AZ AKTATÁSKA ÉS MEGHALNAK AZ EMBEREK, DE VISSZA LEHET TALÁN NÉZNI, HOGY KI VOLT AZ, AKI EZT TETTE, ÉS EZ LEHET EGY ELRETTENTŐ ELEM.

Terrorista a táskával a kezében együtt hal meg.

De lehet, hogy vannak olyanok, akik nem szeretnének meghalni.

SZÓVAL A HÁTRÁNYOKNÁL TARTUNK. VOLT ITT EZ AZ ELŐBB JÁNOSNÁL, AZ MEGNYUGTAT TÉGED, HOGY MINDEN METRÓUTAZÁSNÁL MEGFIGYELNEK, LÁTNAK, ÉS AZ KÁRPÓTOLT VOLNA AZÉRT, HOGYHA EZ AZ EGY ESET ITT VAN, ÉS...

Nem kárpótol.

Hiába figyelnek meg,

Tehetetlenek.

De még a sebességet sem találják meg, az őszi zavargásokból sem találnak meg embereket, a Fradiból sem találnak meg embereket.

Az valószínűleg politikai dolog.

Dehogynem.

Ne menjünk bele, mert ott politika is van.

Ha nem akarják megtalálni, nem találják, ha meg akarják találni, akkor megtalálják.

Politika most az öt rendőr ügye, hogy nem tudják, hogy merre jártak. Hát ezt tíz perc alatt,

De a mobiltelefon-társaság beazonosította.

Hallgatnak róla, mint az, hogy a DNS-mintát sem tudják megcsinálni, kb. egy hónapja, de ezek politikai kérdések, ezekről hiába beszélünk.

HÁTRÁNYOKRÓL BESZÉLÜNK.

Előnyökről.

ÉN KÉRDEZTEM, DE NEM MONDTATOK TÖBBET.

Én mondom. Szándékosan, mióta bevezették a térfigyelő kamerát, én egzotikus helyen lakom a Havanna lakótelepen, és ami tény, hogy lejjebb mentek a betöréses lopások, az

autófeltörések és az értelmetlen károkozások. Van, de töredéke lett. Három-négy hónapon belül. Sorban fogták el a gyerekeket, akció közben viszik el a cuccot, és miközben behajítják a téglával, nem kifinomult bűnözők vannak ott, ezt is tudni kell. De annak hátrányt okozott, akinek nem volt ilyen. Családi házas övezetben ugyanilyen rendszer.

(MINDENKI EGYSZERRE BESZÉL egymás szavába vágnak 29,00-körül)

MEGÉRI -E AZ NEKED, HOGY LÁTJÁK, HOGY MIKOR MÉSZ HAZA, KIVEL MÉSZ HAZA, MERRE JÁRSZ, AZÉRT CSERÉBE, HOGY AZ AUTÓDNAK VAGY A BETÖRNEK HOZZÁD, AZ EDDIG VOLT 60%, DE OST EZ MIATT LESZ 13%?

Azt nem tudja, hogy ki a bűnöző.

Tudni kell, hogy milyen rendszer működik.

Akik ott kezelték egy időben a rendszert, az felől nem voltam megnyugodva, mert az felől bratyiztak a bűnelkövetőkkel. Én abban az esetben magamra nézve nem, mert én minden ellen felszólaló ember vagyok, és pont ezekkel a vastag nyakúakkal párszor összekülönböztem. Vagy el tudtam futni, vagy nem. De volt, hogy nem, és a rendőr nem jött ki. Látták, hogy kicsi ember, és sok nagy ember körbeállja, és nem. De még nyoma sem volt, és mikor elmentem panaszkodni. De azt mondom, hogy nekem személyesen mindegy, az autótulajdonosok, akiknek nem törték fel az autójukat, immáron hosszú ideje azoknak jó. A magam életében azt mondom, hogy teljesen felesleges, hogy van kamera. Inkább lenne beszélgető rendőrség, lehet, hogy nyolc-tíz embernek kellene azon a környéken folyamatosan lennie, és lehet, hogy spionhálózat előképe, de a személyes kapcsolatokkal lehet, ...

Polgárőrség is komolyabban működne, az is megoldás lenne.

Nem kapott tömegbázist. Voltunk, akik elkezdtük, de nem maradtunk csak páran.

Az szerintem abszolút a saját környezetére jobban figyelne.

MILYEN AGGODALMAITOK VANNAK MÉG TECHNOLOGIÁKKAL KAPCSOLATBAN?

Befolyásolják a szokásaimat, nézik a bankkártyás fizetésemet, helyileg, hogy hol töltöm, merre utazok autóval, tömegközlekedéssel, bármivel, akkor nem biztos, hogy az én érdekem érvényesül, ha vásárolok naponta tíz darab Tibi csokit, mert nekem az tetszik, de mondjuk a nagy tömeg nem vásárol Tibi csokit, és lehet hogy ez alapján leveszik a polcról, és akkor hol az én Tibi csokim. Tehát nem biztos, hogy, és ebből az adatból könnyebb következtetni, mint más statisztikából.

TÖBBIEKET EZ AGASZTJA, HOGY AZ EMBER KÁRTYÁVAL FIZET, ERRE-ARRA JÁR, ÉS ELVILEG EBBŐL VISSZAREKONSTRUÁLHATÓ, HOGY Ő MIT FOGYASZT, MERRE JÁR?

Szerintem erkölcsi bűnökért, dolgokért, zsarolhatóvá válnak az emberek. Elsétálok valahol egy térfelügyelő kamera előtt, mondjuk nem a feleségemmel, hanem a barátnőmmel, lehet, hogy az életben nem vesznek észre, de ha belépek valamelyik pártba vagy funkcióhoz jutok vagy valamilyen gazdasági konkurens le akar járni, akkor elkezd zsarolni, ami nem bűn. Mert azzal sétálok, akivel akarok, de a balhé elkerülése miatt mindenki előbb-utóbb zsarolhatóvá válik.

Ügyészségi vizsgálatok voltak az ősszel egy nagy hullámban, és meglepődtem azon, hogy a személyes ismeretségi körömben behívtak embereket, az utolsó öt évről számoljon be, a vagyonosodás, nem az adózás, de honnan van a nem tudom micsodája, olyanokat tudtak, hosszú hétvégéket tudtak. Lista volt, hogy az illető négy évvel ezelőtt a barátnőjével hol volt hosszú hétvégén. Családjával hol volt Tájföldön. Ezt letették elé és igazolja, hogy ezeket miből fizette ki. Azért mondom, hogy van itt már egy olyan sáv, ami figyel minket, az utazási irodák, jegypénztárak, minden vonal.

Az APEH célja, hogy összeugrasztani az illetőt a házastársával, mert a barátnőjével volt akkor, de ez így működik.

EZ AZ APEH CÉLJA?

Nem, de bocsánat, ki irányítja az APEH-et?

Valahogy mozgasson embereket, de azonnal tudtam másokkal ötleteket, bár ez a veszély nem fenyeget. De ha van olyan ember, akinek legális olyan jövedelme van, és vannak azért legálisan is sokat keresők, az azt mondja, hogy az öt vagy a 12 milliót én adtam kölcsön, csókolom. Már el van sikálva a pénz. Őket vizsgálhatják, semmi gond nincs vele.

Akkor honnan van ennyi pénze?

Van, akinek van. Megdöbbenő nekem, hogyha hiteles lenne az adóhivatal, a rendőrség, teljesen korrekt lenne, és erre sokkal inkább vágnának az emberek. De amíg az APEH-nál is folyamatosan cserélődnek, és már a harmadik levelet kapja valaki máshonnan, és nem tisztázódnak a dolgai a rendőrséggel kapcsolatban. Nem ez miatt a mostani cirkusz miatt, de alapvetően mindannyian tudjuk, hogy nem kellene felvenni, csak 180 cm feletti rendőröket. IX. kerületi akárki ne szólja le a rendőröket. Olyan háttér kellene inkább gazdaságilag, hogy nem a terroristákkal kell engem ijesztgetni, hanem azzal, hogy a Hallerban a részeg ember megtámad, ha rámsötétedik, míg hazamegyek. Nem a terrorizmussal, a nemzetbiztonsággal és a nem tudom mivel, hanem az alapházisnak az erősítésével kellene foglalkozni.

MIT GONDOLTOK, VAN-E OLYAN VAGY TUDTOK-E OLYAN HELYZETET MONDANI, AMIKOR A BIZTONSÁG A MAGÁNSZFÉRA ELÉ KERÜL? FONTOSABB A BIZTONSÁG VAGY AZ, HOGY BIZTONSÁGBAN TUDJAM MAGAM VAGY ÉREZZEM MAGAM, ANNÁL, HOGY MI A MAGÁNSZFÉRÁM.

Ha bombariadó van, akkor ki kell mennem, és ha kell, a rendőr rángasson ki a házamból. Ezt el tudnám fogadni.

Hányszor volt reális bombariadó az utóbbi 15 évben? Tényleg találtak bombát. Egyet mondjál! Iskolában vagy bárhol. Egyet.

Nem volt.

Bogi, az ilyen veszélyhelyzetben, amikor valakivel tényleg történik valami, és kell hogy jöjjön a segítség, például.

Sok család van olyan, aki nagyon is ad arra, hogy a háza biztonságban legyen, bekamerázva, pitbullokat tart és egyéb dolgokat. Biztonsági örök és minden. Magánszférában a gazdag emberek nagyon adnak a biztonságukra.

Mert félnek, mert tudják, hogy szereztek.

TUDTOK OLYAN KONKRÉT PÉLDÁT MONDANI, AMIKOR ELFOGADHATÓ, HOGY A MAGÁNSZFÉRÁT, A TE MAGÁNSZFÉRÁDÁT MEGSÉRTSÉK VALAMIÉRT CSERÉBE?

Volt velem is, hogy megsértették a magánszférámat, hogy finoman fejezzem ki magam.

DE AMIKOR AZT MONDOD, HOGY EZ ÍGY RENDBEN VAN.

Nincs rendben. Mentem haza, nézem, miért hagytam nyitva az ajtót, nyolcpontos biztonsági ajtó volt. Nézem, nincs, de nem is hagytam nyitva az ajtót, nincs ajtó. Elvitték.

EZ A MAGÁNSZFÉRA SPECIÁLIS MEGSÉRTÉSE.

De utána hívtam a rendőrt, hogy legyen szíves ezt megnézni. Fél millió forintom eltűnt, értékek, ajtó az 100 ezer. Részben rendes volt, részben nem. Kijött, megnézte, ő még ilyet nem látott. Egy karc nem volt az ajtókon, amit otthagytak. Hogy mentek be? Kulcsot soha nem adtam oda senkinek sem.

Feltételezték, hogy te voltál,

Azt nem, de mondom ujjlenyomatot, valamit nem vesznek? Nem, hát azt ilyenkor nem vesznek. Hát akkor mikor vesznek?

Kérdésem, ha van kamera, akkor nem törnek be?

De, nem tudom, még nem próbáltam ki.

Én a VIII. kerületben lakom, és mióta be van kamerázva az egész, nem támadnak meg embereket, sokkal biztonságosabb az egész. Nem törnek be, sokkal biztonságosabb lett, és ezt statisztika mutatja.

SZÁMODRA ELFOGADHATÓ, HOGY LEGYEN ELŐRÉBB A BIZTONSÁGOSABB A (...?38,31), DE AZÉRT CSERÉBE NYILVÁN A MAGÁNSZFÉRÁD OLYAN ÉRTELEMBEN SÉRTVE VAN...

Nem, a kapuig.

AZ UTCÁN REKONSTRUKÁLHATÓ HOGY TE MIT CSINÁLSZ.

Engem nem zavar, mert ha én a szeretőmmel akarok menni, akkor megmondom, hogy figyelj, apukám, bemegyek, és utána nyomd meg a kaputelefont, és gyere utánam. Én éjjel fél kettőkor a Rákóczi téri villamosmegállóból haza merek menni, és a kutya nem szól hozzám.

VANNAK-E MÉG ILYEN ESETEK A SAJÁT PRAXISOTOTOKBÓL, MIKOR AZT MONDJÁTOK, HOGY AZ EMBER ELVESZT VALAMIT A SZABADSÁGÁBÓL VAGY A MAGÁNSZFÉRÁJÁBÓL CSERÉBE AZÉRT, HOGY BIZTONSÁGOT KAP?

Ha tudom, hogy figyelnek.

Attila, a rendszámfelismerő autó halad, és minden egyes autót leellenőriz, hogy lopott vagy nem lopott, ott még el tudom fogadni, hogy egy cég kezébe kerül az autónak a rendszáma, annak érdekében, hogyha tíz perccel ezelőtt ellopták és esetleg útba esik, akkor ez működjön. De itt lehetne arányosság ebben a tekintetben.

ARRÓL MIT GONDOLTOK, HOGY KIKET KELLENE MEGKÉRDEZNI? HOZNAK MINDENFÉLE DÖNTÉSEKET, KOMOLY, NAGY DÖNTÉSEKET BIZTONSÁGTECHNOLÓGIÁKRÓL, A MOBILTELEFONOKNÁL ELTÁROLJÁK, HOGY HOL, MERRE MOZOGSZ, ÉS MÉG LE VAN ÍRVA A SZÖVEGEKBEN, HOGY A BIOMETRIKUS AZONOSÍTÓ, A GPS, A KAMERA, AZ A KÉRDÉS, HOGYAN KELLENE SZERINTETEK DÖNTÉSEKET HOZNI? MEG KELLENE-E KÉRDEZNI AZ EMBEREKET VAGY NEM KELLENE VAGY KIKET KELLENE MEGKÉRDEZNI? HOGYAN KÉPZELITEK EL TI EZT A FOLYAMATOT?

Nyilván azt mondanák, hogy kellene a kamerák sok helyen, de nyilván az emberek véleménye sokat számít.

Igen, de ahhoz meg olyan tájékoztatást kellene adni, mert szerintem nagyon sok ember nem is biztos, hogy megéri, hogy miről van itt szó, tehát hogy milyenek a biztonsági technikák, azt gondolom, hogy nem tudom, kit lehetne megkérdezni, de hogy mindenkit, abból hatalmas káosz lenne.

Meg kellene kérdezni, és alternatívát kellene mutatni, és nem csak egyfelé mutatni a biztonságot, picit politikusi a dolog, biztonsággal kapcsolatos, a NATO tagjai vagyunk, ne legyünk a tagjai! Olyan információkat kaptunk hosszú időn keresztül, hogy legyünk tagok, mert az jó. És nem kaptunk ellenvéleményt.

Ugyan ez volt az Európai Unióban is.

Igen. Amikor nincs alternatívája, akkor nincs választás. Azt mondanám a biztonságtechnika területén, hogy technika, először a társadalmi közhangulatot kellene jó helyzetbe hozni, sokkal hatékonyabb lenne és biztonságosabb, élhetnénk, ha ehhez a szóhoz ragaszkodunk, a biztonsághoz, mint a technikának a felszerelése. Ha kevés számú ember érzi úgy, hogy neki nincs veszténivalója, akkor kevesebb embert kellene kordában tartani, és a többség, aki vigyázni akar a saját biztonságára, ha összefogóbb lenne, ezeket az embereket izolálja javarészt. Nem fogadja be maga közé, nem izolálja, hogy jól van, jól megmondtad a rendőrnek, és így tovább, hanem ez ciki lenne. Tehát mindenképpen be kellene vonni a tömegeket, tájékoztatási szinten mindenképpen, és nem egyfelé.

LEGYEN ALTERNATÍVA.

Igen, és nem egy-kettő.

TÖBBIEK MIT GONDOLNAK ARRÓL, HOGY MINKET, ÁTLAGEMBEREKNEK, VAGY MONDJUK MINKET, NEKÜNK KELL-E HIVATALOSAN VAGY VALAMILYEN FORMÁBAN VÉLEMÉNYT NYILVÁNÍTANI, KI DÖNTSÖN A DOLGOKRÓL? DÖNTSÉK EL AZ EMBEREK AKÁRHOGYAN, NÉPSZAVAZÁSSAL, TÜNTETÉSSSEL, BÁRHOGYAN, DÖNTSÉK EL A

POLITIKUSOK, A BIZTONSÁGTECHNIKÁKAT, AKIK FEJLESZTIK, AKIK AZT GONDOLJÁK, HOGY EZ ÍGY JÓ? LEGYENEK OLYAN CIVIL SZERVEZETEK, JOGVÉDŐ SZERVEZETEK, AKINEK LEGYEN VALAMILYEN KIEMELT BELESZÓLÁSI JOGA?

Több információ kellene. Ha veszek mobiltelefont, akkor mondják el nekem, hogy mi fog történni akkor velem. Térfigyelésről az a véleményem, hogy van egy Havanna lakótelep, a IX. kerületben lakom én is, teljesen jó környéken, de gyakorlatilag vannak részek, ahol nem megyek nappal sem, nemhogy éjszaka. Ha ott azt mondja a közösség, hogy az a tíz randalírozó vagy a 15 dobál a játékgépbe, cigánykodik, verekszik és veszekszik és el fog tűnni a térfigyelőtől, akkor lehet, hogy azt mondják, hogy legyen azon a részen kint. Mindenki kedvéért. De alapvetően azt mondom, hogy a tájékoztatás nagyon fontos lenne, és megerősíteni a rendőrséget. Nagyobb biztonságot nyújtanak.

Ágnes. Nekem mulatságos dolog jutott eszembe, tavaly a De Gaulle repülőtéren szálltam át jövet is, menet is, és mindahányszor mentem, cipőt le és egyebek, és minden nőnél csipogott a csipogó. Fel sem figyeltek rá, de volt ott rendszeresítve egy hatalmas tenyeres-talpas néger hölgy, és odajött hozzám, és minden nőhöz, egy pillanatnyi ügyességgel a melltartóhoz nyúlt. A melltartóban a fémmerevítő mindenre bejelez. A fehérműgyártókat arra irányítják, hogy ne fémmerevítőt tegyenek a melltartó kosarába, hanem műanyagot, mert az nem fog jelezni. Személyes tapasztalat volt. Itt a Ferihegyi repülőtéren nem volt, de ott a francia repülőtéren igen.

HOGY KÉPZELITEK EL, EZEKET A TECHNOLÓGIÁKAT NYILVÁN CÉGEK FEJLESZTIK, ILYEN-OLYAN KUTATÓLABORATÓRIUMOK, NEM TUDOM. TEHÁT, HOGYAN KÉNE SZERINTETEK EZEKNEK A MUNKÁJÁT SZABÁLYOZNI, KELLENE-E VAGY FEJLESSZÉK, AMIT AKARNAK, ÉS ABBÓL VÁLASZTANAK AZ ÁLLAMOK, HATÓSÁGOK VAGY HOGYAN KÉPZELITEK EL? KORLÁTOZZUK A FEJLESZTÉST, LEGYENEK KORLÁTOZVA, HOGY MIT CSINÁLJANAK ÉS HOGYAN VAGY CSINÁLJÁK AZT...

Mindig van újabb és újabb technika, fejlesszék ki a maximálisat!

Nem, az emberiséget a történelem arra tanította, hogy az emberiség minden jót, amit feltalált, kivétel nélkül mindet maga ellen fordította. Atomtól a biotechnikán keresztül mindent, nem szabad tovább kísérletezni, mert az élet minőségét rontja. Filozófiai kérdés. Tények.

FELROBBANT ANNAK IDEJÉN KÉT ATOMBOMBA, DE AZÓTA ATOMERŐMŰVEK SZÁZAI TERMELIK AZ ENERGIÁT.

De az atomot nem azért találták ki, hogy atombomba legyen belőle. Ezt nem azért találták fel, amikor az atomenergiát feltalálták, akkor lett belőle atombomba. Ma már ott tartunk, hogy az egész világ bármikor megsemmisíthető. De a biotechnika ugyanez. A géntechnika, bármikor, az emberiség egy pillanat alatt elpusztítható.

Elég csak egy örült.

VANNAK EZEK A TECHNIKÁK, AMIT FOLYAMATOSAN FEJLESZTENEK A VÁLLALATOK,

Maga ellen tudja az emberiség fordítani.

ÍGY, MONDJUK, HA MÁSIK OLDALON, EGYIK OLDALON VAN A VÁLLALAT, AKI FEJLESZT, A MÁSIK OLDALON VAN A HATÓSÁG, ÁLLAM, AKÁRKI, AKI EZT ALKALMAZZA. ITT MIT TALÁLTOK IGAZÁN JÓNAK, HOGY MINDEN ÚJAT PRÓBÁLJON KI, ÉS PRÓBÁLJA MEGTALÁLNI A LEGJOBBAT VAGY KÉRDÉS, HOGY EZ HOVA VEZET, PERSZE, VAGY PEDIG KÉNE VALAHOL EGY HATÁRT SZABNI? TECHNOLÓGIÁKNÁL.

Ami a biztonságot szolgálja, azt fejlesszék.

Az atom is az emberiség biztonságát szolgálta.

Jó, de hát az ember maga ellen.

Mindent maga ellen tud fordítani, mondjál példát, amit nem fordított maga ellen!

Fejlesszenek, kutassanak, teszteljék a parlamenten, és ők elfogadják, vizsgálják őket, és ha ők elfogadják, akkor nekünk is jó lesz.

Döntést hozzák azok politikusok, és nem szakemberek, biztonságtechnikai szakemberek. Itt a 380 akárhány képviselőből nem hiszem, hogy nagyon van szakértő, aki ehhez úgy ért. Pénzzel, technikával befolyásolni akarják a döntéshozókat, és innentől kezdve nem biztos, hogy az a technika érkezik a reptülőtérre, buszpályaudvaron, mobilkommunikációban, amire az én érdekem szolgálja, hanem amire a kenőpénzt kiadja. Nem vagyok idealista, hogy kenőpénz nélkül menjenek ezek a dolgok. Tehát nem az a sorrend, hogy az állam az állampolgárai között felméri az állapotot és ad szempontot, ami alapján folyik a fejlesztés, mert nincsenek fórumok különösebben, ahol hangot adhatnánk a véleményünknek. Megbolydul a rendszer. Ha ez a sor működne, akkor igen, legyen fejlesztés, de most fordítva érzem a dolgot, hogy azt mondja a kutató-fejlesztő cég, hogy ebből hatékonyan ki tudok hozni pénzt, és beleteszek valamennyi összeget, és kialakítok hárommillió technikát, és ezt edd meg. Ezt, amit eléd rakok. És nincs megint választási lehetőség. Az én érdekemet szolgálja vagy sem. Én azt mondom, hogy egy fillér állami pénzt ne kapjanak, megrendelés szinten sem. De kapnak, ez ördögi kör. Tehát ne történjen fejlesztés!

Az a gond, hogy ezt politikusok döntenek el, és a politika ma nem elvi-ideológiai elkötelezettségről szól. Itt üzleti érdekek dominálnak, ennyi.

Igazad van.

ELLENVÉLEMÉNY? JÓ, AKKOR MENJÜNK KÖRBE A BESZÉLGETÉS VÉGE FELÉ, HOGY ITT MA VOLT EZ AZ ELŐADÁS, KÉRDŐÍV ÉS A BESZÉLGETÉS, ÉS AMIT OLVASTATOK, ÉS KÍVÁNCSI LENNÉK, HOGY EZEKEL A BIZTONSÁGTECHNIKÁKKAL ÉS A MAGÁNÉLET VÉDELMÉVEL KAPCSOLATBAN VAN NAGY DILEMMA, HOGYHA EZEN ENGEDEK, HA ITT ELŐRE MEGYEK, AKKOR OTT VESZTEK VALAMIT ÉS FORDÍTVA, ÉS MIVEL ÉS HOGYAN ÉS VÁLTOZOTT-E A VÉLEMÉNYETEK A DOLOGRÓL, AMIT ERRŐL EDDIG GONDOLTATOK? KINEK MILYEN IRÁNYBA, MILYEN BENYOMÁSAI VANNAK MOST ÍGY AZ ELMÚLT KÉT-HÁROM ÓRA UTÁN? CSINÁLJUNK GYORS KÖRT, MERT AZ IZGALMAS LEHET! ITT KEZDTÜNK, ÉS MOST ITT KEZDÜNK.

Mereven elutasítom, a hightech fejlődés az emberi szabadságjogot veszélyezteti.

AZ ELUTASÍTÁS ERŐSÖDÖTT BENNED VAGY UGYANAZ, MINT EDDIG?

Ugyanaz, mint eddig. Nem tudnak meggyőzni.

Ágnes, nekem az egész bizonyos módon ijesztő, többféle érzés is kavargat bennem, ahogy József Attila is mondta, hogy minden adatomat tudnak, és kartotékadat vagyok mindenhol. Ez ijesztő, és másik oldalról, hogyha ez jó és valami kis biztonságot ad, és a kettő között lavírozok a mulatságos kis élményeimet is beleértve a biztonságtechnikától kezdve. Magam sem tudom, hogy megy efelé a világ, de mi kevésbé szerintem. Amerikában biztosan jobban, de nem vagyok meggyőződve arról, hogy ez a helyes út.

Gyula, a véleményem nem változott meg a három óra alatt, az, mint ami volt azelőtt is. Ezt a fejlődést nem tudjuk megállítani. Kell is a fejlődés annak ellenére, hogy sok rossz oldala is van. Minden technikai találmánynak van rossz oldala is a jó mellett. Ha azt mondják, hogy ez van, ha igénylem, akkor jó, ha nem igénylem, akkor maradjon az övéké.

EZT SIKERÜLNI FOG MEGVALÓSÍTANI? MILYEN IRÁNYBA FOG ELMENNI A VILÁG?

A fejlődés, iszonyatos fejlődés.

János, szeretem magam biztonságban érezni. Egyetértek ezekkel a biztonságtechnikai fejlesztésekkel. Ne hátrafelé haladjunk, hanem előre, végül is!

DE ÚGY IS, HOGYHA MINDEZEKNEK TUDJUK, HOGY ILYEN ÉS ILYEN ÁRA LESZ?

Miért, hát mindennek van ára, nem csak ennek.

NEKED MEGÉRI AZ ÁR, ÚGYMOND, AZÉRT CSERÉBE?

Az életem, a biztonságom érdekében igen. Nem szeretem magam veszélyben érezni.

Én még kevésbé érzem magam biztonságban. Nem szeretem az egészséget.

MIHEZ VISZONYÍTVÁ?

Eddig is amennyire lehetett, megpróbáltam kivédeni az adatvédelem vagy bármivel kapcsolatban dolgokat, és mindig azt hiszem, hogy tehetetlen vagyok, de most végképp azt látom, amit mondanak a fiúk, hogy ez működik és műszaki dolog és üzlet, nagy embereknek nagy üzlete. Nem szeretem, és nem érzem magam biztonságban magam. Más dolgoktól érezném magam biztonságban.

VÁLTOZOTT A MAI NAP HATÁSÁRA VALAMIT?

Kicsit még féltősebb lettem.

Bogi, igazából annyiban változott, hogy kicsit felnyitotta a szemem vagy nem tudom, hogy tényleg fontosak ezek a dolgok, és nem figyelnek sokan ezekre, és amit én is fontosnak tartok, hogy legyen az embereknek választási lehetősége, mondhasa, hogy igen, ezt kérem vagy nem kérem vagy úgy tudjuk, hogy mi, hol, merre van. A tájékoztatás. Pár dologgal én is egyetérték, de van, amivel nem, amik elhangzottak.

ÖSSZESEGÉBEN, VAN EGY TÍZES SKÁLA, AHOL A TÍZ JELENTI A SEMMITŐL NEM TARTASZ A MAGÁNSZFÉRÁD SÉRÜLÉSE TEKINTETÉBEN, AZ EGYES PEDIG AZT, HOGY TELJESEN FLUSZTRÁLT VAGY.

Olyan négyes körül.

Kata, azt mondom, hogy a technikát nem lehet megállítani, fejlődik a világ és nekünk is fejlődni kell. Nem mi döntjük el itt ennél az asztalnál, hogy éppen milyen biztonságtechnikai rendszert fognak bevezetni, gondoljunk az útlevelekre, akkor is fel voltunk lázadva, hogy marhalevelünk, marhaszámunk van, és mégis mindenki fújta a magáét, és nem tudott mit csinálni, és be volt számozva, és tessék. És mindent ugyanúgy megtudtak róla, ezt az adatot, kérik az adószámot.

Alkotmánybíróság eltörölte.

Kérik még mindig. De ott az adószám helyette, arról is megtudnak mindent. Tök mindegy, hogy lassan már ujjlenyomattal fizetünk vagy írszből fognak megnézni minket. Ezen túlestünk, túl le vagyunk vizsgálva, hogy erről vitatkozzunk, hogy kell térfelügyelő kamera vagy nem kell. Csak nem mindig ott alkalmazzák, ahol kellene.

Hatóság (...?57,09) érdekellentét van köztük, nagyon komoly.

Attila, véleményem nem változott, el kell ismerni, hogy közösségben élünk, és nem lehet csak az én jogom mindenek előtt. Valamilyen módon alkalmazkodni kell más emberekhez. De a biztonságom szempontjából ha ez állami sugallatra vagy állami intézkedéseket von maga után, akkor tízes skálán elutasítom ezeket az irányokat. Mert egy államnak nem itt kell megfognia, hogy rákölt x milliárd forintot a technikára, és ráadásul kenőpénzzel, hogy akkor minden szép és jó lesz, hanem olyan életkörülményeket kell biztosítani az állampolgároknak, ahol nincs tömegbázisa a rám leselkedő veszélynek vagy legalább is nagyon minimális a veszélye, egy dolog meglepett a felvezető szövegben, kinek a megbízásával készül, az EB?

Norvég technológiai tanács.

Állítólag ez az egész felmérés azt a célt szolgálja, hogy leszondázza az embereknek a hozzáállását ezekhez a konkrét kérdésekhez, és ebből talán születik egy olyan kép, ami befolyásolja a többi (...?58,28), ami majd visszacsatol megint hozzánk, hogy fogjuk ezeket majd használni és élni. Nagy illúzióm nincs, azt csinálnak, amit akarnak, ami a lobbierdek és a hatalmi érdekek viszonyát mutatja, úgyszintén azt csinálnak, amit akarnak, de legalább az az érzésem picit változott, hogy mintha odafigyelnének arra, hogy mit szeretnék. Talán reprezentálva vagyok egy véleménnyel, és ez talán felerősödhet egy jelentés formájában. Illúzió még van. Ajánlottátok, hogy e-mailben lehet érdeklődni, hogy hol tart ez a folyamat a jogalkotásban, és kíváncsi leszek, fogok küldeni e-mailt, hogy ez hol lesz.

Én is kíváncsi vagyok. Előre borítékolom, hogy mi szélsőségesek vagyunk, és ki lesz húzva a véleményünk.

TÖBBIEK IS?

Igen.

Ez a tuti, és a többi az pedig, és azt csinálják, amit akarnak. Ez a gyakorlat Európában, az egész világon, hogy aki nem ért egyet az éppen aktuális hatalommal, az szélsőséges. Ennyi.

AZT MEGÍGÉRHETEM, HOGY EZEN A MI SZINTÜNKÖN BENNE MARAD, AZTÁN HOGY MI TÖRTÉNIK VELE?

Messzebbre vezető dolgok ezek a biztonságtechnikánál. A demokrácia gyakorlásában sehol nem vagyunk, igazából.

Hol van a világ, bocsánat, Európa vagy Amerika. Kár erről beszélni.

Messzebbi kérdések vannak, hogy konkrétan a biztonságérzésünk mitől van vagy mitől nincs. Nem a technikától fog függeni, hogy én hogy érzem magam a bőrömben, hanem teljesen mástól. Ennyit.

ENNYIT SZERETTEM VOLNA MEGBESZÉLNI. BÁRKINEK VAN-E VALAMLYEN VÉGSZAVA?

Nekem egyedül hogy a terrorizmust kiváltó okokat kellene megszüntetni, az USA magaviseletét a Közel-Keleten, Izraelnek azt a hihetetlen és semmivel nem magyarázható támogatását, és az egyáltalán a fafejűséggel, amivel az USA mint egyetlen egy (...?60,46) mint világállam most létezik, hogyha ezzel segítene valamit az, hogy itt ilyen, mert hogy berendezések és nem tudom micsodák és ilyen technika, az semmit nem változtat ezen. Itt a politikán kellene változtatni. Nekem ez a véleményem. Ha nincs ok, akkor. Ők sem azért terroristák, mert ahhoz van kedvük.

Izraelben élő ismerőseim azt mondták, hogy a kisember nagyon ritkán esik egymás torkának, mármint hogy palesztin, arab vagy izraeli. Mindig a kifszőnők gerjesztik a bajt, és az eszkalálódik tovább. Izraelben van egy mesterséges gerjesztés is.

'94-ben, amikor én ott jártam, miért nem volt akkor terrorizmus? Jerikóba nyugodtan bementem.

Lehetett akkor dolgozni.

Mit fog ebből a Medián egyáltalán hasznosítani?

Group no. 4

SZERETNÉM, HA AZ ELEJÉN EGY GYORS KÖRT FUTNÁNK. MINDENKI CSAK A KERESZTNEVÉT MONDJA EL, ÉS HOGY MI AZ, AMI ARRA KÉSZTETTE, HOGY ELJÖJJÖN ERRE A KUTATÁSRA, HOGY RÉSZT VEGYEN!

Magdi vagyok. Végül is a téma érdekes volt. Igazából ez is készített rá, mert érdekelt, hogy tényleg mik vannak. Meg volt rengeteg újdonság, ami, szerintem, olyan dolgokat hallottam, amibe úgy igazából bele se gondoltam, és ez a beszélgetés sok mindenre rávilágított, hogy az ember tényleg hajlamos csak egy dolgot nézni. És aztán kiderül, hogy van annak nagyon sok oldala is.

Móni vagyok. És én is, mint itt a hölgy, elkezdtem gondolkodni, hogy napi szinten annyi minden dologgal foglalkozunk, és ez is benne van a napjainkba, és mégse tudunk úgy konkrétan dolgokat, és talán egy ilyen is érdemes végighallgatni.

András vagyok. Fontosnak tartom a témát, és örülök annak, ha az ilyen fontosabb kérdésekben a közvéleményt is kutatják, és a véleményüket kikérdezik.

Veronika vagyok, és tulajdonképpen adódott ez a lehetőség. Megkérdezték tőlem, hogy érdekel-e a téma, és mondtam, hogy persze, szívesen eljövök, átgondolom, minden.

Én Éva vagyok, és az internet kapcsán jöttem el erre, mert nem is gondoltam arra, hogy ennyire nyitott az ember, hogyha internetezik. És megdöbbenett a lehetőség, hogy az

internetre másik számítógépet kell használni, mint a belső munkára. Ez máától kezdve másképp lesz teljesen.

Áron vagyok, és a valamelyik (x351) kapcsán kerültem ide, és engem is érdekel a dolog, és kíváncsi vagyok arra, hogy a (x402) a kölcsönhatása, biztonság, (x407) kapcsolatba, hogyan épül fel a valóságban.

Én Vilmos vagyok. Engem érdekel, hogy kinek mi a véleménye a dologról. Elég sok emberrel beszélgetek ilyen témákról is. Érdekelnek az ilyen dolgok. Sok minden.

Laci vagyok. Nekem ez a téma teljesen szakmába vágó, mivel munkám szerint határőr- és idegenrendészeti előadó, ilyen adatkezeléssel foglalkozok. Napi szinten priorálok le külföldi személyeket, illetve olyan személyeket, akik Magyarországra területére szabálysértést követnek el, menekültekérelmet nyújtanak be. Tehát szakmából adódóan priorálással, ellenőrzéssel foglalkozom. Útlevélezéssel is foglalkoztam. Most mint biztonságtechnikai mérnökhallgató tanuló a Zrínyi Miklós Nemzeti Egyetemen. Tehát teljesen olyan témakör került elélem, ami maximálisan az én munkámhoz is szükséges, és újdonságokat is hallok itt és kapok. Bár nagyrészt, tehát az itt elhangzottakba azt lehet mondani, hogy teljesen otthon vagyok, és nagyon jó a téma, amit feldolgozunk. Úgyhogy nekem kifejezetten ez egy plusz.

Csaba vagyok. Engem érdekelt, hogy milyen új technológiák vannak, amiről nem tudok. Ezért is jöttem el.

MOST MIT GONDOLTOK A BIZTONSÁGI TECHNOLÓGIÁKRÓL ÉS A MAGÁNÉLET VÉDELMEÉRŐL EZEK UTÁN?

Szerintem civil ember szempontjából bizonyos dolgok tehernek tűnnek. Jó, én másként ítélem meg, én azt mondom, hogy a biztonság az egy olyan dolog, amire soha nem elég elegendő pénzt áldozni, és Magyarország szerintem még mindig abba a helyzetbe van, hogy akkor áldoz ilyen dolgokra, amikor már baj történik. Tehát nem tartja szem előtt. Én kint voltam most Ferihegyen egy biztonsági képzésen. Ferihegyre én mint hivatalos személy ötszörös szűrésen keresztül jutottam be. Az első kettő szűrő nekem problémát okozott. Szóval furcsa volt. És utána, hogy mentem át a többi szűrőrendszeren, utána kezdtem értékelni, hogy igen, ez a dolog nagyon fontos, és hogy mit jelentett a számomra. Úgy éreztem mikor az ötödik ponton keresztül mentem, akkor azt mondtam, hogy végül is nem bántam meg, és jó, hogy ilyen szigorú ellenőrzés van. Sőt! Még egy hatodik pontot is bevezettem volna, hogyha rajtam múlik. És mindenhol. Tehát én azt mondom, hogy a közéletbe, a napi életbe, például a metróknál is áteresztő kapukat csinálnék, kettős áteresztő kaput. A bankok már alkalmazzák, hogy kettős beléptető rendszert csinálnak. Ugye először bemegyek egy ajtón, igaz, hogy ott nincsen biztonsági őr, nincsen senki, és utána bemegyek egy másik ajtón. Tehát védelmi szempontból nagyon jónak tartom, és mindenhol alkalmaznám a kettős bevezető rendszert. Jó, ez problémát jelent, tehát megnehezíti a mindennapi életünket, de ezt meg kell szokni, mert a biztonság nagyon fontos. És nem elsősorban arra kell gondolni most itt terror, mert itt nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy terrorcselekmények miatt. Nem. Én azt mondom, hogy biztonságban érzem magam, hogyha az a hely, ahol én tartózkodom és vagyok, biztonságos. Függetlenül attól, hogy ott terrorcselekmény várható vagy nem. Vagy ha egyáltalán nem is várható, de akkor is számomra...

LEHET, HOGY A TÖBBIEK EZT MÁSKÉNT LÁTJÁK EZT KICSIT. TE AZÉRT ELÉGGE BENNE VAGY A DOLOGBAN. TÖBBIEK? MIT GONDOLTOK?

Lehet, hogy jók ezek a kapuk, de mikor, mondjuk, mezítláb kell rohagálnod a repülőtéren, mert levetetik a cipődet veled. Pedig az égvilágon semmi gyanús nincs benned. Ez azért egy kicsit már megalázó, talán.

De mért? Nektek a mentalitáson és a szemléleten kell változtatni.

Ne vetessék le velem a cipőmet.

De mért baj, hogy levetetik?

Azért, mert megalázó utána mezítláb egy külföldi repülőtéren.

De ha a cipőmet leveszem, abba nincs semmi megalázó. Most az, hogyha azt kérnék nyilvánosan, hogy az alsógatyámat húzzam le, az még oké, az megalázó. De egy cipő levételében mi van megalázó?

Az, hogy kiszednek a sorból. Az, hogy minden huszadik, akárhányadik emberrel. És mért pont veled vetetik le?

Számomra ez nem megalázó.

Engem baromira zavar.

Mert egy cipő levételében nincsen semmi. Az a személyiségi jogot nem sérti meg.

Engem mondjuk félelemmel töltött el ez az egész dolog. Különben se, sok mindenbe nem gondoltam bele, hogy hogy lehet. Mondjuk az én OTP-mbe ott nincsen kettős kapu, ott szépen besétálok az ajtón, ennyi az egész. De más a kettőbe sincsen ilyen. És úgy hallottam, hogy nem is igazán akarják ezt a dolgot valahogy bevezetni sem. Nem tudom, hogy melyik OTP vagy bank az, aki megcsinálja.

Erste Bank. Például.

Az csinálja is meg. Annak már megvan az oka rá, hogy mért teszi. Talán. Én úgy gondolom, hogy biztos kell valami, hogy az ember, de nem tudom, hogy ennyire kell-e. Vagy így kell-e, hogy ennyi mindent lefigyelni. Az olyan, mint hogyha az ember már alapjáraton gyanúsított lenne, és akkor már csak a rosszat feltételezem róla rögtön. De hogyha előjön egy olyan dolog, akár a szeptember 11., amit vidáman megrendeztek és elintézték. Akkor hol volt ez a nagy lehallgató társaság, aki ezt megakadályozhatta volna? Vagy hogyha, mondjuk, azt nézem, hogy annyira figyelik a bankokat, akkor mért lehetett Mórton megcsinálni, hogy nyolc ember meghal tíz perc alatt?

Az Erstének melyik bankfiókja?

Például ami a Blaha Lujza téren, a Bástyá mozi vagy nem tudom, mi volt ott, ott a kettős kapu van.

Horizont volt ott.

Vagy Horizont? Ott kettős kapu van. Előtte átmegyek egy kapun, és utána megyek be a térbe.

De még egy olyat, hogy a bankautomatánál az ember látja kiírva, hogy a felvételtől készülhet videófelvétel vagy valami. Erre azt mondom, hogy amikor az embernek először nyeli el a gép a kártyáját és ott áll döbbenet, hogy most akkor mi a bánat lesz, meg hogy veszi fel a pénzt meg minden. És akkor fölhívja azt a zöldszámot, és kiderül, hogy tényleg mindent látnak, és már tudják, hogy a kártyám is ott van benne, ha akarják, megnézhetik, ezt valahol az ember úgy veszi, hogy az az én biztonságom, hogy értem. Szóval itt sok dolog nem értem, meg nem értünk.

Hogy vodás vagy nem vodás, azt el lehet dönteni. A biztonsági őrök eldöntik, hogy vodás vagy nem vodás az, aki a kamera előtt áll, és belenéz a képernyőbe esetleg az. Aki ilyen módon akar csalni a bankkártyával, szóval az nyugodtan megcsinálhatja. Szóval ez nem egy külsőség.

Az egyik dolog, hogy a biztonság az nyilvánvaló, hogy együtt jár egy bizonyos személyi jogoknak a sérelmével. Tehát azt anélkül nem lehet megcsinálni. De azzal egyetérték az előadóval, amit mondott, hogy nem a biztonsági berendezések fogják megoldani a biztonságunkat. Hanem sokkal inkább egy szemlélet. Tehát az, hogy a hazugság hazugság, a lopás lopás, a csalás csalás, a becsstelen ember az becsstelen is, a becsületes becsületes. Ha ez az emberekben így van, tehát valamikor is, még mindig vannak helyek, ahol olyasmi van, hogy kötnek egy szerződést, azt megbeszélik egymás között, utána kezdet fognak, és ezzel meg van kötve a szerződés. És ha valaki ezt megszegi, az az illető jobb, ha elköltözik az országból. Van ilyen ország. Itt Magyarországon hosszú idő óta, azt hiszem, ezt nem lehet megcsinálni. És személyektől független. Most éppen emiatt én is azt mondom, hogy bizonyos dolgokra, engem inkább az sért, most a lányomnak vettem egy repülőjegyet. A fiam intézte, mert én nem értettem hozzá, az interneten rájöttünk, kiválasztotta a jegyet,

elővette a bankkártyámat, arról leolvasta a számot, bemondta, és meg volt véve a jegy. Hát, mondom, ez a lehető legnagyobb marhaság. Én elvesztem a jegyet vagy ellopja tőlem a kártyát valaki, szépen leolvassa a számot, és vesz Amerikába jegyet magának, és elmegy. Az én pénzemem. És nem tudok ellene tenni semmit. Tehát ezért én nem szoktam megsértődni, hogyha valahol fizetek nagyobb összeget, és utána az illető azt mondja, hogy mutassam a személyimet. Mert ezt az én érdekében csinálja. És éppen emiatt egy csaló, egy rabló, egy terrorista, azt ne úgy nézzük, hogy az egy olyan ember, hogy ránézek, hű, ő egy terrorista. Nem. A lelegegásabb, legudvariasabb ember mögött is lehet egy terrorista. És a legértelmesebb, egyetemet végzett terroristák vannak. És nem azért, mert az egyetem nem jelent semmit, de intelligens, okos, becsületesnek kinéz. A szomszédai, teljesen tökéletes, rendes, kedves, aranyos, izé, és ő egy... Nem tudom, hol voltak ezek, azt hiszem, Angliába. Vagy hol történtek ezek a terrorakciók? Kiderült, hogy a szomszédja egy terrorista volt. Tehát éppen emiatt olyan nincs, hogy, tehát nem tudják kilőni azt, hogy most te vedd le a cipődet, te vedd le, de azzal lehetne, hogyha a betöréseket, nagyon gyorsan elkapták őket. Nem úgy, hogy van egy betörés, és azt soha nem fogják elkapni. Nem is beszélve, hogy csinálnak olyan akciókat, hogy rémisztgessék az embereket. Mert szerintem az, hogy itt arról beszéltek magas beosztású emberek, hogy terroristaveszély, csak azért, mert az ő érdeke azt diktálta, ez így rettenetes kártékony valami. Mert egy csomó ember tényleg fél. Magyarországnak egyelőre a terrorizmustól különösképpen nem kell félnie. És a terrorizmust, abban is igaza van az előadónak, legalábbis én egyetértek vele, hogy a terrorizmust azzal, nem is beszélve, iraki háborúval, aki azt elhitte, hogy az iraki háború a terrorizmus ellen tört ki, az szerintem nagyon ostoba. Nem létezik. Az nem, hogy megszüntette a terrorizmust, az erősítette. Azóta rettenetesen felerősödött a terrorizmus. Azt lehet mondani, hogy a világon a legnagyobb terrorista az Amerikai Egyesült Államok elnöke, Bush. Ő okozza most a terrorveszélyt, a hülyeségével.

De nem biztos, hogy ostoba. Azért hiszi el, mert az érdeke neki.

Az más dolog, hogy az érdeke. Inkább azt lehet mondani, hogy az embereket tartja hülyének, hogy ilyeneket bead, hogy azért csinálták ezt az egészet, merthogy a terrorizmus ellen. Ha megoldják a problémát, az izraeli-palesztin problémát, ha megoldanák Angliában az írek, a protestánsok-katolikusoknak a problémáját, ha megoldanák Spanyolországban a problémákat, ha Magyarországon megoldható lenne a kívül levő magyarok és az ottani országoknak a problémája, ezek a dolgok, azt hiszem, megszűnnének. Ezt kéne megoldani, és akkor...

Még egy másik dolgot akarok mondani. Hogy az adatainkat, ugye, természetesen szükséges sok állami szerv tudja, a magánszférájukba is tudjanak bejutni, csak ez a baj, hogy néha előfordul visszaélések ezekkel. Valahogy olyan törvényeket kellene hozni, hogy nagyon-nagyon szigorúan büntessék azokat, akik ezekkel az adatokkal visszaélnék, és fölhasználják magáncélokra. A saját érdekük érdekében fölhasználják, bizonyos adatokat, amelyeket olyan célból gyűjtöttek, hogy a biztonságunkat növeljék, és közben visszaélnék vele. Tehát ilyen törvényeket kellene valójában, megfontoltan, és komolyabbakat hozni.

EMLÉKEZTEK BIZTOSAN EZEKRE A FORGATÓKÖNYVEKRE, AMIKET OLVASZTATOK VAGY AMIKRŐL EGYÁLTALÁN SZÓ IS VOLT. MIT GONDOLTOK EZEKRŐL? ÚGY ÖSSZESEGÉBEN SZERINTETEK EZEK JÓK VAGY ROSSZAK?

Az a chipkártyás az nekem nem igazán jött be. A hölgy, amiről ... az a történet. A nő zavarban érezte magát, és kellemetlenül, ahogy átjutott vagy ahogy a helyzet történt. Biztos, hogy a leírás szempontjából a hölgyet, ahogy leírták, jó volt maga a történet, csak úgy az ember belegondolja hirtelen magát a helyzetbe, elképzeli, akkor az úgy... Viszont a másik, az a férfiú, aki az autópályán, az mondjuk egy jobb történet. Az a pozitívum jobb.

MÉRT ÉREZTED AZT JOBBNAK?

Mert míg az a szerencsétlen társa több veszélyzónán ment át, mire bejutott a kapukon, ő ugye azért simábban. Mondjuk az is az adatbázis miatt jutott be gyorsabban. Lehet, hogy az a megoldás egy idő után rosszabb. De ahogy azt a történetet elolvastam, mégiscsak neki kedvezőbb helyzetbe jutott, mert hamarabb is beért, meg nem volt annyi nyűg a nyakába, mint a másiknak.

Én úgy láttam, hogy ez a kicsit okosabb ember, ugye, őneki is meg voltak az alap kapcsolatai, amivel figyelt arra a dologra, hogy ő most nem telefonál, és nem csinál olyat, és nem hívja föl. És ilyen alapon ugyanezt meg tudja egy terrorista is csinálni. Az idős hölgnél viszont nekem mérhetetlenül tetszett az a lehetőség, hogy ha van az embernek egy idős szüleje vagy egy valamilyen szinten tehetetlen ismerőse, akkor megvan nekem a lehetőségem arra, hogy megnyugodjak, hogy tudjam, hogy most elment, hogy mért nem mozdul három órát vagy mikor érkezik vagy valami. És ebbe az egészbe ez a szörnyű, hogy két oldala van nagyon ennek a dolognak. Az egyik a nagyon jó. A másik meg, hogyha valaki olyan kaparintja meg, akkor a nagyon rossz.

Egy kicsit nyomasztó volt, egyébként.

MELYIK?

Az a világgép, ami lefestettek. Ilyen (x1955) jellegű már majdnem. Minden gépesített.

Jó volt ez a beépített dolog, ez a segélyhívó szó.

Az is egy jó dolog.

Igen. Hogy az az én véleményem lehessen, hogy én azt az autóba kérem? Mért? Szerintem valamilyen szinten mindenkinek szüksége van arra. Ha tényleg ott fekszik és meg se tud mozdulni, azért az nem egy rossz. Nem hiszem, hogy ha megkérdeznék, hogy most te szeretnéd-e, úgyis azt fogja mondani, hogy igen.

Vagy a sebesség dolognál, hogy ott is felmerült annak a dolga, hogy automatikusan levették a kártyájáról a büntetést, például. Ilyen alapon ez is egy jó dolog, mert az biztos. De azt is ki lehet játszani, hogy tudja, hogy hol vannak azok az élőórák, és ott lelassít, és akkor már nem kapják el.

Mért nem tartja jó ötletnek, hogy ha önnel valami történik a kocsiban, hogy az jelezze, hogy valami van?

De, jó. Most nem az a probléma itt, ami elhangzott az előbb is, hogy ezek a technikai berendezések, ezek lényegében jók. Egy nagyon nagy probléma van, egy óriási bizalmatlanság, hogy ha én ezt megcsinálom, nem tudom, mire fogják használni. Ez a probléma. Ha ezt mindenki tudná, és olyan helyzetben lennénk, hogy én az ujjlenyomatomat, ezt, azt, amadt, mindent leadok, és én tudom, hogy azért adtam le, hogy ezzel ellenőrizték, hogy ne tudjon terrorista feljutni a gépre, oké, rendben van. Az, hogyha ellopják az autót, akkor nincs autóm. Ellopják az autót...

De meg lehet találni.

Meg lehet találni. Valami történik velem. Utána tudnak jönni. Ellopják a telefonomat. Vagy telefonon keresztül utol tudnak, ez nagyon jó. De egy nagyon nagy probléma van, hogy számtalan olyan eset van, hogy ezeket az adatokat nem arra használják. És rengeteg olyan dolog van, amit nem is tudunk, hogy mire használnak. Tehát az, amit én fölvettem, tehát ez a jelenlegi titkosszolgálat, ami itt működik, ez egy olyan zavaros dolog. Fogalmunk nincs, hogy mit miért és mire használnak. Fogalmunk nincs, hogy mit tudnak rólunk. Én is megdöbbentem, de régen hallottam már, hogy tényleg az van, itt van a zsebemben a telefon, itt én beszélgetek, és ha valaki kíváncsi lenne arra, hogy most én mit beszélek, azt ő le tudja hallgatni. De ez nem lenne baj, ha tényleg arra használnák, hogy terroristákat, bűnözőket, ezt, azt, amadt ellenőrizték. De ha ők arra kíváncsiak, hogy, én gyanús vagyok bizonyos politikai szempontból, és arra kíváncsiak, hogy én hol mit mondok, az már pofátlanság, egy disznóság. És ez valóban sérti a...

EGY PICIT KANYARODJUNK VISSZA! A FORGATÓKÖNYVEKBŐL MÉG MI AZ, AMIRE EMLÉKEZTEK? ITT SOK MINDEN ELHANGZOTT MÁR, AMIT

EMLÍTETTETEK, HOGY BENNE VOLT A FORGATÓKÖNYVBE. A TÖBBIK MIRE EMLÉKEZNEK?

A (x2300) reálisabb, és jobban köthető azokhoz a biztonsági okokhoz, amit ismer minden. (nem érteni) mindenféle beléptető, hasonló dolgokhoz. Szerintem még külföldön se nagyon van. De Magyarországon meg nem is lesz sokáig. (nem érteni)

De ez nem biztos. A metrón már lesz.

De nem hiszem, hogy szükség van rá.

Nem. De teljesen a Béke tér (?) körbe akarja zárni az összes metró, tehát a metróknak a lejáratait, és külön beléptető rendszer lesz ugyanúgy, mint...

De ezt inkább a bevétel miatt akarják.

Nem miattunk, a biztonságunkért.

Na de ezt nem lehet megváltoztatni. Az a baj, hogy még, jó, én megint a szakmai szinten beszélek, de azt mondja, a magyar embernek a szemléletét kell megváltoztatni. Mindennek, az a baj, hogy még mindig a rossz oldalát látjuk, mert sajnos többet tapasztalunk a rosszból, mint a jóból. Tehát azt is figyelembe kell venni, hogy ezek a dolgok, amik létrejönnek biztonságtechnikai szempontból, a biztonságunk érdekében jönnek létre, és hogyha ezeket jól alkalmazzák, akkor ennek a pozitív oldalait látjuk. Viszont az a baj, hogy egyre több negatív dolog kerül felszínre, és az embernek az agya inkább arra koncentrál, hoppá, kihoznak valami dolgot, mi lesz ennek a negatív oldala. Mi az, ami rosszul fog ebből kisülni? Valahogy meg kéne változtatni a szemléletünket.

TEHÁT AZT MONDOD, HOGY ELEVE A ROSSZ DOLGOKRA FIGYELÜNK.

Igen. A magyar ember tipikusan olyan.

Ez nem igaz.

Nem igaz. Szerintem se igaz. Nem.

Alapból egy pesszimista nép vagyunk.

Nem. Az, hogy megcsinálják a beléptető rendszereket, az, hogy a pályaudvaron is van már, a Nyugatiban, hogy ellenőrzik a peronokat, erre azt tudom mondani, hogy egy igazságos dolognak tartom, mert ha én ki tudom fizetni, meg bárki más, akkor fizesse ki mindenki.

És ez azért kell, merthogy nem fizetnek.

És nem minden a biztonságtechnikáról szól.

Mondjuk, a repülőtérrel is beszélhetnénk, amikor zsákszámba hozzák le az ott lévő kisollókat, meg nem tudom én, mi minden. Ott is, ha valaki nagyon akarja, és hogyha rossz szándékú, akkor meg tudja tenni.

Nincsen feltörhetetlen kód, vagy zár, amit nem lehet kinyitni. Szóval azt figyelembe kell venni, hogy nincs olyan biztonsági rendszer, amit nem lehet valamilyen módon.

PRÓBÁLJUK EGY KICSIT ÖSSZESZEDNI A BIZTONSÁGTECHNIKÁNAK AZ ELŐNYEIT! ELHANGZOTT AZ, HOGY PESSZIMISTÁK VAGYUNK. EZT RÉSZBEN CÁFOLTÁTOK. NÉZZÜK MEG MÉGIS, HOGY MIK AZOK AZ ELŐNYÖK! MOST TEKINTSÜNK EL AZ ÁRNYOLDALAKTÓL! NÉZZÜK MEG, HOGY MI AZ, AMI JÓ EZEKBE A TECHNIKÁKBAN!

Az előny az, hogy egy kisstílu terrorista biztos, hogy fennakad ezen. De egy megszervezett terrorista akciót nem tud megakadályozni. Ez nyilvánvaló. Tehát egy olyan esetet, ami történt, hogy nyolc repülőgépet vagy mit tudom én, hányat, ahhoz egy olyan óriási szervezetnek kellett lenni, ami ezt meg tudta csinálni. Ezt nem lehet megakadályozni.

És ezen nem lehet változtatni?

Itt csak szemléleten lehet változtatni.

Én azt mondom, hogy...

MOST MEG LEHETNE CSINÁLNI SZERINTETEK SZEPTEMBER 11-EI TERRORTÁMADÁST? AMIKRŐL MOST BESZÉLÜNK, AZOKNAK NAGYON NAGY RÉSZE AZÓTA...

Nem lehet.

Meg lehet csinálni.

Meg fogják csinálni.

Magának az ellenőrzés rendszerének a kiépítésétől függ minden. A terroristák egyébként is előrébb járnak, és ha akarják, meg fogják csinálni.

Igen, de nem biztos, hogy magát az ellenőrzést meg a technikát úgy használják, ahogy kell, és olyan szigorúan, amilyen szigorúan kéne az adott helyeken.

Nem. Nem ez a lényeg. Hogy megakadályozzák, hogy a terrorizmusnak ne legyen háttere.

MOST ELHANGZOTT EGY ELŐNYE, HOGY BIZONYOS SZINTŰ VAGY BIZONYOS ELTÖKÉLTSGŰ TERRORIZMUST VISSZA TUD TARTANI EZ A DOLOG. VAN-E MÉG VALAMI?

Ez a GPS, ez az autókat figyelő rendszer, ez is egy rendkívül jó dolog. Tudniillik hogyha úgy gondolom, hogyha tízmilliókat érő kamionokat tudnak a cégek ellenőrizni, és ezt nem a sofőr ellen irányulva, hanem hogy merre jár az autó, hogy hol van vagy valami. Vagy én még azt is jónak találom, hogy van egy tíz millás autóm, és beleszerezek valamit, és igenis tudják meg, hogy hol van, ki lopta el és mit csinált vele.

TEHÁT VAN EGY ILYEN ELŐNYE IS.

Igen. Az, hogy az én biztonságom. Vagy egy balesetnél például. Vagy például a gyerekeimet figyelni ebbe a mai világba.

Tíz millás autónál meg kifizetődő.

Akkor 40 millás.

Egy kétmillió autónál is meg lehet oldani.

De ez nem ártana, ha a tévében is lenne. Szóval a reklámok helyett vagy a Kékfény vagy akármilyen ilyen bűnügyi magazin, egyáltalán nem ártana, hogyha ennyi embert, amit most is látunk, meg úgy egyáltalán, ennyi embert érdekel, hát nem hiszem, hogyha havonta, nem kellene reklám, havonta egyszer egy olyan műsort beraknának, ami erről szólna. És mondjuk ott is lenne egy telefonszám, egy hozzáférhetőség, ahol meg lehetne kérdezni dolgokat. És azért mondtam, hogy ne így, hogy az internet, hogy most megint csak az internetre térjünk vissza, hanem kimondottan egy ilyen műsor. Szerintem rengeteg embert érdekelne az, amiről mi itt most beszélünk.

Az emberek nagy többségét nagyon megijesztené. Nem biztos, hogy ez jó lenne.

Én is megijedtem először, de ez elmúlik.

Igen, mert most is vagyunk 30-an, és lehet, hogy naponta ... biztos, hogy mást is érdekelne.

Azt is mérlegelni kellene, hogy a legtöbb pénz kérdése is. Nem csak az. Sok előnye van ezeknek a biztonságiaknak. De hát ezek rengeteg pénzbe kerülnek. Tehát azokat elő kell fejleszteni.

De egy százmillió autónál vagy mit tudom én, az nem foglalkozik azzal...

Az ritkaság manapság. Ne a százmilliókat, hanem nézzük a többséget.

Úgy értettem, egy kamion vagy valami, akinek érdeke.

Általában a többségnek komoly gondot okoz a pénzügyi fedezete ezeknek a biztonságtechnikai eszközöknek.

Én azt mondom, hogyha most beszélünk a biztonságtechnikáról, én azt veszem észre, hogy amíg nekem az autóm, ha engem baleset ér, ami, tipikusan az „én” van a szempont, tehát az „én” a szempont, addig elfogadom magát a biztonságtechnikát, és ennek az alkalmazását. De amikor már jönnek csoportok meg nagyobb, szélesebb körbe kell alkalmazni, akkor már lehet, hogy azt mondom, hogy hoppá, ez már zavar engem, és teher számomra.

Most, mikor leültünk, eleve úgy kezdték, hogy ne úgy vegyük, hogy csoportos, hanem csak én, csak te, csak mi.

Igen, de...

Hát akkor?

De azért csoportosan is az én érdekeben történik.

Sokkal jobban átvilágítják a témát, ha csak rólad van szó.

MÉG EGY KICSIT AZ ELŐNYÖKRE PRÓBÁLJUNK FÓKUSZÁLNI!

Csak azt szeretném mondani, hogy igazából az, hogy csak én, meg hogy az ember magára lebontja ezt a dolgot meg minden, ez szerintem természetes, egy az. A másik pedig, hogy igazából, amikor ebben a dologban az ember elkezd kételkedni, akkor jön a bizonytalanság a biztonságtechnikában. Mert addig, ameddig csak valamit véd, addig jó, de amikor kikerülhet az adatom, akkor kezd az ember igazából gondolkodni ezen, hogy akkor hogy is van ez. Hogy jó ez nekem igazából addig, ameddig azért van, amiért én gondolom. Csak hát, míg nincsenek tisztában vele, hogy mit minek a védelmére kapjuk, addig...

TUDTOK-E MÉG NEKEM VALAMI ILYEN ELŐNYT MONDANI? VAN-E MÉG VALAMI ELŐNYE? AKÁR SZÁMOTOKRA LENNE-E AZOKNAK A TECHNIKÁKNAK ELŐNYE, AMIRŐL IDÁIG BESZÉLTÜNK VAGY OLVASTATOK?

A bűnözést visszafogja egy bizonyos fokig.

Szóval ilyen bűnözés, terrorizmus, baleseti biztonság.

Az, hogy ezek révén a bűnözőket ... valaki egyszer, egy ilyen szakértő azt mondta, hogy a bűnözést nem azzal lehet megakadályozni, hogy egy bűn esetén halálra ítélik vagy életfogytiglant kap, hanem az, hogyha valamit csinál az illető, két hónapon belül rács mögött van. Tehát tudnia kell azt, hogyha ő valami jogellenes dolgot csinál, akkor őt el fogják kapni. És nincs, hogy megússza. Ezt kéne. Ha ez lenne, ez visszafogná az embereket. Mert az, hogy ő tíz évet kap vagy hány évet kap, az nem tartja vissza, mert azt mondja, hogy úgyse fognak elfogni.

Nekem még az is előnynek tűnik, hogy igazából ez a biometrikus útleveél például kiváltaná az okmányt. Hogy nem kéne papírokat magammal cipelni, hanem azt mondom, hogy itt az útlevelem.

De az kell, a papír is.

Azt mondja, hogy egyet kéne és nem ötöt. Tehát nem kéne személyi, jogosítvány.

Nem kéne személyi, jogosítvány. Mért járna le? Nem kéne meghosszabbítanom, mert ugye, annyit jelent, hogy az ujjlenyomatom nem fog megváltozni. Szóval megkímélné, hogyha így nézem, sok olyan dologtól, hogy nem kéne az okmányirodába menni, nem félnék attól, hogy valaki ellopná tőlem.

De hát mit kezdene vele?

Ha az ujjlenyomatommal működik, akkor ő elviheti a 15 chipemet, akkor se tud vele mit csinálni. Szóval ilyen alapon ez kényelmesebb lenne tán.

Biztos lehet hamisítani azt is. Mindent lehet hamisítani.

A kisstílűek ezt nem tudnák hamisítani.

Na jó, nem lehet megcsinálni a házilagos eszközökkel. De aki akarja, az biztos meg tudná.

Őrizhetném a gyerekeket például, ilyen alapon, hogy merre jár. Én úgy emlékszem, hogy az anyukámék elengedtek vidáman az iskolába, én egyedül közlekedtem. Mutass egy gyereket a szomszéd utcából, akit el mer a mamája egyedül engedni! Hozzák-viszik a gyerekeket.

Mert elveszik a mobilt, a pénzét.

Igen.

Látja, hogy mobilozik, már elveszik.

NÉZZÜK AKKOR MEG EGY KICSIT AZ ÁRNYOLDALAIT EZEKNEK A TECHNIKÁKNAK! MI AZ, AMIÉRT AGGÓDOK? VAGY MI AZ, AMI NEGATÍVUMA EZEKNEK A TECHNIKÁKNAK?

A visszaélés. Az idegen kézbe kerülés.

Az adataid idegen kezekbe kerülnek.

Ezért kérdeztem rá egyébként az iwiwre is. Mert ott is meggyanúsították a tulajdonost vagy a fejlesztőjét azzal, hogy az egész oldalt azért hozta létre, hogy eladhassa. És nem

tudom, hogy végül is ebből mennyi igaz, de tulajdonképpen mindenki önként és dalolva adja meg a saját legintimebb adatait is.

De nem kell megadni.

Nem kell megadni, csak igazából akkor gondolkodott el ezen az ember szerintem, amikor felröppent ez a hír, hogy esetleg tényleg eladásra szánják ezeket az adatokat.

Azt hiszem, hogy a személyes adatok azok csak az ismerősöknek jelennek meg. Akit te elfogadsz ismerősnek, annak megmutatja az adatait.

Bejön az egész lap.

Lehet azt választani.

Hogy ki lássa, igen.

VAN-E VALAMILYEN MÁS DOLOG AZON KÍVÜL, HOGY AZ ADATAINK ILLETÉKTELEN KEZEKBE KERÜLHETNEK? PERSZE BÁRMIT CSINÁLHATNAK VELE. DE VAN-E VALAMI SZERINTETEK, MÁS DOLOG, AMI ÁRNYOLDALA EZEKNEK A TECHNOLOGIÁKNAK?

Persze. Hogyha idegen kézbe kerül, zsarolhatóvá válik az ember.

Személytelenebb, gépiesebb az egész világ. Nem? Eltűnik az ember, csak egy szám lesz, egy chip. Egy egység.

A bizalmatlanságot gerjeszti, az nyilvánvaló.

Hibaszázalékkal dolgoznak, ahol dolgoznak...

És akkor ott is csak egy szám lesz az ember? Erről még úgy nem beszéltünk, hogy akkor mi lesz.

Meg se kérdezik, hogy eltakarod.

És mikor kapja ezt az ember meg? Amikor megszületik a baba, akkor kap egy chipet, és akkor attól függővé válik életére? Szóval azért ez egy gépies világ.

Robotok lesznek helyettünk. Robotok lesznek, mint ahogy hallom, hogy a kórházakban is már robotok vannak.

Meg tulajdonképpen az emberek moralitása, ott, amit mondtál, hogy ne azért tartsuk be a sebességkorlátozást, mert az a kütyü visszafogja az autóját, hanem mert ő döntsön úgy.

Azért ez egy nagy visszatartó erő ám.

Az biztos, csak mondjuk a motiváció. A cél a fontos, menjen lassan mindenki.

Előfordulhatnak, hogy ezek a rendszerek tévedhetnek, mint ahogy a TAJ-kártyákkal is nem tudom, hányan kaptak a rendszerből téves értesítést. Az adataink egy bizonyos rendszerbe vannak összefoglalva. Hát azok is meghibásodhatnak. De az egy másik, amik előfordulhatnak. És komoly bonyodalmat tudnak okozni.

Bejutni is nehéz egy rendszerbe, de kitörölni is, nagyon szépen ki tudnak. Az se mindegy, hogy egy bázisból az ember hogy kerül ki.

Igen. Ez az, ami felmerült, amit az előadó is mondott, hogyha valaki véletlen egy tévedés folytán gyanúsítottá válik, a végén rettenetes nehezen tudja tisztázni magát. Mert hát ezek olyan biztos dolgok, és azt mutatja, hogy ő bűnöző.

Mint akinek visszaéltek az útlevelel, hogy Svájcban, és akkor lopott útlevelel bűntényt csináltak. Az ő nevében. És akinek az adatai fölkerültek egy adatbázisba, és akkor tévedésből...

Le is csukták, ugye?

Tévedésből, akkor igen. Tehát az ilyen tévedések előfordulhatnak.

És mi van, ha valakinek megég a keze?

Visszanő az ujjlenyomat, az nem múlik el.

Nem múlik el?

Nem tudja leégetni az ujjlenyomatát. Azt próbálták a bűnözők még a XVIII. században, állítólag, a XIX. században, hogy akkor nem lesz ujjlenyomata, ha savval égeti az ujjbegyeit.

És ugyanúgy vissznanő?

Ugyanaz ugyanúgy vissznanő. Tehát fél év múlva ugyanúgy lesz ujjlenyomata.

Le kell vágni.

Ez a fénykép, igazából ez is egy olyan dolog, hogy...

MÁR HOGY AZ ARCFÉNYKÉP?

Igen, az arckép. Hogy ebbe is vesz bizonyos pontokat. Most abban valahol benne van a lehetősége annak, hogy van egy másik ember, akinek ugyanaz a nyolc pontja egyezik. És akkor mi van?

Mondják valakire, hogy belőled már láttam egyet. Teljesen van egy hasonmása valakinek. Kiszűrjük az ilyeneket egyébként. Nekem az irodámban, és pont én kaptam egyébként egy ilyen ujjlenyomat-azonosító gépet. Az egész osztályon sajnos csak én foglalkozok ezzel. Most ez a gép nagyon sok szempontot vesz figyelembe, és nagyon sok minden alapján azonosít. Tehát egy ilyen ujjbegyen megnéz millió-egy olyan pontot, ami alapján ő összehasonlítja egy másik ujjbeggyel. Tehát én azt mondom, biztonságos a rendszer. Jó, persze.

De az arcod is változhat.

Igen, de pont ezért alkalmazzák az ujjlenyomatot, mert az nem annyira változik.

Ezt akartam mondani, hogy fogyunk, hízunk, akármi. Az arcod is.

De ujjlenyomat nemcsak a hüvelykujjon, hanem mind az öt ujjon van.

De az is, gondolom, egy kicsit terebélyesedik, nem? Azért a súly, az oda is megy, nem? Valamennyi.

Akkor se változik olyan mértékben, hogy... Magának a bőr rajzolata, az nem változik.

Arányaiban ugyanaz.

És a gyereké is ugyanaz, és majd az nő?

Azt hiszem, ez gyerekkortól felnőttkorig ugyanolyan, csak maximum...

MIT GONDOLTOK, A BIZTONSÁG MIKOR LEHET FONTOSABB A MAGÁNSZFÉRA VÉDELMEINÉL?

Ha balhé van, akkor.

EGYÉBKÉNT NEM? DE MI AZ A BALHÉ, AMIRŐL AZT MONDANÁD TE MAGADNAK...

Becsöngetnek éjszaka, és elvisznek, és azt se tudom, mért.

HOGY A MAGÁNSZFÉRÁDAT HAJLANDÓ VAGY KORLÁTOZNI?

Most a terrorizmusra és a bűnözésre koncentrálva, nyilván abban az esetben, hogyha konkrétan terroristaveszély lenne Magyarországon. Vagy olyan mértékű lenne a bűnözés, hogy túl nagy jelentősége lenne ennek a fajta biztonságoknak.

A bűncselekmények megelőzése érdekében nagyon fontos.

Igen. Akkor az ember félretenné.

Bizonyos fokig igen. Nyilvánvaló.

A cipőmről nem mondanék le.

A repülőtéren egyáltalán nem örülnék, hogy kimegy, és fölszáll a gépre.

Megmondom, miért.

Ezek után, amik történnek a világban...

Az az érdekes ebben, hogy a húgom rengeteget repked Európában, és azt mondja, hogy tendenciózan a magyarokat szűrik ki. Lehet, hogy a magyar mentalitásnak van egy ilyen rossz híre vagy nem tudom, így Európán belül, de hogy mindig az ő bőröndjeikkel problémáznak.

Ha tudom, hogy egy olyan helyre fogok menni, ahol a biztonságtechnikát nagymértékben alkalmazzák, és azért alkalmazzák, hogy ezzel kiszűrjenek oda nem kívánatos cselekményeket, akkor fogadjam én ezt el vagy pedig ne menjek arra a helyre. Hogyha én repülni akarok, akkor tudomásul veszem, hogy a repülésnél a biztonság alapkövetelmény, és ez az én érdekemben történik. Hogyha én...

Ezt nem adom. Akkor vetessék le mindenkivel.

Abszolút nincs értelme. Egyrészt az olyan lenne, hogy eddig ott volt egy csomó márka, akkor senki nem rakná a cipőjébe, máshová rakná.

De nem írom alá, hogy az én érdekembe. Előtte már háromszor átmentem oda-vissza a kapun, nem jelez semmit, és szólt.

A biztonsági izé, a fiam jött haza, volt nála két tubus borotva izé, vagy mit tudom, micsoda, és az egyiket elvették tőle, a másikat nem vették észre. És azt meg simán hozta.

TUDTOK-E MÉG NEKEM ILYEN EGÉSZEN KONKRÉT DOLGOT MONDANI, MINT EZZEL A CIPŐLEVÉTELLEL KAPCSOLATBAN ELHANGZOTT, AMIKOR ÚGY ÉRZITEK, HOGY INKÁBB ROSSZ ÉRZÉS, KELLEMETLEN ÉRZÉS, MEGALÁZÁS, BÁRMI ILYESMI?

Nem lehet, hogy azért tűnik megalázónak, mert az a baj, hogy azok az emberek, akik ezeket a technikákat alkalmazzák, nem elég kulturáltak és nem elég tisztességesen bánnak velünk mint állampolgárokkal? Szerintem inkább ott van a probléma, mint a te esetében is. Mikor levetette a cipőt, akkor én lettem volna annyira udvarias, hogy azt mondom, hogy szia, ne haragudj, azért vetettem le veled a cipőt, mert ilyen és ilyen probléma merült fel. Lehet, hogyha kedvesebben és udvariasabban, és nem úgy jön ez neked, hogy mért alkalmazza, akkor te is másként viszonyulsz hozzá.

Nem.

Biztos?

Igen, mert engem ebben a szűrőpróbaszerűsége zavar.

Ez benne a lényeg.

Értem, hogy ez a lényeg, de akkor is.

De nincs értelme, hogy mindenkivel levetetik a cipőt. Annak semmi értelme nincs.

Pedig pont az enyémben volt tőr.

Nem azért. Az adja a...

A félelmet.

A bizonytalanságot, így van. Tehát akinek nincs semmi problémája, az simán leveti a cipőjét, és azt mondom, oké, rendben van, ti tudjátok, mért csináljátok.

Jó, hát én se szóltam egy szót se.

Nem is az, hogy takargatnivalód van.

Úgy kellene ezeket a dolgokat csinálni...

Nem az, hogy takargatnivalód van, hanem kellemetlenül érezted magad, és attól ... hanem hogy mért pont én?

Hogyha azt mondd, hogy statisztikailag 500 emberből egynek levetetik a cipőjét, nem azt mondom, teljesen baráti, ugyanaz, amit az előadó mondott. De amikor veled csinálják, akkor már nem olyan jó.

Ha belépsz egy ilyen helyre...

És ha te vagy az 500-adik? Akkor milyen érzés?

Én még azt se tartom problémának, hogy azt mondják, mutassam meg a táskámat. Megmutatom.

Az ember azt elfogadja, nem? Hogy akkor én vagyok az 500-adik. Most mondok egy számot.

De ezt mondtam én is az előbb. Ez, ha belépsz egy ilyen helyre, ahol fokozatosan odafigyelnek a biztonságra, akkor ez legyen számodra természetes, és érezd úgy, hogy a te érdekedben történik, és amikor veled történik ez a dolog, akkor ne úgy fogd fel, mint terhet vagy kellemetlenséget, hanem úgy fogd fel, hogy az az én érdekemben történt. Én ezt mondom.

Igyekezni fogok.

Mondom, ezt el kell magaddal fogadtatni, és ilyen téren úgy kell hozzáállni az ilyen technikákhoz, hogy igen, ez az én érdekemben történik, és hogyha én kerülök ilyen szituációba, akkor azt nem kellemetlenül fogom megélni, hanem úgy, hogy ez mind azért történt, mert ez szolgálja az én biztonságomat, szolgálja a más biztonságát.

Jó, de ne felejtse el, hogy te azért nem civilként rohagálsz ebben a rendszerben.

Figyelj! Amikor én kimegyek a repülőtérre, én se úgy megyek ki, hogy... Tehát így vagyok felöltözve, és nem az egyenruhám van rajtam.

Jó. De teljesen máshogy állsz ezekhez a dolgokhoz.

Igen. Azért mondtam, hogy az emberekbe mentalitásbeli változást, meg felfogásbeli változást kell eszközölni ahhoz, hogy természetes és elfogadható legyen számukra ez a dolog. Jelen esetben a biztonságtechnika.

TUDTOK-E NEKEM HASONLÓ KONKRÉT PÉLDÁT MONDANI, AMI ENNEK ELLENTMOND, AMIRŐL BESZÉLGETTÜNK AZ ELMÚLT KÉT-HÁROM PERCBEN? TEHÁT AMIKOR IGENIS AZT MONDHATJUK, HOGY A MAGÁNSZFÉRA VÉDELME AZ FONTOSABB, MINT EGY ILYEN BIZTONSÁGTECHNIKAI INTÉZKEDÉS. UGYE MOST AZT MONDTUK NAGYJÁBÓL, HOGY MINDEN BIZTONSÁGTECHNIKAI INTÉZKEDÉS, HA NAGY BAJ VAN, AKKOR MÁRPEDIG ... ÍGY ÉRTVE A MAGÁNSZFÉRA VÉDELMÉT.

Ez nyilvánvaló, hogy független. Most ez lehet, hogy egy más dolog, de az, hogy ez a vizitdíj-visszatérítésnél ami volt, ez a dolog. Ha valaki nem jött rá, hogy ez alapján olyan emberek kezébe kerülnek olyan adatok, amik abszolút semmi köze hozzá, az nyilvánvaló, hogy sérti. Tehát az, hogy valakiről megtudják azt, hogy ő milyen betegséggel feküdt a kórházban...

Az önkormányzat jegyzőjéről van szó.

Igen. Mert ő fogja visszaadni a pénzt ilyen-olyan oknál fogva. Tehát ez nem volt végiggondolva. Nyilvánvaló. De ezt orvosolni kell.

De az mért baj? Megtudja az orvos, hogy nekem...

Nem az orvos.

Vagy megtudják, hogy nekem, most én voltam, mert volt daganatom pár évvel ezelőtt, megműtöttek. Most ott van rajta, hogy kolonoszkópiára mentem, és megtudja ezt az önkormányzatnál valaki, mit érdekel.

Semmi köze hozzá.

Vannak olyan betegségek, amit igyekszik az ember titkolni, mert zavarja. Tehát a személyiségét zavarja, és pszichológusok foglalkoznak vele, hogy túltegye magát ezen. És akkor rájövök, hogy az önkormányzatnál ez is tudja, az is tudja, amaz is tudja, hogy nekem mi a bajom. Hát micsoda dolog ez?

Úgy lehet visszaélni, hogy elmondja a jegyző olyannak, aki viszont vissza fog élni azzal, amit megtudott ilyen módon.

Meg egyébként is. Most ne haragudj, hogy ilyen hülye példát mondok, de ne adj Isten AIDS-es vagy, és azért rohagálsz orvoshoz. És utána el kell menned a jegyzőhöz, és hát igen, én ezért és ezért rohagálok. Akkor ez milyen?

KICSIT KANYARODJUNK VISSZA A BIZTONSÁGTECHNIKÁHOZ! MILYEN ESETEKBEN TARTJÁTOK ELFOGADHATÓNAK, A MAGÁNSZFÉRA MAGASABB VAGY VÉDETTEBB, MINT AZ ILYEN BIZTONSÁGTECHNIKAI INTÉZKEDÉSEK ÁLTAL HOZZÁFÉRHETŐ? TUDTOK-E NEKEM ILYEN PÉLDÁT MONDANI?

Igen, mert akkor az igazságszolgáltatást is valahogy elvárjuk.

A repülőtérre, a bankoknál bizonyos fokig tudomásul kell venni, az én biztonságom érdekében bizonyos adataimat le kell adnom.

Igen. Vagy valamit meg kell tenni. Bankok, akár közintézmények, nyilvánvaló dolog, hogy nem haragszom meg.

A bíróságra is ne lehessen csak úgy bemenni. Ezzel is egyetértek.

TEHÁT EZZEL EGYÜTT IS ÉLÜNK IGAZÁBÓL.

Igen.

És szükséges is.

Igen.

Múzeumokba. Tehát oda, ahol értékes dolgokat őriznek. Az, hogy megnézi a táskámat az őr, hogy nem viszek semmit vagy egyáltalán nem is engedik, hogy bevigyem a táskát egy múzeumba, ezt is azt mondom, rendbe van.

Ha normális, az emberek döntő többsége elfogadja.

A Zsidó Múzeumba oda csak átvilágítva lehet bemenni, például. Az rendbe van.

EMLÉKEZTEK-E A SAJÁT ESETETEKRE VAGY A SAJÁT MAGÁNÉLETETEKRE, AMIKOR FÖLHÁBORODTATOK VALAMI ILYESMIN, MINT AMIT TE EMLÍTETTÉL A CIPŐVEL VAGY EZ A MÚZEUMOST, ÁTVILÁGÍTÓSDI?

Felháborító inkább akkor van, tehát az a felháborító, nem is az, hogy ők ezt megcsinálják, hanem az a személyzet, aki ezt csinálja, ha úgy csinálja, hogy az sértő. Tehát, ezeket a dolgokat úgy kell csinálni, hogy tudom, hogy ő ért, őbenne benne legyen, hogy a te érdekedben csináltam. De ne az, hogy mit ugrálsz itt most. Ezt nem kell csinálni.

Amit mondtam, hogy sajnos az ezeket a technikákat alkalmazó emberek még mindig nem igazán kulturált, nem tudják alkalmazni, és nem kellőképpen dolgoznak ezekkel a technikákkal.

Közben rájöttem. A többi utas előtt megalázó, akik azt hiszik, hogy valami gond van veled, és azért mindjárt itt elvezetnek.

Nem megfelelő diszkrécióval kezelik ezt a dolgot.

Ott, nyilvánosan a kapunál.

Azt lehetne megcsinálni, hogy a többszörös szűrőrendszer, ami például Ferihegyen nincs meg, és már szó volt róla, hogy emiatt be is zárják a repülőteret, de erre nem akarok kitérni. A lényeg az, hogy ahogy a repülőtérrre bemegyek, a repülőtéren már az utasváró csarnokba is minden személy csak úgy léphet be más országokba, hogy átmegy egy kapun, egy ellenőrzésen. Tehát hogyha mindenki egységesen átmegy egy szűrésen, és nem pedig csak szűrőpróbaszerűen vagy nem csak az a személy, aki utazik, akkor nem adódik ilyen szituáció. Mert hogyha én váróként, tehát jön nekem a testvérem haza Londonból és én várom, és hogy betehessem a repülőtérrre a lábamat, átmék én is egy biztonsági ellenőrzésen, meg ugyanígy átmegy az utas is, aki utazni akar, és mindenkire egységesen ezt a rendszert kivetik...

Ezt mondtam, hogy jobb lenne, ha mindenki.

Akkor ez nem okoz ilyen problémát. De az a baj, amit te is elmondtál, hogy nem úgy alkalmazzák a rendszert vagy nem egységesen alkalmazzák, és ezért okoz kellemetlenséget.

Még azt meg lehetne csinálni, mert csakugyan, az zavaró lehet, hogy a másik azt hiszi, aki mögöttem van, hogy én gyanús vagyok, azért vizsgálják engem. Tehát valahogy jobban kéne reklámozni, hogy az ellenőrzéseket szűrőpróbaként végzik és nem gyanúsítottként. Tehát valójában nem tudja mindenki. Mikor ott áll, na, maga jöjjön ki, és nézzük meg a cipőjét.

Jó ötlet lenne.

Tehát ezt kéne jobban reklámozni.

Én jó ötletnek tartom, ha most a repülőtérről eltávolodnánk, hogy például az áruházakban megszűnt már egyes helyeken vagy kisebbfajta boltokban is ez a szűrős szemű eladónők fürkésző pillantása, mert ráteszik az árura azt a chipet, amivel te nem hagyhatod el a helyet, mert elkezd csipogni az ajtónál. És akkor te nyugodtam kóricálhatsz, fogod magad, leteszed, fölveszed, minden, és nem az van, hogy ilyen fürkésző szemek figyelnek téged, hogy most lopsz, nem lopsz. És mindenki tudja, hogy ez rajta van.

E mögött ott van az is, hogy most már a legtöbb üzletben az átlátszó televízió (?5426) sorozatot alkalmazzák. Tehát azért, hogy én nem látom, hogy van itt vagy ott esetleg kamera.

Az is megvan.

De máris jobban érzed magad adott esetben.

Igen.

Hogy nem direktbe figyelnek.

Nem vagyok híve annak, hogy valaki nyomon követ, és figyel minden léptemet. Hanem nyugodtan intézhetem a dolgom, és én azt tudom, hogy figyel a kamera, akár.

Nézhetjük ilyen szempontból a kamerának a jó oldalát, mert addig, amíg nem volt meg a biztonságtechnikának ez a módja, addig jött az eladó, és akkor „te most biztos lopni fogsz”. Tehát addig így nézett ki. De mivel a technika belépett az életünkbe, és ezen a ponton egy pluszt adott, tehát segítette, hatékonyabbá tette az üzlet figyelését, ellenőrzését stb., ezért megszűnt velem szembe az a diszkrimináció, hogy engem az az eladó most gyanúsítson, mert, ugye, ezt a szerepet átvette a technika.

De ugyanaz, csak nem annyira zavaró az egész, de ugyanúgy figyelnek.

Azt hitték, hogy ellopta, csak nem vették ki a ruhából azt a nyavalyát.

Lehet úgy topisan is, hirtelen elfogy valami, és az ember hirtelen nem ad arra, hogy hogy néz ki, úgy is tudnak fürkészni pillantással, mert megy a biztonsági őr az ember után. Vagy volt nekem is olyan, hogy végigcsipogtam a házba, és az a matricás valami volt, és beleragadt a könyvembe. És már végignéztünk mindent, én meg csak csipogtam, csipogtam. Mondom, már nincs nálam semmi. És akkor nyitogattuk ki a könyvet, és beleragadt. Az is milyen kellemetlen. Nem vittem el semmit, de ez csipogott a házba.

SZERINTETEK KIKET KELLENE MEGKÉRDEZNI MIELŐTT ILYEN BIZTONSÁGTECHNIKAI ESZKÖZÖKET ALKALMAZNÁK?

Szakembereket.

Akik ezt tanulják, aki ezzel foglalkozik, aki tanulmányi útra jár országokba. Ki kéne próbálni ilyen helyzeteket.

Adott esetekben mérnökök vagy ahol alkalmazni kívánják a technikát.

Csak szakembert, igen. Nem kérdezném meg a politikust, meg senkit se.

A POLITIKUST BIZTOS NEM?

Biztos nem.

Nem.

Lényegébe a politikus, ők hozzák a törvényeket. Őneki ezt tudni kell. A politikust nem megkérdezni, hanem a politikusnak kell megkérdezni a szakembert.

És ez alapján hozzanak törvényeket.

Összeül három politikus, kitalál valamit, és utána hozzák a törvényt, hogy ez se jó, az se jó, amaz se jó. Hát akkor kérdezzünk meg valakit! Nem. Előtte kell megkérdezni.

Persze, nem szeretik beismerni, ha nem értenek valamihez.

Pedig az az igazság, az okos ember tudja magáról, hogy nem tud semmit.

Ez így nem szégyen, mástól segítséget kérni.

A LAKOSOKAT NEM KÉNE SZERINTETEK MEGKÉRDEZNI?

Annak az a hátránya, hogy 100 ember 200-féle megoldást fog mondani. De lehet közvélemény-kutatás, csak az az igazság, hogy ilyen média mellett, mint ami a világban van, a közvélemény olyan nagyon manipulálható, hogy annak lesz igaza, akinek több pénze van a reklámra.

Az olyan helyeken, ahol fokozottan fontos a biztonságtechnika alkalmazása, én azt mondom, ott nem kell megkérdezni. Ilyen a repülőtér is. Mert az utasforgalom tekintetében a legveszélyeztetettebb zóna, és ott alkalmaznák igenis az emberek megkérdezése nélkül a maximális biztonsági ellenőrzéseket. Tehát vannak olyan helyek...

MELYEK AZOK A HELYEK, AMIK NEM ENNYIRE FREKVENTÁLTAK BIZTONSÁGTECHNIKAI SZEMPONTBÓL? UGYE MONDTAD, HOGY ITT NEM SZABAD MEGKÉRDEZNI, MERT ITT MINDENKI CSINÁLJA.

Például az utca, egy tér. A térfigyelő rendszerek alakulhatnak azon, hogy az ott lakóknak mi a véleménye, mert nyilvánvaló, hogyha sok a betörés vagy valami, akkor az emberek természetesnek fogják venni, hogy igenis legyen, az ő érdeküket szolgálja.

Ez is üzlet. És hogy üzlet, ott van a jelentősége annak, hogy (nem érteni). Szóval nem lehet eltekinteni attól, hogy több mindent figyelembe vegyünk, ne csak a szakembert. Döntéshozó politikus annyi szakembert hoz, és mindenkinek más az érdeke. Itt ezeknek a biztonsági rendszereknek, nagyon sok helyen azt mondják legalábbis, hogy muszáj, hogy megmondják, hogy hova tegyék a kamerát, hogy hol van a sebességellenőrző. Akkor mi értelme van, ha mindenki tudja, hogy ott van a kamera? Szerintem ez valahol egy nonszensz. Úgy kéne, hogy az emberek ne tudják, hogy hol van. Se a sebességmérő hol van, se a kamera hol van, mert akkor hatékony. Csak az előbb beszéltünk arról, hogy mindenkinek joga van tudni, hogy mikor veszi fel a kamera.

Az kötelező sebességmérő.

Igen, de akkor valójában nem ér semmit az egész ellenőrzés. Ha én tudom, hogy a 67-es kilométernél meg a 83-asnál van sebességellenőrzés, akkor hajtok, és ott majd lelassítok szépen.

Ezt is meg kéne határozni, hogy hol lehessen tudni, hogy van az a kamera. Mért? Egy sebességnél, ott senkinek sincs kivételalója, de egy másik helyen, ott már lehet.

Amit mondott az úriember, hogy ő találkozik a barátnőjével, és a felesége...

Ha olyasmit csinál, ami törvénytelen...

Jó. De azért a sebességmérés meg az, hogy most nézem, hogy a parkba például melyik kisgyereket verik meg hazafele, az a kettő nem ugyanaz. Mert a sebességkorlátozás...

Én ugyanannak tartom azt. Mind a kettőt.

Végül is egy kiírást, hogy egy kamera felkerül egy helyre, az mondjuk akár azt is jelentheti, hogy odamegy valaki, aki rosszban sántikál, és akkor azt mondja, hogy akkor keresek egy olyan helyet, ahol ez nincs. És ez megelőzés. Mert amikor már betörték és fölveszi a betörőt, azzal már az ember olyan sokkal...

TEHÁT HOGY TUDVA VAN, HOGY OTT BE VAN KAMERÁZVA, AZ MEGELŐZÉS.

Igen, az egy megelőzés. Ez nehéz döntés lenne, hogy hova tegyük föl.

Ki van írva, hogy van, de nincs.

Azért tudjuk! Rejtve ne legyen semmi! Inkább közöljék velünk, hogy itt ezt és ezt alkalmazzák!

Igazából a rendőrségnek meg azért kell oda kiállnia szerintem, mert azzal is vissza tudnának élni. Tehát ilyen alapon bárkinek küldözgethetnék a leveleket, hogy itt láttuk, itt fényképeztük le, ennyit fizessen, annyit fizessen, és mivel te nem láttad őket...

Igen, tehát, hogy tudjunk róla! Tudjunk róla! Tehát semmiféleképpen ne legyenek ezek a dolgok úgy elhelyezve, hogy mi nem tudjuk, pont azért, hogy visszaélni ne lehessen vele.

Visszatartó erőnek szánják inkább.

Sokkal fontosabb dolog az, hogy az embereknek a tudatát egy kicsit megváltoztatni, és jó felé. Nem úgy, mint ahogy a média csinálja, hogy a tudatrombolás folyik. Én sem értek egyet azzal, hogy tudom, hogy ennél a kilométerkőnél ott van. Sajnos az embereknek egy nagyon nagy százaléka azt mondja, hogy itt lelassítok, a többi helyen megyek 200-zal. Nem értek egyet vele.

Ennek is van visszatartó ereje, mert...

10 km-re lassíts. És a többi helyen meg ízé.

Öt perc múlva meg elüt valakit a zebrán.

De nem biztos, hogyha valakit rajtakapnak például sebességtúllépésen, akkor az illetőtől, én például a körúton olyasmit, hogy valaki egy keréken megy 500 méterre a körúton, meg 120-szal meg 150-nel megy, ettől az illetőtől elvenném a jogosítványt, és biciklizni se engedném. Nem hogy megbüntetném 1000 forinttal, és utána motorozik tovább. Nem. Ez az illető annyira alkalmatlan a jogosítványhoz, hogy elvenném tőle. És ezt kellene, azt, amit egyszer mondtam, hogy a visszatartó erő abban van, hogy elkapom. Ha valaki törvényteleniséget követ el, az számítsen rá, hogy ezt nem ússza meg.

HA MÁR ITT A SZABÁLYOZÁSNÁL TARTUNK, SZERINTETEK HOGYAN LEHETNE ÉSSZERŰEN ÉS JÓL SZABÁLYOZNI A BIZTONSÁGTECHNIKÁK BEVEZETÉSÉT, MEG EGYÁLTALÁN A FEJLESZTÉSÉT?

Énnekem az a véleményem, hogy az emberekre az tartozik, hogy megfelelőképpen tájékoztatni őket. Nem az, hogy megkérdezni a véleményüket. Mert most itt ülünk, és megkérdezik, hogy ez meg az, fogalmam nincs róla. De hogyha mondják, hogy ezt ezért, azt azért, amatt amazért, a másik ember megint elmondja, hogy miért és esetleg más érveket hoz fel. Ez alapján azért az embereknek valamennyire kialakul. De itt is, ez is veszélyes dolog, mint ami itt elhangzott, hogy a pénz az nagyon sokat számít. Tehát ha valakinek az az érdeke, hogy ez most így legyen, akkor ő megfizeti azokat a szakembereket, akik azt fogják mondani, hogy úgy legyen. És sajnos mivel olyan helyzetben van ez az ország, és azt hiszem, az egész világ, hogy a pénz diktál, és nagyon komoly pénzdiktatúra van a világban, ennek következtében nagyon bizonytalan vagyok, hogy kinek van igaza. Tehát olyan bizalmatlanság van. Ebből fakad a bizalmatlanság.

TÖBBIEK, MIT GONDOLTOK, HOGYAN LEHETNE EZT SZABÁLYOZNI?

Nagyon fontos lenne a jó szabályozás, az adatok miatt, meg minden egyéb dolog miatt. Szóval egy olyan hivatal csinálja ezt, akiben az emberek megbíznak, akikre rá merik bízni az adataikat.

És van ilyen hivatal?

Én szeretném hinni, hogy van, igen.

És nemcsak az, hogy meghozzuk a törvényeket, hanem azok legyenek betartva. Hiába hoznak olyan törvényeket, amiket nem lehet betartani. Nemcsak hozni kell, hanem figyelemmel kísérni, és be is legyen tartva minden törvény.

SZERINTETEK AZ ILYEN TECHNIKAI ESZKÖZÖK FEJLESZTÉSE TERÉN VANNAK-E VALAMILYEN ETIKAI AGGÁLYOK? MERT UGYE, MOST IDÁIG BESZÉLGETTÜNK PÉNZRŐL, MEG ARRÓL, HOGY MAGA A TÖRVÉNYKEZÉS. DE HOGY VAN-E VALAMI OLYASMI DOLOG, AMI ETIKAILAG MÁR AGGÁLYOS LEHET AZ ILYEN BIZTONSÁGTECHNIKÁK TERÉN? EZT VALAHOGY SZABÁLYOZNI KELLENE VAGY EZ MOST NEM EGY OLYAN DOLOG, AMI...

Most még nincs szerintem. Majd amikor a chipes rendszer, meg olyan, hogy bőr alá beültetnek dolgokat, mikor már a technika odáig fejlődik vagy már megvan most is a technika, csak nem alkalmazzák, mert szerintem a törvény se engedi. De hogyha odáig eljutunk, talán akkor lesz az, hogy etikai problémák fognak fölmerülni. Mert azért én se akarok olyan lenni, mint egy vágóhídi marha, aki a fülében a hogyhívjával nyilván van tartva. Tényleg, amit mondtál, hogy amikor már oda jut a dolog, hogy mindenki csak egy darab lesz, rendelkezik egy chippel, akárhova fogok menni, azt a chipet leolvassák, mindenhol csak egy darab leszek, és teljesen el fogok személytelenedni.

ITT AZÉRT BEÜTNEK ETIKAI DOLGOK.

Persze.

Pláne, hogyha valaki kirekesztődik emiatt, mert azt mondja, hogy én nem vagyok hajlandó, nekem ne rakjanak be ilyen chipet.

Utóbb ilyen nem lesz.

Nem fogunk eljutni, szerintem se, mert lesz ... a chip beültetésére gondolok.

Angliában már vannak a kutyáknak például. Ott van, és vannak ilyen nyilvántartások, hogy kutyaközpont. Meg tudják állapítani, hogy melyik kutya gazdája nem végezte el a munkáját.

Biztos, hogy meglesz, vagy megvan.

Én azt mondom, hogy a napi életbe, még lehet, hogy a nagymamám kézzel gyúrta a tésztát, most már van dagasztógép. Lehet, hogy tíz év múlva a technika, meg ahogy napról-napra fejlődik, mert fejlődik a technika és minden egyes dolog, ami a kényelmünket szolgálja, és

minden egyes jó dolognak meglesz a rossz tulajdonsága. Tehát ugyanígy fejlődik a hamisítások, a biztonságtechnika is ahogy fejlődik. Ennek a jó dolognak is megvan a negatív oldala, és pont ebből adódóan fejleszteni kell, fejleszteni kell, fejleszteni kell...

Bele lennék hajszolva ebbe a megoldásba?

Nem hiszem, hogy bele leszünk hajszolva, de föl fog merülni ez a dolog.

Ez akkor fog felmerülni, hogyha a világ így fejlődik tovább, ahogy most. Tehát ilyen etikai ... rombolódik a világ. A csőd felé megy a világ. Az értékek annyira nullává silányulnak. Ennek kéne inkább megfordulnia. Mert hogyha hiszel abban, a becsületesség és az igazság. Olyan nincs, hogy mindenki becsületes. Mindig lesznek tolvajok, mindig lesznek gyilkosok, minden. Mindig voltak, mindig is lesznek. De azért az legyen, hogy egy kicsit az emberek ezekről másként gondolkodjanak!

Mindig rossz volt a világ igazából.

Ez sem igaz.

De, de, mindig rossz volt a világ. Az a helyzet, hogy mi most ezt a világot más szemmel nézzük, mert régen is volt ilyen, hogy volt egy-két gazdag...

Nem a gazdagság a probléma.

De, hogy megölték az embereket, a paraszti élet semmit se számított. De ez a nemzedék, ebbe már van igazságérzet, ez már másképp látja a dolgokat, és másképp fogja fel. De a világ ugyanolyan rossz, mint régen volt. Csak az eszközei mások. És másként gondolkodnak róla. Mert most mi a különbség, hogy akkor megölték a parasztokat, most meg megölik fél Irakot?

Azért akkor se úgy volt, hogy megölték a parasztokat, mert volt rossz földesúr, és volt jó földesúr. Ez nagy különbség.

De itt is elhangzott, hogy akkor is ez van, és van egy másik állam, aki viszont törődik az embereivel. De hát akkor ugyanaz, mint ami akkor volt.

AZ A KÉRDÉSEM VAN, HOGY MOST SOK MINDEN ELHANGZOTT, OLVASTATOK, LÁTTATOK, HALLOTTATOK SOK MINDENT. VÁLTOZOTT-E A VÉLEMÉNYETEK, HOGY ÉRZITEK, A BIZTONSÁGI TECHNIKÁKKAL ÉS A MAGÁNÉLET VÉDELMEVEL KAPCSOLATBAN?

Félek egy kicsit jobban, és nagyon oda fogok figyelni. Nekem ez alakult ki. A félelem és a jobban odafigyelés.

Mindenféleképpen úgy érzem, hogy ez a három óra vagy akármennyi jó volt, hogy tényleg jobban beléltünk a dolgokba, és én is szerintem jobban fogok félni. De ez csak ilyen ösztönösen. Lehet, hogy csak most vagy napokig. De lehet, hogyha megint egy ilyen valamit fogok hallani, ilyen biztonsági valamiről, akkor megint egy ilyen gyomorgörcs, aztán túljutok rajta, mert már úgy ... viszont a jó részét is látom a dolgoknak.

Valahogy mindig fontosnak tartottam a biztonságtechnikát, de valahogy mindig úgy érzem, hogy csak beszélünk róla. De az, hogy ezt meg is valósítsuk, nagyon messze vagyunk tőle. Tehát ez volt a véleményem előtte is és most is. Sajnos az, hogy ez fontos, és hogy csak beszélünk róla, és nem hiszem, hogy a közeljövőben radikális változások lennének. Pedig nagy szükség volna rá.

Én meg azt mondtam eddig is, hogy nem vagyok hajlandó félni, inkább egy picit ilyen struccpolitikát folytattam eddig is, mert regisztráltam iwiwen meg internetezek otthonról. Azon felhúztam a cukrom egyébként. De ez se jött volna elő soha az életbe, ha ez itt konkrétan nem kerül szóba. Ezt egy kicsit próbálom lazábban felfogni, mert nem vagyok hajlandó félni. Inkább így nem nagyon gondolok bele, hogy...

ÉS EZ NEM IS VÁLTOZOTT IGAZÁBÓL ALAPVETŐEN EZ A DOLOG?

Hát most végiggondoltam, de ha jobban belegondol az ember, akkor sokkal ijesztőbb. És nem akarom fenyegetve érezni magam.

Nekem nagyon hasznos volt. Én egy borzasztó naiv ember vagyok, és inkább mint hallgató figyeltem, nem tudtam mit beleszólni. Viszont nagyon sok olyan jutott a tudomásomra, amiről fogalmam nem volt, ugye, a technikai részét illetően, mint a megoldásokat.

ÉS HOGYAN ÉRZED, KICSIT MÁSKÉNT FOGOD FEL?

Teljesen másként. Én a biztonságtechnikusokat mindig szoktam hallgatni a tévében, főleg, amikor ilyen nagy esemény történik. A Nógrádi elég ismerős. És nem értek egyet, hogy többet kellene foglalkozni a biztonságtechnikával, kiadni a megoldásokat. Inkább arról kellene, hogy ez mind a mi érdekünkben történik.

TE HOGY ÉRZED?

Annyiban változott, hogy így együtt látom az egészet. Mert tulajdonképpen hall az ember mindenfélét, tehát ezeket is lehet hallani. De így együttesen, összefogóan nem. Az ismert dolgoktól kevésbé tart az ember, mint az ismeretlentől, ez mindenkivel így van. Ebből a szempontból mindenképpen hasznos volt. Az alapvető véleményem pedig nem változott, mert az volt eddig is, hogy nem arra kell ráállni, hogy a biztonsághoz értők megóvnak minket mindentől, és mindenki felelőtlenül csinálhat azt, amit akar.

Különösképpen nem változott a véleményem. Nagyon hasonló a véleményem az előző elmondottakkal. Feltétlen szükség van ezekre a biztonsági berendezésekre, és nyilvánvaló, hogy fejleszteni is kell őket, de én nem ebben látom a megoldást. Én most úgy látom, hogy a világ, az most nem jó felé megy, de optimista vagyok, és bízom benne, hogy többségbe kerülnek azok, akik azt mondják, hogy másként kéne ezt csinálni. És nem az fog megvédeni a terroristáktól, hogy minél fejlettebb, minél fejlettebb, hanem az okokat kell valami úton-módon megszüntetni, és ez okozhat. És sok más témában is ugyanez a lényeg, hogy az okokat megszüntetni, amellett, hogy nyilvánvalóan kellene a biztonsági berendezések, biztonsági eszközök. De nem fajulhat odáig a világ, hogy chipekkel tudja csak biztonságban érezni magát. Én eddig se féltem, ezután se félek. Szerintem Magyarország még messze van a terrorveszélytől. Tehát az ilyen kisstílű betörőktől nem azt mondom, hogy nem tartok. Ha megyek késő este az utcán, én is figyelek, hogy jön a hátam mögött.

Én mondtam az elején is, hogy félni nem kell, hanem el kell fogadni és tudomásul kell venni, hogy ezek a dolgok miértünk történnek. Persze igazából tényleg ne történjen semmi probléma, tényleg az okokat kell megszüntetni, amik kiváltják, ahogy te is elmondtad.

Addig, amíg az okokat nem tudjuk megszüntetni, addig szükség lesz a biztonságtechnikai módszerekre, technológiák, nem tudjuk mással kivédeni. De jó lenne eljutni odáig, hogy ne ez befolyásolja az életünket, hogy csak biztonságtechnika, és akkor az ember mást se hall.

VÁLTOZOTT-E VALAMIT A NÉZŐPONTOD, HOGY ÉRZED MAGADBA?

Ugyanígy.

Annex 6 - Frequency Tables

country = HU

q1sex^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid male	17	50,0	50,0	50,0
female	17	50,0	50,0	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q3household Persons in household ink self

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	8	23,5	23,5	23,5
2	10	29,4	29,4	52,9
3	4	11,8	11,8	64,7
4 or more	12	35,3	35,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q4children^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid yes	19	55,9	55,9	55,9
no	15	44,1	44,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q5childhome1 No children^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	13	38,2	38,2	38,2
yes	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q5childhome2 14 or younger^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	30	88,2	88,2	88,2
yes	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q5childhome3 15 or older^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	23	67,6	67,6	67,6
yes	11	32,4	32,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q6edu^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3	3	8,8	8,8	8,8
4	15	44,1	44,1	52,9
5	9	26,5	26,5	79,4
6	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q7occupstring^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid accountant	1	2,9	2,9	2,9
accounting rapporteur	1	2,9	2,9	5,9
administrator	1	2,9	2,9	8,8
administrator at private company	1	2,9	2,9	11,8
banking administrator	1	2,9	2,9	14,7
caretaker	1	2,9	2,9	17,6
coordinator	1	2,9	2,9	20,6
entrepreneur	3	8,8	8,8	29,4
financial rapporteur	1	2,9	2,9	32,4
foreign currency cashier	1	2,9	2,9	35,3
foreign trade assistant	1	2,9	2,9	38,2
housewife	1	2,9	2,9	41,2
immigration officer	1	2,9	2,9	44,1
language teacher	1	2,9	2,9	47,1
pensioner	6	17,6	17,6	64,7
quality assurance associate	1	2,9	2,9	67,6
regional health visitor	1	2,9	2,9	70,6
retired ministry official	1	2,9	2,9	73,5
secretary	1	2,9	2,9	76,5
secretary of school	1	2,9	2,9	79,4
student	4	11,8	11,8	91,2
teacher of practical activities	1	2,9	2,9	94,1
translator	1	2,9	2,9	97,1
vocational teacher	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q8district^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Metro	29	85,3	85,3	85,3
Provincial town	3	8,8	8,8	94,1
Rural	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q9phone^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid at least once a day	31	91,2	91,2	91,2
at least once a week	1	2,9	2,9	94,1
less than once a month	1	2,9	2,9	97,1
never	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q10email^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid at least once a day	23	67,6	67,6	67,6
at least once a week	3	8,8	8,8	76,5
less than once a month	2	5,9	5,9	82,4
never	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q11internet^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid at least once a day	24	70,6	70,6	70,6
at least once a week	2	5,9	5,9	76,5
at least once a month	1	2,9	2,9	79,4
less than once a month	2	5,9	5,9	85,3
never	5	14,7	14,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q12publictransport^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid at least once a day	29	85,3	85,3	85,3
at least once a week	2	5,9	5,9	91,2
at least once a month	1	2,9	2,9	94,1
never	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q13plane^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid more than 5 times a year	1	2,9	2,9	2,9
1-2 times a year	4	11,8	11,8	14,7
less than 1 time a year	18	52,9	52,9	67,6
never	11	32,4	32,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q14car^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid at least once a day	11	32,4	32,4	32,4
at least once a week	11	32,4	32,4	64,7
at least once a month	4	11,8	11,8	76,5
less than once a month	7	20,6	20,6	97,1
never	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q15general The security of society is absolutely dependent on the development and use of new security technologies

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	2	5,9	5,9	5,9
partly agree	7	20,6	20,6	26,5
neither agree nor disagree	11	32,4	32,4	58,8
partly disagree	9	26,5	26,5	85,3
completely disagree	5	14,7	14,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q16general Many security technologies do not really increase security, but are only being applied to show that something is done to fight terror

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	1	2,9	2,9	2,9
partly agree	18	52,9	52,9	55,9
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	82,4
partly disagree	5	14,7	14,7	97,1
completely disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q17general If you have nothing to hide you don't have to worry about security technologies that infringe your privacy

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	4	11,8	11,8	11,8
partly agree	4	11,8	11,8	23,5
neither agree nor disagree	7	20,6	20,6	44,1
partly disagree	15	44,1	44,1	88,2
completely disagree	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q18general When security technology is available, we might just as well make use of it

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	9	26,5	26,5	26,5
partly agree	11	32,4	32,4	58,8
neither agree nor disagree	12	35,3	35,3	94,1
partly disagree	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q19general Privacy should not be violated without reasonable suspicion of criminal intent

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	14	41,2	41,2	41,2
partly agree	12	35,3	35,3	76,5
neither agree nor disagree	2	5,9	5,9	82,4
partly disagree	5	14,7	14,7	97,1
completely disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q20general It is uncomfortable to be under surveillance, even though you have no criminal intent

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	19	55,9	55,9	55,9
partly agree	6	17,6	17,6	73,5
neither agree nor disagree	3	8,8	8,8	82,4
partly disagree	4	11,8	11,8	94,1
completely disagree	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q21general New security technologies are likely to be abused by governmental agencies

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	8	23,5	23,5	23,5
partly agree	14	41,2	41,2	64,7
neither agree nor disagree	5	14,7	14,7	79,4
partly disagree	6	17,6	17,6	97,1
completely disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q22general New security technologies are likely to be abused by criminals

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	16	47,1	47,1	47,1
partly agree	15	44,1	44,1	91,2
neither agree nor disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q23biom1 Facial characteristics³

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	26	76,5	76,5	76,5
yes	8	23,5	23,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q23biom2 Fingerprints³

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	14	41,2	41,2	41,2
yes	20	58,8	58,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q23biom3 Iris recognition³

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	28	82,4	82,4	82,4
yes	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q23biom4 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	24	70,6	70,6	70,6
yes	10	29,4	29,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q23biom5 d.k^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom1 Bank^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	18	52,9	52,9	52,9
yes	16	47,1	47,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom2 Airport^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	5	14,7	14,7	14,7
yes	29	85,3	85,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom3 Store^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom4 Border^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	12	35,3	35,3	35,3
yes	22	64,7	64,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom5 Central bus and train station

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	26	76,5	76,5	76,5
yes	8	23,5	23,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom6 Stadium and crowded

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	26	76,5	76,5	76,5
yes	8	23,5	23,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom7 Other private service

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom8 Never

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	30	88,2	88,2	88,2
yes	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q24biom9 d.k.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q25biom Storing biometric data (e.g. fingerprints or DNA samples) of all citizens in a central database is an acceptable step to fight crime

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	4	11,8	11,8	11,8
partly agree	8	23,5	23,5	35,3
neither agree nor disagree	10	29,4	29,4	64,7
partly disagree	9	26,5	26,5	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q26biom The use of the biometric passport makes me feel insecure because of the risk of my biometric data being stolen

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	8	23,5	23,5	23,5
partly agree	8	23,5	23,5	47,1
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	73,5
partly disagree	7	20,6	20,6	94,1
completely disagree	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual1 Store^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	22	64,7	64,7	64,7
yes	12	35,3	35,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual2 Dressing room^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	30	88,2	88,2	88,2
yes	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual3 Central bus and train station

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	15	44,1	44,1	44,1
yes	19	55,9	55,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual4 Bank

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	6	17,6	17,6	17,6
yes	28	82,4	82,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual5 Airport

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	4	11,8	11,8	11,8
yes	30	88,2	88,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual6 Stadium and crowded

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	16	47,1	47,1	47,1
yes	18	52,9	52,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual7 All public

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	21	61,8	61,8	61,8
yes	13	38,2	38,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual8 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q27visual9 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q28visual How do you feel about the number of CCTV cameras in public spaces in general?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid there should be more	22	64,7	68,8	68,8
the number is appropriate	6	17,6	18,8	87,5
there should be less	2	5,9	6,3	93,8
there should be no	2	5,9	6,3	100,0
Total	32	94,1	100,0	
Missing d.k.	2	5,9		
Total	34	100,0		

a. country = HU

q29visual1 School

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	21	61,8	61,8	61,8
yes	13	38,2	38,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q29visual2 Central bus and train station

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	21	61,8	61,8	61,8
yes	13	38,2	38,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q29visual3 Airport^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid yes	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q29visual4 Shopping mall^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	27	79,4	79,4	79,4
yes	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q29visual5 Public buildings^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	12	35,3	35,3	35,3
yes	22	64,7	64,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q29visual6 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q29visual7 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q30visual1 Reveal everything^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	30	88,2	88,2	88,2
yes	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q30visual2 Mannequin projection

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	7	20,6	20,6	20,6
yes	27	79,4	79,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q30visual3 Body heat, sweat & heart rate

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	25	73,5	73,5	73,5
yes	9	26,5	26,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q30visual4 Meta

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	12	35,3	35,3	35,3
yes	22	64,7	64,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q30visual5 Luggage x-ray

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	7	20,6	20,6	20,6
yes	27	79,4	79,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q30visual6 Never

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q30visual7 d.k^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q31visual CCTV surveillance makes me feel more secure

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	6	17,6	17,6	17,6
partly agree	16	47,1	47,1	64,7
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q32visual CCTV surveillance infringes my privacy

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	4	11,8	11,8	11,8
partly agree	8	23,5	23,5	35,3
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	61,8
partly disagree	11	32,4	32,4	94,1
completely disagree	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q33visual Scanning of persons for detection of hidden items is an acceptable tool for preventing terror

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	7	20,6	20,6	20,6
partly agree	18	52,9	52,9	73,5
neither agree nor disagree	4	11,8	11,8	85,3
partly disagree	3	8,8	8,8	94,1
completely disagree	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q34local1 Terrorists and criminals w court order^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	2	5,9	5,9	5,9
yes	32	94,1	94,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q34local2 Any w/o court order^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	30	88,2	88,2	88,2
yes	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q34local3 Emergency^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	4	11,8	11,8	11,8
yes	30	88,2	88,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q34local4 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q34local5 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q35local1 Terrorists and criminals w court order^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	6	17,6	17,6	17,6
yes	28	82,4	82,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q35local2 Any w/o court order^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	28	82,4	82,4	82,4
yes	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q35local3 Stolen vehicles^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	6	17,6	17,6	17,6
yes	28	82,4	82,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q35local4 Speeding^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	25	73,5	73,5	73,5
yes	9	26,5	26,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q35local5 Automatic accident reporting^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	5	14,7	14,7	14,7
yes	29	85,3	85,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q35local6 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q35local7 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q36local Should eCall automatically be installed in all new cars^a?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid yes	11	32,4	33,3	33,3
yes but possible to deactivate	11	32,4	33,3	66,7
no, optional	10	29,4	30,3	97,0
no, never	1	2,9	3,0	100,0
Total	33	97,1	100,0	
Missing d.k.	1	2,9		
Total	34	100,0		

a. country = HU

q37local The possibility of locating all mobile phones is privacy infringing

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	8	23,5	23,5	23,5
partly agree	9	26,5	26,5	50,0
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	76,5
partly disagree	5	14,7	14,7	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q38local The possibility of locating a suspect's mobile phones is a good tool for the police in investigating and preventing terror and crime

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	10	29,4	29,4	29,4
partly agree	14	41,2	41,2	70,6
neither agree nor disagree	4	11,8	11,8	82,4
partly disagree	4	11,8	11,8	94,1
completely disagree	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q39local The possibility of locating all cars is privacy infringing

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	9	26,5	26,5	26,5
partly agree	9	26,5	26,5	52,9
neither agree nor disagree	10	29,4	29,4	82,4
partly disagree	3	8,8	8,8	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

40local The possibility of locating all cars is a good tool for the police in investigating and preventing terror and crime

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	4	11,8	11,8	11,8
partly agree	14	41,2	41,2	52,9
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	79,4
partly disagree	4	11,8	11,8	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data1 Prevention of terrorismf

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	17	50,0	50,0	50,0
yes	17	50,0	50,0	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data2 Investigation of terrorismf

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	13	38,2	38,2	38,2
yes	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data3 Prevention of crimee

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	14	41,2	41,2	41,2
yes	20	58,8	58,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data4 Investigation of crimee

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	12	35,3	35,3	35,3
yes	22	64,7	64,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data5 Commercialf

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data6 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	28	82,4	82,4	82,4
yes	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q41data7 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q42data1 Prevention of terrorism^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	20	58,8	58,8	58,8
yes	14	41,2	41,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q42data2 Investigation of terrorism^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	13	38,2	38,2	38,2
yes	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q42data3 Prevention of crime^e

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	19	55,9	55,9	55,9
yes	15	44,1	44,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q42data4 Investigation of crime^e

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	13	38,2	38,2	38,2
yes	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q42data5 Commercial^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q42data6 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	28	82,4	82,4	82,4
yes	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q42data7 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	2	5,9	5,9	5,9
partly agree	8	23,5	23,5	29,4
neither agree nor disagree	11	32,4	32,4	61,8
partly disagree	10	29,4	29,4	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	12	35,3	35,3	35,3
partly agree	7	20,6	20,6	55,9
neither agree nor disagree	11	32,4	32,4	88,2
partly disagree	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	15	44,1	44,1	44,1
partly agree	6	17,6	17,6	61,8
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	88,2
partly disagree	3	8,8	8,8	97,1
completely disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q46data Scanning of and combining data from different databases is a good tool for police to prevent terror

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	4	11,8	11,8	11,8
partly agree	8	23,5	23,5	35,3
neither agree nor disagree	12	35,3	35,3	70,6
partly disagree	7	20,6	20,6	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	31	91,2	91,2	91,2
partly agree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q48wire1 Prevention and investigation of terrorism w court order

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	5	14,7	14,7	14,7
yes	29	85,3	85,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q48wire2 Prevention and investigation of terrorism w/o court order

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	27	79,4	79,4	79,4
yes	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q48wire3 Prevention and investigation of crime w court order

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	5	14,7	14,7	14,7
yes	29	85,3	85,3	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q48wire4 Prevention and investigation of crime w/o court order

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	27	79,4	79,4	79,4
yes	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q48wire5 Commercial^b

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q48wire6 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q48wire7 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q49wire What methods of eavesdropping is acceptable?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid persons that suspect is expected to contact	10	29,4	29,4	29,4
suspects	22	64,7	64,7	94,1
totally unacceptable	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q50wire Eavesdropping is a good tool for police investigation

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	4	11,8	11,8	11,8
partly agree	17	50,0	50,0	61,8
neither agree nor disagree	10	29,4	29,4	91,2
partly disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	14	41,2	41,2	41,2
partly agree	7	20,6	20,6	61,8
neither agree nor disagree	9	26,5	26,5	88,2
partly disagree	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q52protect1 Anonymous calling cards

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	20	58,8	58,8	58,8
yes	14	41,2	41,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q52protect2 Encryption programmes

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	no	17	50,0	50,0	50,0
	yes	17	50,0	50,0	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q52protect3 Identity management

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	no	19	55,9	55,9	55,9
	yes	15	44,1	44,1	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q52protect4 Never^a

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	no	29	85,3	85,3	85,3
	yes	5	14,7	14,7	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q52protect5 d.k.^a

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	no	30	88,2	88,2	88,2
	yes	4	11,8	11,8	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	12	35,3	35,3	35,3
partly agree	17	50,0	50,0	85,3
neither agree nor disagree	4	11,8	11,8	97,1
partly disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q54protect Privacy enhancing technologies should not be legal if they make police investigation and prevention of terror and crime more difficult

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	3	8,8	8,8	8,8
partly agree	8	23,5	23,5	32,4
neither agree nor disagree	10	29,4	29,4	61,8
partly disagree	10	29,4	29,4	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q55dilem1 Accept registration of travel and fingerprints

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q55dilem2 Accept only if template

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q55dilem3 Accept only if deleted

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	25	73,5	73,5	73,5
yes	9	26,5	26,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q55dilem4 Accept only if not exclusive

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	21	61,8	61,8	61,8
yes	13	38,2	38,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q55dilem5 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	15	44,1	44,1	44,1
yes	19	55,9	55,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q55dilem6 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q56dilem1 Accept database and biometric

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	20	58,8	58,8	58,8
yes	14	41,2	41,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q56dilem2 Accept naked machine^e

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	14	41,2	41,2	41,2
yes	20	58,8	58,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q56dilem3 Accept sweat, body heat and heart rate scanning^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	27	79,4	79,4	79,4
yes	7	20,6	20,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q56dilem4 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	24	70,6	70,6	70,6
yes	10	29,4	29,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q56dilem5 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q57dilem1 Accept all consequences^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q57dilem2 Accept only low rate of false positive³

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q57dilem3 Accept only no false positive³

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	14	41,2	41,2	41,2
yes	20	58,8	58,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q57dilem4 Accept only in exposed place³

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	18	52,9	52,9	52,9
yes	16	47,1	47,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q57dilem5 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q57dilem6 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q58dilem1 Accept all access for counter terrorism

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	26	76,5	76,5	76,5
yes	8	23,5	23,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q58dilem2 Accept only if anonymous and w court order

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	16	47,1	47,1	47,1
yes	18	52,9	52,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q58dilem3 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	25	73,5	73,5	73,5
yes	9	26,5	26,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q58dilem4 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q59dilem1 Accept locate car to prevent crime or terrorism

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	19	55,9	55,9	55,9
yes	15	44,1	44,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q59dilem2 Accept speeding tickets

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q59dilem3 Accept register all movements

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	29	85,3	85,3	85,3
yes	5	14,7	14,7	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q59dilem4 Accept only accidents

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	19	55,9	55,9	55,9
yes	15	44,1	44,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q59dilem5 Accept only if voluntary

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	11	32,4	32,4	32,4
yes	23	67,6	67,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q59dilem6 d.k^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	34	100,0	100,0	100,0

a. country = HU

q60dilem1 Accept calling cards^g

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	21	61,8	61,8	61,8
yes	13	38,2	38,2	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q60dilem2 Accept encryption^f

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	13	38,2	38,2	38,2
yes	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q60dilem3 Accept Internet anonymity - bomb^b

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	26	76,5	76,5	76,5
yes	8	23,5	23,5	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q60dilem4 Accept Internet anonymity - child pornography^h

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q60dilem5 Never^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q60dilem6 d.k^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	28	82,4	82,4	82,4
yes	6	17,6	17,6	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem1 Accept exclusion of refusers from public service

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem2 Accept exclusion of unabled from public service

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	31	91,2	91,2	91,2
yes	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem3 Accept refusers are impended when public transport

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	30	88,2	88,2	88,2
yes	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem4 Accept unabled are impended when public transport

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	32	94,1	94,1	94,1
yes	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem5 Accept no consequences for refusers

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	13	38,2	38,2	38,2
yes	21	61,8	61,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem6 Accept no consequences for unable

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	14	41,2	41,2	41,2
yes	20	58,8	58,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q61dilem7 d.k.^a

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid no	33	97,1	97,1	97,1
yes	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

162demo Politicians must always submit important questions to public debate and public hearings before making decisions on implementing new security technologies

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	20	58,8	58,8	58,8
partly agree	10	29,4	29,4	88,2
neither agree nor disagree	4	11,8	11,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q63demo The subject of security and privacy is so complicated that it makes no sense to include the general public in discussions of this issue

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	1	2,9	2,9	2,9
partly agree	2	5,9	5,9	8,8
neither agree nor disagree	7	20,6	20,6	29,4
partly disagree	13	38,2	38,2	67,6
completely disagree	11	32,4	32,4	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q64demo Human rights organisations are always entitled to be heard when important decisions on security and privacy are made

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	21	61,8	61,8	61,8
partly agree	10	29,4	29,4	91,2
neither agree nor disagree	2	5,9	5,9	97,1
partly disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q65demo It is important that private companies involved in producing security technologies are also entitled to be heard when important decisions on security and privacy are made

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	5	14,7	14,7	14,7
partly agree	8	23,5	23,5	38,2
neither agree nor disagree	15	44,1	44,1	82,4
partly disagree	3	8,8	8,8	91,2
completely disagree	3	8,8	8,8	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q66demo In relation to significant decisions on the use of security technologies, it is imperative that alternative solutions are elucidated and included in the debate

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid completely agree	25	73,5	73,5	73,5
partly agree	8	23,5	23,5	97,1
neither agree nor disagree	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q67suggest Collection of personal data from unsuspecting individuals must be anonymous until identification is authorized by court order

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid high importance	27	79,4	81,8	81,8
some importance	3	8,8	9,1	90,9
little importance	2	5,9	6,1	97,0
not important at all	1	2,9	3,0	100,0
Total	33	97,1	100,0	
Missing d.k.	1	2,9		
Total	34	100,0		

a. country = HU

q68suggest Only authorized personnel can have access to collected personal data

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid high importance	32	94,1	94,1	94,1
some importance	2	5,9	5,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q69suggest Prior to implementing, new security technologies must be checked for privacy impact

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid high importance	30	88,2	88,2	88,2
some importance	3	8,8	8,8	97,1
little importance	1	2,9	2,9	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

q70suggest Funding of research projects on new security technologies should be dependent on a thorough analysis of privacy impacts

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	high importance	24	70,6	75,0	75,0
	some importance	6	17,6	18,8	93,8
	little importance	1	2,9	3,1	96,9
	not important at all	1	2,9	3,1	100,0
	Total	32	94,1	100,0	
Missing	d.k.	2	5,9		
Total		34	100,0		

a. country = HU

q71end Have you changed your attitude towards security technologies in general in the course of completing this questionnaire?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	yes, more positive	7	20,6	20,6	20,6
	yes, more worried	11	32,4	32,4	52,9
	no	16	47,1	47,1	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

eduISCED97

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	upper secondary level of education	18	52,9	52,9	52,9
	first stage of tertiary education	16	47,1	47,1	100,0
	Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

eduISCED97binary Tertiary

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Shorter than tertiary	18	52,9	52,9	52,9
Tertiary	16	47,1	47,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

AgeBinary Age over and under 50

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 18-49	18	52,9	52,9	52,9
50+	16	47,1	47,1	100,0
Total	34	100,0	100,0	

a. country = HU

Crosstabs country = HU

q24biom2 Airport * PlaneBinary Plane more than once a year / less Crosstabulation

			PlaneBinary Plane more than once a year / less		Total
			1-2 times a year or more	Less than 1 time a year	
q24biom2 Airport	no	Count	0	5	5
		% within PlaneBinary Plane more than once a year / less	,0%	17,2%	14,7%
	yes	Count	5	24	29
		% within PlaneBinary Plane more than once a year / less	100,0%	82,8%	85,3%
Total		Count	5	29	34
		% within PlaneBinary Plane more than once a year / less	100,0%	100,0%	100,0%

q56dilem1 Accept database and biometrics * PlaneBinary Plane more than once a year / less Crosstabulation

			PlaneBinary Plane more than once a year / less		Total
			1-2 times a year or more	Less than 1 time a year	
q56dilem1 Accept database and biometrics	no	Count	3	17	20
		% within PlaneBinary Plane more than once a year / less	60,0%	58,6%	58,8%
	yes	Count	2	12	14
		% within PlaneBinary Plane more than once a year / less	40,0%	41,4%	41,2%
Total		Count	5	29	34
		% within PlaneBinary Plane more than once a year / less	100,0%	100,0%	100,0%

q24biom5 Central bus and train station * PublicBinary Public daily / less Crosstabulation

			PublicBinary Public daily / less		Total
			Less	Daily	
q24biom5 Central bus and train station	no	Count	4	22	26
		% within PublicBinary Public daily / less	80,0%	75,9%	76,5%
	yes	Count	1	7	8
		% within PublicBinary Public daily / less	20,0%	24,1%	23,5%
Total		Count	5	29	34
		% within PublicBinary Public daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q55dilem1 Accept registration of travel and fingerprints * PublicBinary Public daily / less Crosstabulation

			PublicBinary Public daily / less		Total
			Less	Daily	
q55dilem1 Accept registration of travel and fingerprints	no	Count	5	27	32
		% within PublicBinary Public daily / less	100,0%	93,1%	94,1%
	yes	Count	0	2	2
		% within PublicBinary Public daily / less	,0%	6,9%	5,9%
Total		Count	5	29	34
		% within PublicBinary Public daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q35local1 Terrorists and criminals w court order * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q35local1 Terrorists and criminals w court order	no	Count	4	2	6
		% within CarBinary Car daily / less	17,4%	18,2%	17,6%
	yes	Count	19	9	28
		% within CarBinary Car daily / less	82,6%	81,8%	82,4%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q35local2 Any w/o court order * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q35local2 Any w/o court order	no	Count	18	10	28
		% within CarBinary Car daily / less	78,3%	90,9%	82,4%
	yes	Count	5	1	6
		% within CarBinary Car daily / less	21,7%	9,1%	17,6%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q35local3 Stolen vehicles * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q35local3 Stolen vehicles	no	Count	3	3	6
		% within CarBinary Car daily / less	13,0%	27,3%	17,6%
	yes	Count	20	8	28
		% within CarBinary Car daily / less	87,0%	72,7%	82,4%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q35local4 Speeding * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q35local4 Speeding	no	Count	17	8	25
		% within CarBinary Car daily / less	73,9%	72,7%	73,5%
	yes	Count	6	3	9
		% within CarBinary Car daily / less	26,1%	27,3%	26,5%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q35local5 Automatic accident reporting * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q35local5 Automatic accident reporting	no	Count	3	2	5
		% within CarBinary Car daily / less	13,0%	18,2%	14,7%
	yes	Count	20	9	29
		% within CarBinary Car daily / less	87,0%	81,8%	85,3%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q36local Should eCall automatically be installed in all new cars? * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q36local Should eCall automatically be installed in all new cars?	yes	Count	7	4	11
		% within CarBinary Car daily / less	31,8%	36,4%	33,3%
	yes but possible to deactivate	Count	8	3	11
		% within CarBinary Car daily / less	36,4%	27,3%	33,3%
	no, optional	Count	7	3	10
		% within CarBinary Car daily / less	31,8%	27,3%	30,3%
	no, never	Count	0	1	1
		% within CarBinary Car daily / less	,0%	9,1%	3,0%
Total		Count	22	11	33
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q39local The possibility of locating all cars is privacy infringing * CarBinary Car daily / less
Crosstabulation**

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q39local The possibility of locating all cars is privacy infringing	completely agree	Count	5	4	9
		% within CarBinary Car daily / less	21,7%	36,4%	26,5%
	partly agree	Count	6	3	9
		% within CarBinary Car daily / less	26,1%	27,3%	26,5%
	neither agree nor disagree	Count	8	2	10
	% within CarBinary Car daily / less	34,8%	18,2%	29,4%	
	partly disagree	Count	2	1	3
		% within CarBinary Car daily / less	8,7%	9,1%	8,8%
	completely disagree	Count	2	1	3
		% within CarBinary Car daily / less	8,7%	9,1%	8,8%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q59dilem1 Accept locate car to prevent crime or terrorism * CarBinary Car daily / less
Crosstabulation**

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q59dilem1 Accept locate car to prevent crime or terrorism	no	Count	12	7	19
		% within CarBinary Car daily / less	52,2%	63,6%	55,9%
	yes	Count	11	4	15
		% within CarBinary Car daily / less	47,8%	36,4%	44,1%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q59dilem2 Accept speeding tickets * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q59dilem2 Accept speeding tickets	no	Count	20	11	31
		% within CarBinary Car daily / less	87,0%	100,0%	91,2%
	yes	Count	3	0	3
		% within CarBinary Car daily / less	13,0%	,0%	8,8%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q59dilem3 Accept register all movements * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q59dilem3 Accept register all movements	no	Count	20	9	29
		% within CarBinary Car daily / less	87,0%	81,8%	85,3%
	yes	Count	3	2	5
		% within CarBinary Car daily / less	13,0%	18,2%	14,7%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q59dilem4 Accept only accidents * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q59dilem4 Accept only accidents	no	Count	11	8	19
		% within CarBinary Car daily / less	47,8%	72,7%	55,9%
	yes	Count	12	3	15
		% within CarBinary Car daily / less	52,2%	27,3%	44,1%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q59dilem5 Accept only if voluntary * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q59dilem5 Accept only if voluntary	no	Count	10	1	11
		% within CarBinary Car daily / less	43,5%	9,1%	32,4%
	yes	Count	13	10	23
		% within CarBinary Car daily / less	56,5%	90,9%	67,6%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q59dilem6 d.k. * CarBinary Car daily / less Crosstabulation

			CarBinary Car daily / less		Total
			Less	Daily	
q59dilem6 d.k.	no	Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%
Total		Count	23	11	34
		% within CarBinary Car daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary	completely agree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	2 6,5%	2 5,9%
	partly agree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	8 25,8%	8 23,5%
	neither agree nor disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	1 33,3%	10 32,3%	11 32,4%
	partly disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	2 66,7%	8 25,8%	10 29,4%
	completely disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	3 9,7%	3 8,8%
Total		Count % within PhoneBinary Phone daily / less	3 100,0%	31 100,0%	34 100,0%

q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary * EmailBinary Email daily / less Crosstabulation

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary	completely agree	Count	1	1	2
		% within EmailBinary Email daily / less	9,1%	4,3%	5,9%
	partly agree	Count	2	6	8
		% within EmailBinary Email daily / less	18,2%	26,1%	23,5%
	neither agree nor disagree	Count	5	6	11
		% within EmailBinary Email daily / less	45,5%	26,1%	32,4%
	partly disagree	Count	3	7	10
		% within EmailBinary Email daily / less	27,3%	30,4%	29,4%
	completely disagree	Count	0	3	3
		% within EmailBinary Email daily / less	,0%	13,0%	8,8%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary * InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q43data Government institutions should store all data they find necessary for security reasons for as long as they consider it necessary	completely agree	Count	1	1	2
		% within InternetBinary Internet daily / less	10,0%	4,2%	5,9%
	partly agree	Count	2	6	8
		% within InternetBinary Internet daily / less	20,0%	25,0%	23,5%
	neither agree nor disagree	Count	4	7	11
	% within InternetBinary Internet daily / less	40,0%	29,2%	32,4%	
	partly disagree	Count	3	7	10
		% within InternetBinary Internet daily / less	30,0%	29,2%	29,4%
	completely disagree	Count	0	3	3
		% within InternetBinary Internet daily / less	,0%	12,5%	8,8%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes	completely agree	Count	1	11	12
		% within PhoneBinary Phone daily / less	33,3%	35,5%	35,3%
	partly agree	Count	0	7	7
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	22,6%	20,6%
	neither agree nor disagree	Count	2	9	11
		% within PhoneBinary Phone daily / less	66,7%	29,0%	32,4%
	partly disagree	Count	0	4	4
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	12,9%	11,8%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes * EmailBinary Email daily / less Crosstabulation

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes	completely agree	Count	3	9	12
		% within EmailBinary Email daily / less	27,3%	39,1%	35,3%
	partly agree	Count	3	4	7
		% within EmailBinary Email daily / less	27,3%	17,4%	20,6%
	neither agree nor disagree	Count	4	7	11
		% within EmailBinary Email daily / less	36,4%	30,4%	32,4%
	partly disagree	Count	1	3	4
		% within EmailBinary Email daily / less	9,1%	13,0%	11,8%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes * InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q44data Data from phone, mobile and Internet communication should not be stored beyond what is needed for billing purposes	completely agree	Count	3	9	12
		% within InternetBinary Internet daily / less	30,0%	37,5%	35,3%
	partly agree	Count	3	4	7
		% within InternetBinary Internet daily / less	30,0%	16,7%	20,6%
	neither agree nor disagree	Count	3	8	11
		% within InternetBinary Internet daily / less	30,0%	33,3%	32,4%
	partly disagree	Count	1	3	4
		% within InternetBinary Internet daily / less	10,0%	12,5%	11,8%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing	completely agree	Count	3	12	15
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	38,7%	44,1%
	partly agree	Count	0	6	6
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	19,4%	17,6%
	neither agree nor disagree	Count	0	9	9
	% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	29,0%	26,5%	
	partly disagree	Count	0	3	3
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	9,7%	8,8%
	completely disagree	Count	0	1	1
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	3,2%	2,9%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing * EmailBinary Email daily / less Crosstabulation

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing	completely agree	Count	5	10	15
		% within EmailBinary Email daily / less	45,5%	43,5%	44,1%
	partly agree	Count	3	3	6
		% within EmailBinary Email daily / less	27,3%	13,0%	17,6%
	neither agree nor disagree	Count	2	7	9
	% within EmailBinary Email daily / less	18,2%	30,4%	26,5%	
	partly disagree	Count	1	2	3
		% within EmailBinary Email daily / less	9,1%	8,7%	8,8%
	completely disagree	Count	0	1	1
		% within EmailBinary Email daily / less	,0%	4,3%	2,9%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing * InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q45data Scanning of and combining data from different databases containing personal information is privacy infringing	completely agree	Count	5	10	15
		% within InternetBinary Internet daily / less	50,0%	41,7%	44,1%
	partly agree	Count	3	3	6
		% within InternetBinary Internet daily / less	30,0%	12,5%	17,6%
	neither agree nor disagree	Count	1	8	9
	% within InternetBinary Internet daily / less	10,0%	33,3%	26,5%	
	partly disagree	Count	1	2	3
		% within InternetBinary Internet daily / less	10,0%	8,3%	8,8%
	completely disagree	Count	0	1	1
		% within InternetBinary Internet daily / less	,0%	4,2%	2,9%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem	completely agree	Count	3	28	31
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	90,3%	91,2%
	partly agree	Count	0	3	3
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	9,7%	8,8%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem
* EmailBinary Email daily / less Crosstabulation**

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem	completely agree	Count	11	20	31
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	87,0%	91,2%
	partly agree	Count	0	3	3
		% within EmailBinary Email daily / less	,0%	13,0%	8,8%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem *
InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation**

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q47data Databases being used for something else than the original purpose is a serious privacy problem	completely agree	Count	10	21	31
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	87,5%	91,2%
	partly agree	Count	0	3	3
		% within InternetBinary Internet daily / less	,0%	12,5%	8,8%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy	completely agree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	1 33,3%	13 41,9%	14 41,2%
	partly agree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	7 22,6%	7 20,6%
	neither agree nor disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	2 66,7%	7 22,6%	9 26,5%
	partly disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	4 12,9%	4 11,8%
Total		Count % within PhoneBinary Phone daily / less	3 100,0%	31 100,0%	34 100,0%

q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy * EmailBinary Email daily / less Crosstabulation

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy	completely agree	Count % within EmailBinary Email daily / less	6 54,5%	8 34,8%	14 41,2%
	partly agree	Count % within EmailBinary Email daily / less	1 9,1%	6 26,1%	7 20,6%
	neither agree nor disagree	Count % within EmailBinary Email daily / less	4 36,4%	5 21,7%	9 26,5%
	partly disagree	Count % within EmailBinary Email daily / less	0 ,0%	4 17,4%	4 11,8%
Total		Count % within EmailBinary Email daily / less	11 100,0%	23 100,0%	34 100,0%

q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy * InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q51wire Eavesdropping is a serious violation of privacy	completely agree	Count % within InternetBinary Internet daily / less	6 60,0%	8 33,3%	14 41,2%
	partly agree	Count % within InternetBinary Internet daily / less	1 10,0%	6 25,0%	7 20,6%
	neither agree nor disagree	Count % within InternetBinary Internet daily / less	3 30,0%	6 25,0%	9 26,5%
	partly disagree	Count % within InternetBinary Internet daily / less	0 ,0%	4 16,7%	4 11,8%
Total		Count % within InternetBinary Internet daily / less	10 100,0%	24 100,0%	34 100,0%

**q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy *
PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation**

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy	completely agree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	2 66,7%	10 32,3%	12 35,3%
	partly agree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	17 54,8%	17 50,0%
	neither agree nor disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	1 33,3%	3 9,7%	4 11,8%
	partly disagree	Count % within PhoneBinary Phone daily / less	0 ,0%	1 3,2%	1 2,9%
Total		Count % within PhoneBinary Phone daily / less	3 100,0%	31 100,0%	34 100,0%

**q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy *
EmailBinary Email daily / less Crosstabulation**

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy	completely agree	Count	4	8	12
		% within EmailBinary Email daily / less	36,4%	34,8%	35,3%
	partly agree	Count	5	12	17
		% within EmailBinary Email daily / less	45,5%	52,2%	50,0%
	neither agree nor disagree	Count	2	2	4
		% within EmailBinary Email daily / less	18,2%	8,7%	11,8%
	partly disagree	Count	0	1	1
		% within EmailBinary Email daily / less	,0%	4,3%	2,9%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy *
InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation**

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q53protect Privacy enhancing technologies are a necessity in today's society to preserve privacy	completely agree	Count	4	8	12
		% within InternetBinary Internet daily / less	40,0%	33,3%	35,3%
	partly agree	Count	5	12	17
		% within InternetBinary Internet daily / less	50,0%	50,0%	50,0%
	neither agree nor disagree	Count	1	3	4
		% within InternetBinary Internet daily / less	10,0%	12,5%	11,8%
	partly disagree	Count	0	1	1
		% within InternetBinary Internet daily / less	,0%	4,2%	2,9%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q58dilem1 Accept all access for counter terrorism * PhoneBinary Phone daily / less
Crosstabulation**

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q58dilem1 Accept all access for counter terrorism	no	Count	2	24	26
		% within PhoneBinary Phone daily / less	66,7%	77,4%	76,5%
	yes	Count	1	7	8
		% within PhoneBinary Phone daily / less	33,3%	22,6%	23,5%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q58dilem1 Accept all access for counter terrorism * EmailBinary Email daily / less
Crosstabulation**

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q58dilem1 Accept all access for counter terrorism	no	Count	7	19	26
		% within EmailBinary Email daily / less	63,6%	82,6%	76,5%
	yes	Count	4	4	8
		% within EmailBinary Email daily / less	36,4%	17,4%	23,5%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

**q58dilem1 Accept all access for counter terrorism * InternetBinary Internet daily / less
Crosstabulation**

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q58dilem1 Accept all access for counter terrorism	no	Count	6	20	26
		% within InternetBinary Internet daily / less	60,0%	83,3%	76,5%
	yes	Count	4	4	8
		% within InternetBinary Internet daily / less	40,0%	16,7%	23,5%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q34local1 Terrorists and criminals w court order * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q34local1 Terrorists and criminals w court order	no	Count	0	2	2
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	6,5%	5,9%
	yes	Count	3	29	32
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	93,5%	94,1%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q34local2 Any w/o court order * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q34local2 Any w/o court order	no	Count	2	28	30
		% within PhoneBinary Phone daily / less	66,7%	90,3%	88,2%
	yes	Count	1	3	4
		% within PhoneBinary Phone daily / less	33,3%	9,7%	11,8%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q34local3 Emergency * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q34local3 Emergency	no	Count	0	4	4
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	12,9%	11,8%
	yes	Count	3	27	30
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	87,1%	88,2%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q34local4 Never * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q34local4 Never	no	Count	3	30	33
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	96,8%	97,1%
	yes	Count	0	1	1
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	3,2%	2,9%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q34local5 d.k. * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q34local5 d.k.	no	Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q52protect1 Anonymous calling cards * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

				PhoneBinary Phone daily / less		Total
				Less	Daily	
q52protect1 calling cards	Anonymous	no	Count	0	20	20
			% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	64,5%	58,8%
		yes	Count	3	11	14
			% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	35,5%	41,2%
Total			Count	3	31	34
			% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q37local The possibility of locating all mobile phones is privacy infringing * PhoneBinary Phone daily / less Crosstabulation

			PhoneBinary Phone daily / less		Total
			Less	Daily	
q37local The possibility of locating all mobile phones is privacy infringing	completely agree	Count	1	7	8
		% within PhoneBinary Phone daily / less	33,3%	22,6%	23,5%
	partly agree	Count	1	8	9
		% within PhoneBinary Phone daily / less	33,3%	25,8%	26,5%
	neither agree nor disagree	Count	1	8	9
	% within PhoneBinary Phone daily / less	33,3%	25,8%	26,5%	
	partly disagree	Count	0	5	5
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	16,1%	14,7%
	completely disagree	Count	0	3	3
		% within PhoneBinary Phone daily / less	,0%	9,7%	8,8%
Total		Count	3	31	34
		% within PhoneBinary Phone daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q52protect2 Encryption programmes * EmailBinary Email daily / less Crosstabulation

			EmailBinary Email daily / less		Total
			Less	Daily	
q52protect2 Encryption programmes	no	Count	5	12	17
		% within EmailBinary Email daily / less	45,5%	52,2%	50,0%
	yes	Count	6	11	17
		% within EmailBinary Email daily / less	54,5%	47,8%	50,0%
Total		Count	11	23	34
		% within EmailBinary Email daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

q52protect3 Identity management * InternetBinary Internet daily / less Crosstabulation

			InternetBinary Internet daily / less		Total
			Less	Daily	
q52protect3 Identity management	no	Count	5	14	19
		% within InternetBinary Internet daily / less	50,0%	58,3%	55,9%
	yes	Count	5	10	15
		% within InternetBinary Internet daily / less	50,0%	41,7%	44,1%
Total		Count	10	24	34
		% within InternetBinary Internet daily / less	100,0%	100,0%	100,0%

Annex 7 - Comments from the questionnaire

There should be made a political, communal atmosphere in which crime and terrorism have no support

The causes of terrorism should be abolished (Israeli-Palestine conflict, U.S. invasion in Iraq, biased and disproportionate support for Israel)

I hope the solution will be up to professional experts who understand all the problematic details. It would be important for humanity.

Security technology should be taken into consideration in every field. It should be fundamental, not a matter of money/costs.

The technologies presented here are not known in the general public. The first and fundamental stage of the process should be to explain it to the society.

Moral conflicts cannot be solved by technical equipments. My integrated data cannot be used against small number groups of criminals, so I don't support this kind of building/ generating of database.

I think the most problematic in the system is the man itself, so the most important would be the adequate selection, periodic and reliable control of the persons using these technologies.

Referring to security is always the beginning of dictatorship. Order and discipline never ended well.

The websites about making bombs cannot be visited only by criminals, but teenagers also who are interested in chemistry and physics. I wonder if you took into consideration plastic surgery in connection with security technologies.

I prefer using CCTV in schools, especially in higher education where there are a lot of foreign students. It would solve a lot of problem, e.g. decreasing thefts, although, setting up of this system would be expensive.

It's very important that the description of the technologies (e.g. in a contract with the mobile phone company) should be understandable for average people. It's also important to teach these things in the schools.

The equilibrium between security and privacy is differing for one person to another, so it's no matter who is integrated into the process, some people will argue against the decisions. Introduce what they want, but use it in a fair and moralist way and there won't be any problem.

I would like to know more about phishing, e.g. of banking data. Loudspeakers may be used as microphones (e.g. in shopping malls), but people don't know it. It infringes privacy.

There should be a TV programme about this topic, once a month, to get more information. They would show and describe the new technologies.

There's no technology that wouldn't infringe the possibility of abuse/misuse.